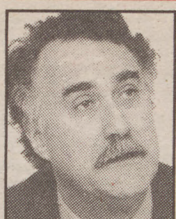

Mario Conde berriro deklaratzera deitu du Entzutegi Nazionaleko epaileak / 15

EAEko Hortzen Artatze Programako haurren % 60k ez dute txantxarrik izan / 11

Bosnian su-etena indarrean jartzen lagunduko dute NBEko babes indarrek / 19

EUSKALDUNON

Egunkaria

Osteguna, 1994ko abenduaren 22a / V. urtea / 1.253 zenbakia / Salneurria: 100 pta. / 5,5 libera

MUSEOAK

Guggenheim Museoa kudeatzeko akordioa

Guggenheim Bilbao Museoa kudeatzeko akordioa sinatu zuten atzo Guggenheim Bilbao proiekturako Partzuergoak eta Guggenheim Fundazioak. / 23

Gonzalezek 'GAL auziaz' ez duela komentariarik egingo esan du

Felipe Gonzalez Espainiako gobernuburua Madrildgo Parlamentuan izan zen atzo eta bertan Jose Maria Aznar PPko buruak 'GAL auziaz' galdetu zionean, ez duela «ekinbide judizialen inguruko komentariarik» egingo adierazi zuen, eta Gobernuak «egoera berean» dagoela erantzun zion. / 5-6

Gaur eta bihar greba egingo dute Renfeko makinistek

Renfe tren konpainian greba egingo dute gaur makinistek, enpresak hasi duen langileen klasifikazioa dela eta. Bilbo eta Donostia inguruko herriekin lotzen dituzten tren zerbitzuetan izango du eragina greba honek. Bihar makinistekin bat egingo dute konpainiako gainerako langileek. / 13

Italiako Gobernuak amaitutzat jo du Berlusconi baina ez du dimititu

Silvio Berlusconi Italiako lehen ministroak amaitutzat eman du Gobernuako koalizioa, zentsura mozioak eztabaidatzen hasterako dimisioa aurkeztu baitzioten Lega Nordeko lau ministrok. Berlusconi ez zuen atzo dimititu baina hauteskundeak aurreratzeko erabakia hartuko du gaur. / 17

Jaurilaritza osatzeko akordioa lortu dute EAJ, PSE-EE eta EAK

Garaikoetxearen alderdiak Hezkuntza bereganatu du eta Kultura jeltzaleek

Eusko Jaurilaritza osatzeko behin-betiko akordioa lortu dute EAJk, PSE-EEK eta EAK. Herenegun arratsaldean hiru alderdi hauetako ordezkariak bildu ziren azken arazoak konpontzeko eta, negoziaketa zailak gaingiduta, bederatzi ordu geroago akordioa erdietsi zuten hiruko Gobernuak osatzeko.

Alde batetik, Gasteizko Legebiltzarrek hautatu behar dituen hiru senadoreak, hizkuntz politika, bakea lortzeko bidea eta hitzarmena beste erakundeetara

zabaltzea ziren akordioa lortzeko oztopo handienak eta, bestetik, EAK Hezkuntza Saila hartu nahi zuela. Azkenean, Carlos Garaikoetxearen alderdiak sail hori lortu du; Kultura, aldiz, jeltzaileen esku geratu da, EITB eta hizkuntz politikarekin batera.

Jose Antonio Ardanza datoren asteko ostegunean, hilak 29, izendatuko dute lehendakari. Hiru alderdien artean gehiengo osoa izango dute Legebiltzarrean eta, beraz, saio bakar bat nahikoa izango da. / 4

ANDER GILLENEA

Euria protagonista Santo Tomas egunean

Santo Tomas egunak ez du zorte handirik izan aurten, atzo egun osoan ez baitzuen atertu eta, zoritxarrez, euriak txerriak eta txistorrak baino protagonismo handiagoa hartu zuen. Txistor usaina, taloa, aterkiak eta putzuak, guztiak nahastu ziren, eguna desitxuratu ere egin zen, baina jendea ez zen kikildu, ez Bilbon, ez Donostian ezta Euskal Herriko hainbat herritan ere. Argazkian ageri den Donostiako Konstituzio Plazan umorea eta giro ona nagusitu zen, nahiz ete beste urteetako jendetzarik ez bildu. / 8-9

BESTERIK

POLITIKA

AABek tratu bera eskatu dute ustezko etakideentzat eta GALEkoentzat / 7

ESTATUA

Ustelkeriaren aurka diharduen Halphen epailea nekean jarria senide baten kausaz / 16

KIROLA

Barcelona taldea izango du aurkari Bidasoak Asobal Kopako finalerdian / 21

KULTURA

Maskarada taldeak sari nagusia irabazi du Azpeitiko Antzerki Topaketetan / 24

Harrera-familiak

AMAIA VAZQUEZ

AZKEN bolada honetan harrera-familia deituriko adoptzio moeta berria ezagutu dugu: haur edo gazte bat familia batean integratzen da bere familia biologikoari uko egin gabe. Modalitate honek berezko familiari bisitaldiak egitea suposatzen du hortaz. Teorian irudi ezinhobea ematen du adoptzio moeta honek, errealtatean ordea arazo ugari agertzen dira, afektuak ordenatzea ez baita hain erraza eta era berean, haur horren ardura duten erakundeek egiten duten lana oso kolokan ipinia izaten da, izan ere egiten dituzten ahalegin guztiak haur edo gaztea bere familia naturalean integratzeko izaten baita.

Berezko familia horrekin berriz, inolako egituratzeko lanik ez dute egiten eta familia horri lagutzen ez bazaio dauzkaz hutsuneetan, latz egingo zaio egoeraren egokitasuna eta zuzenketa egitea haurra berezko gunera itzuli nahi bada behinik behin. Orohar, esan daiteke berezko familiaren arazoak ez direla ekonomikoak soilik izaten, droga, tratu txarrak, afektibitateak eza eta abarrekoekin nahasita agertzen baitira gehien batean.

Honi guztiari gehitu behar zaizkio, Erakunde aldetik dakusagun anibalentzia jarrera eta legeak berak ezartzen dituen oztopo eta trabak hauraren benetako interesetan. Irakurketa psikologiko eta soziala egin ez hauraren orekaren ikuspegitik jakina, nahikoa egoera eskizofrenikoarekin egiten da topo. Haurra segurtasunik ezaz beterik egoten da, sarritan norekin eta noiz arte geldituko den ez dakielako, bere afektuek izugarritzko sakabanaketa, noizten dute, etabar... Bukatzeko, eta ondorioztat, esan beharra dago egoera edo kasuoi dagokion legeek ez dutela batere ulertzen haurra afektiboki. Horregatik kasu bakoitzak irtenbide indibiduala beharko luke.

Kanpandorreen fabore

JOXEAN MUÑOZ

AZKEN aitzakia Iruñean aurkitu dute. Euskal Herria Irratiari antena bat izateko eskubidea ukatu diote, zergatik eta txikizaleak omen direlako, kanpandorreko kulturen tematzan omen direlako. Lazaro Carreter-ek zabaldu zuen txanda, (Erdaltzaindiaren izean), eta oraintsu juez jaun beltzez estalitako batek maxiatu ditu euskara eta bidena-bar, kanpandorreak. Bada kanpandorreen gorazarrea egiteko garaia.

Itxizaleak izaki, bata Academiai itxituran bizi da, N-ak ferekatzen, bestea, epaigalako itxituran sentitzen da nor bere (aurre)jiritziak legeak bailiran adierazteko. Kulpitoak dituzte maite, eta ez kanpandorre zutak, lau haizeetara zabalik. Guk ordea, kanpoan nahiago, kanpandorrearen puntan, kulpitoetatik ihes, belarriak erne. Ez dakite, jaun betirako beltz horiek, kanpandorreak, besterik ezean, irrati emisore bihurtu izan ditugula. Moldatu ginen, moldatuko gara.

Borroka honetan baino, nahiago genuke kanpandorrearen puntan, izarretatik gertu. Gau oskarbietan kosmonautei begira gertzen gara, yankiek eta errusiarrek elkarri eskua nola ematen dioten ikusten. Egun horietako albistea da. Ez dute elkarlanean jarraitzerik izan, itzultzaileak ez dietelako bidali. Kanpandorrearako ohitura izan balute, NASAkoek nola Iruñeko epaileek, munduan hizkuntza anitz badirela jakingo zuket. Pernandoren egia da, baino hainbatek ez du ikusi nahi, Pernandori Perogrullo esan behar zaiolako aitzakiarekin. Bere aitzakietan itxita bizi dira. Urtzik libra gaitzala agorafobia duten epaileengandik.

●ABC

Garzon, berriro ere

Garzon «magistratu izarra» da, agertu-nahia, handigura eta banitate ozeanikoak dituen. Tankera psikologiko horrek baino ez du argitzen izan zuen pasadizo elektoral bitxia.

Garzon Gonzalezen ganako herran murgilduta dago, kasu honen ardura kentzeko aski izan beharko lukeen jarrera psikologikoan. Zerbitzu makala zoritxarreko fitxaketa hori, prentsa «aurrerakoia» horren txalotua!

Baina terrorismoaren aurkako borroka, Estatu segurtasuna, gorputz polizial saiatuen izen ona,

gizartearen konfiantza instituzioetan, askoz balore jaso eta errespetagarriagoak dira Gonzaleze eta Garzon aurrez aurre la-bankadaka agertzen direneko enfrontamendu zikin hori baino.

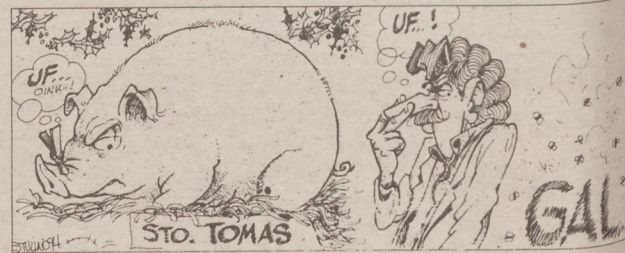
EDITORIALA

●EL PAIS

Gobernuak ezin du isilik jarraitu

GALen auzia ez dute berriz azaleratu ez baitzen inoiz gordeta egon.

Eta ez zen egon aginteko inork ere ez zuelako inoiz onartu GALekoena hutsegite politiko izu-

TUCINO / DEIA

garria izan zela, lardaskeria kriminal bat izateaz gain. Gertatu ere ez zen gertatu jendeak jakingo zuen inolako kargu-kentze edo dimisiorik, iritzi publikoak erruduntasun aitortze inplizituztat eta berriro ere ekintza haiek ez egiteko konpromezutzat har zezakeenik. Alderantziz: atzo bertan,

Barrionuevo ministro ohiak 'lagunen eta aldekoen' elkartasuna eskatu zuen. Zeren edo noren aldeko, ordea? Atzo sindikatu polizial batek baieztatu zuen bezala, muga terroristaz garbitzeko GALen efikaziaren aldeko agian?

EDITORIALA

ZUZENDARIARI

Euskaltzaindiari eskaera

Oraintxe eskuratu ditut berriki agertu diren Euskaltzaindiaren arauak. Emeki emeki Euskaltzaindia euskaldunoi zein bidetik jo behar dugun irakasten ari zaigu.

Beste nazioetan lan hori aspalditik egin da. Gu hasi berriak gara. Berandu gabiltza. Hobe, ordea, berandu, inoiz ez baino. Lan bikaina Euskaltzaindiarena.

Euskara batuarekin istilu gogorak izan ditugu. Behar bada denok gatzat bat iritzi honetan: euskara batua beharrezkoa zaigu. Alemani aleman batua bezala. Suizan bizi izan nintzen sarritan ikusten nuen: alemanek ezin Solothurneko baserriarrei ulertu. Aleman batua, *Hochdeutsch* mintzatuz gero, ordea, berehala sortzen zen elkarriketa erraza.

Gauza bera gertatzen da zuberotarrak bizkaitarrek in solasean hasiz gero. Ezin elkar ulertu. Euskara batuaz oso ongi.

Euskara batua ezinbestekoa da, beraz. Koxka hau da: ze euskara batua aukeratu. Ezin guztien gogarako euskara baturik egin. Bat hautatu behar, baten alde erabaki behar. Eta erabakitze, hitzak berak adierazten duen bezala, nola edo hala ebaki egin behar. Ebakuntzek eta operazioek, aldiz, min ematen.

Orain Euskaltzaindiak eman dituen arau hauetan ere batedobatek aurkituko du akatsen bat. Nik hau esan nahi diet Euskaltzaindikoei: errezero jo, errezero jo, errezero jo.

Adibide bat: Bait du, bait gara, bait naiz, e.a. baztertu du baitu, baikara, bainaiz... erabiltzeko aholkatzen digute. Ezin esan gaizki dagoenik.

Arauak zazpi probintzietako jende guztientzako emanak dira. Ez bakarrik Euskal Filologia karrera egin edo unibertsitatean ihardun dutenentzat. Etxekoandreek, arotzek, mendi gailurretan dabilzan artzainek ere erabiltzen jakin beharko dituzte arauak. Euskaraz erabat egiten den Azpeitian edo Goizuetan ez ezik, Santurtzin eta Barakaldon ere ikasi beharko dituzte.

Legelariak eta legeamaleak badakite ongi: Legea zailago, betetzen zailago. Legea errazago, betetzen errazago. Beteko ez direla jakinez gero, ordea, hobe legerik ez ematea.

Ez dut inolaz ere 'bait' horren gainean inongo istilurik sortu nahi.

Etorkizunari begira idazten ari naiz. Adibidez: Hitz-elkartuei buruz ikusi izan ditudan arauak oso zailak ziren. Hitzak elkartzeko lau edo bost molde diferente.

Zinez, arau oso zailak. Eta nik bost urteko Filologia karrera egin dut. Eta urte mordoan goizetik gaueraino euskaraz idazten ari naiz. Lege horiek beste batzuentzako askoz zailago izango dira.

Euskaltzaindikook: Mesedez, gogoan eduki herri xumea, jende arrunta.

Arren eta otoi: arau errazak eman.

GOTZON GARATE

Bilbo

Txetxeniako inbasioa

Komite Internazionalistok Errusiak Txetxeniaren egindako eraso eta inbasioa kondenatzen dugu.

Errusiarek Txetxeniaren egindako inbasio eta erasoaren aurrean, Komite Internazio-

nalistok zera diogu:

— Txetxeniako herriak jasandako inbasioa eta bortxakeria onartezina da guretzat. Herri honi, armen indarrez, Sobietar Batasun ohiatik sortutako Errusia inperial berri honen batasuna inposatu nahi zaio.

Era honetan, debekaezina den herrien autodeterminazio eskubidea defendatzen dugu.

— Sobietar Batasun ohiaren, esperientziak erakusi duen bezala, (Baltikoko Herriak, Ukraina,...) nazionalitateen independentzia ez da bakea eta nazioarteko estabilitatearen kontra jokatzeko duena, herri horietatik at dauden borondate batzuetan oinarritutako derrigorrezko batasuna inposatzea baizik.

Zentzu honetan, berriz ere, errusiarren interbentzio bortitza da Kaukasoko arazo hau piztu eta inguruko herrietara gerra hedatzeko bidea eman duena.

— Bestalde, EEBBek eta NATOK arazoaren aurrean hartutako jarrera era salatu nahi dugu. Istilua Errusiako barne arazoa dela esateak, antzinako 'blokeen' arteko banaketa mundiala berriro ere plazaratzea dakar. Aldatzen den elementu bakarra Sobietar Batasun ohiaren orde, Ieltsinen diktadurapean agertzen ari den errusiar inperial berria da.

— Aurrekoa kontuan hartuta, errusiarren inbasio eta erasoaren bukaera eta beraier tropak Txetxeniako mugetatik kanpo biltzea exigitzeko dei bat egiten diogu iritzi publikoari, baita nazionalitate honen autodeterminazio eskubidea onartzea ere.

KOMITE INTERNAZIONALISTAK

Bilbo

GAIA JARRITA

'GAL auziko' atxiloketak

Sanmartinetan libre gelditu, Santomasez Sancristobal, baina lehengo atxilotuak honen aldean txit argal. Zergatik orain zerri ehiza ez dut nik asmatzen ahal. Santu izenez deabru asko, azal gutti, aunitz itzal. Odolkietan agertuko al da norena eta zer den GAL!

MIKEL TABERNA 'KAPI'

Egunkaria

Batzarde Parekidea: 72564 E / Lege Gordailua: SS 800

OJDK IKUSKATUTAKO HEDAPENA

Administrazio Kontseiluko Lehendakaria: MARTIN LUCAS

Kontseilu Editorialeko Zuzendaria: JOAN MARI TORRES

Kontseilari Ordezkarria: INAKI URIA

Zuzendaria: MARTXEO OTAMENDI

Zuzendariordea: LUZIAN ETXEHARRETA

Gerentea: FERMIN LAZKANO

Publizitatea: MARI JOSE SARASA

HELBIDEAK

Egoitza nagusia: Gudariaren etorbidea, z/g. 20140 Andoain
☎ 30 02 22 / Erredakzio faxa: 30 02 55 / Publizitateko faxa: 30 02 56

Araba: San Antonio, 20-1. ezker. / 01005 Gasteiz / ☎ 23 38 72 / Faxa: 23 38 73

Nafarroa: Iratxe Monastegia, 45-13. esk. / (Irrintzi dorrea) / 510117
☎ 17 80 78/79 / Faxa: 17 80 77

Bizkaia: Zabalburu Enparantza, 2-1. ezker. / 48003 Bilbo
☎ 410 40 46 / Faxa: 410 37 15

Lapurre / Nafarroa Beherea / Zuberoa: Pannecau 14, 15000
kuxatila, 64100 Baiona / ☎ 59 59 35 75 / Faxa: 59 25 75 11

Autoa, etsai

ESTATU Batuetan automobil pertsonala fabrikatzen hasi zirenetik iragandako hiru mende laurdenak —edo zerbait gehiago— etengabeko kalaka izan dira, garraiobide baliagarrien garapenerako etengabeko eragozpena; hau da, autoak nagusi ateratzeko inondik ere ezinbestekoa zuen garraiobide baliagarriak baztertzeara. Hori, orain arte bete den legea izan da, eta orain ere bete egiten da. Estatuak trenbideen alde zerbait egin behar duela esaten duenean, trenbideen aldekoa ez den zerbait egiten du, Abiadura Handikoa esaterako (horrek, egiazki, hegazkinak, autobusak eta beste ezaugarritzen duten egoeraren mende egotea esan nahi du); Estatuak, berriz, —Renfe bezala tipikoki traidoreak diren enpresen bidez— trenbide ugari ez-errentagarri bihurtzen ahalegintzen da ondoren "ez-errentagarriak" direla aldarrikatzeko; xede hori lortutakoan itxi egiten ditu eta orduan, behar izanez gero, autobusak antolatzen ditu. Ikusi zer gertatzen den ziurrate handietan, hiri handietan: duela 40 edo 50 urte (garai hartan korporazio bereziki argi eta sentibera zuten Europako zenbait hiritan izan ezik) tranbiak kendu eta eraisteari ekin zioten, are batzuetan trenbideak altxatzeari ere. Bada, tranbia kendu eta horren ordez automobila eta autobusak jarri zirenetik 50 urte iragan direla, aski da begiratzeari —batez ere Madrilengo gisako leku tipikoetan— egoera nolako den jakiteko: uneoro frogatzen dute hor beren baliarik eza. Madrilgo trafiko urbanoaren nahas-mahasa, auto pertsonalekin bakarrik hondamendia litzatekeena, gehitutako autobusak direla-eta, batzuetan guztiz jasanezina bihurtzen da.

Alferrikako garraiobide bat inposatu duten mende honetan, ez da bakarrik gertatu automobila inposatzeak beste garraiobideen suntsiketa eta garapena eragozteka ekarri duela, baizik eta, gainera, automobilari esker baino ezin iraun dezaketen hiri konglomeratuak sortzea ekarri du. Errepara iezaiezue hiri handietako aldirietan bizi diren langileei: aldirioi lotarako eraiki dira eta langileek egunero bi aldiz joan behar izaten dute hiriko erdialdera. Jakina, ez da trenbide berririk egin, ez da Metroa luzatu, tranbiarik ez dago eta, horretara, hiri konglomeratuak zuzenean kondentatu ditu langile horiek automobila erabiltzera. Horrelakoetan, garraiobidearen porrota eta hutsaltasuna biderkatu egiten da, horietako lekuren batean bizi denak ezinbestean erabili behar baitu automobila eta, gainera, trafikoa oso handia denez, ordu t'erdia, bi bat ordu, behar izaten du lantegira edo bulegora iristeko.

Horretara, ez da bakarrik gertatzen hiri konglomeratuaren fabrikazioa automobilarentzat egina dagoela, baizik eta automobilak berak ere ezin du hiri ebitatu... Oker ari naiz, ordea! Errealitatean, hiri zen kontua: aiton-amonon soldata-erreibindikazioen ondoren, zortzi orduko lan-jardunaren, bost egun t'erdiko lan astearen... ondoren, langileek inoiz baino gehiago lan egiten jarraitzea da helburua. Inoiz baino gehiago alferri lan egin dezaten lortzeko moduetako bat garraioan, beren automobiletan, egunero bizpahiru ordu eman ditzaten lortzea da.

Nolatan irensten dute gehien-gehienek automobilaren gaineko propaganda, begien bistakoa izanik esloganen eta abantailen faltsutasuna? Baliarik eza nabarmena izanagatik ere ia mende oso batean nagusitu izana, eta egun

ere nagusitzen jarraitzea, funtsean, honi esker lortu ahal izan da: automobila instituzio bat da eta esan daiteke ideal demokratikoaren ageripide bera dela, instituzio demokratikoaren artean behinena. Fordek, duela 80 edo 90 urte automobil pertsonalak katean ekoizten hasi zenean, hain zuzen ere ideal hori jarraitu zion, garai hartan Estatu Batuetan argi eta garbi indarrean zegoen-eta. Orduz geroztik, teknodemokraziak ezin izan du baztertu automobila eta egun, errealitatean, horren beharra du, irauteko oinarri funtsezkoenetakoa baitu. Hain zuzen ere, ideal demokratikoa gehien-goak, 'guztiak' balira bezala aurkezten dena, agindutakoa egitea da, baina nork bere borondatez, kontura, gogara jardungo duen baldintzarekin.

Ez da ahaztu behar autoa pertsona nozioaren garapen eta nolabaiteko burutze gisa aurkezten dela. Nahikoa duzue gidariaren aurpegiari erreparatzea: eskuarki ergel aurpegi tipikoa azaltzen du, nahi duen tokira doala eta nora doan badakiela uste duenaren ergel aurpegi tipikoa. Pieza bat besterik ez da: benetako pertsona autoa da, marraskiloaren maskorra-

AUTOMOBILA INSTITUZIO BAT DA ETA ESAN DAITEKE IDEAL DEMOKRATIKOAREN AGERPIDE BERA DELA.

ren antzeko gorputz berria, gizabanakoarena baino hoge bider bolumen handiagoa duena. Horrek agintzen du eta gidaria makineriaren beste atal bat da, nahiz eta oso egokia ez den hori ordezkatzen hastera, ezin baitaiteke inoiz erabat baztertu marraskilo maskorraren barruan, eta egon arrazoi onak badaudelako jakiteko azken finean barruan doana menperatzea dela kontua.

Hori da ideal demokratikoa. Ez duzue ahaztu behar demokrazia dela menpekotasunaren azken ageripidea, oraindik ere lortu ez duten garapenaren ateetan bizi diren eta irrika biziz herri garatuetako 'paradisu' teknodemokratikora iritsi nahi duten guztiek erdietsi nahi dutena. Horregatik, erraz ulertuko duzue automobilaren aurka ari dena, menperatze sistema honen puntu benetan neuralgiko baten aurka ari dela.

Begien bistakoa da Kapital handiaren zati handi bat automobilari estu-estu lotua dagoela. Hori gabe ez enpresek ez beroriei lotutako bankuek ez lukete jakingo zer egin; Kapital handiaren parte handi bat automobilaren, gasolinaren eta besteren inguruan mugitzen da... Estatuak ere automobilarekiko oso interes handia dute, ez bakarrik aurrekontuaren zati handia osatzen duten gasolinaren gaineko zergengatik..., baita urrunagoak, ustez ekonomikoak baino areago politikoak diren beste arrazoi askorengatik ere. Baina hori guztia oraindik ere azaleko samarra da: egiazki, fun-

tsezko interesa ideal teknodemokratikoari eta gizabanakoa aske delako usteari lotuta lehen azaldu dizuedan horretan dago. Horren kontra jo ezean, ez zaio automobilari erasotzen ari. Onartu beharra dago zein puntutara den benetan automobila kasik ideal horren agerpen plastiko moduko bat, beste ezeinekin ere ezin aldera daitekeena. Baike, menperatzeko azken eraren oinarria den 'miraria' erdietsi egiten da: obeditzea, esklabuek faraoiari obeditzen zioten bezala, obediencia bera, gehiengo berarena eta ordutakoa bezain itsua, baina norberaren erabakia, gustoa, borondatea oinarri hartuta.

Jendeak, azken finean, lotsagatik oraindik ere gordetzen du baliagarria denari buruzko nolabaiteko sena, eta nolatan aitortuko dio, bada, bere buruari ezertarako ere balio ez duen zirtzileria bat eskurazti diotela? Ez dio hain erraz aitortuko! Autoaren erosleak pentsatzen jarraitzen du garraiobide bat saltzen badiote agindu dioten funtzioa betetzeko dela, eta berak ez du etsitzen, ez du inoiz erabat etsitzen.

Beti dago ihes egiten duen jendea, beti dago bizikleta —esaterako— hartzen duen jendea, are jende ausartagoa ere; baina gehiengoari erreparatzen zaio, eta badakizue zer den hori: «gehiengo eta guztiak gauza bat bera dira» eta, horretara, prozesuaren beste zati hau ere gauzatu nahi da: Zer axola dio hor-hemen egoteak ihes egiten duen jendea, azkenean obeditzen ez duena? Gehien-gehienak alde izanda, orduan ez dago zer eginik! Hori da funtsezko amarrua: Zertarako balio du autopisten aurka borrokatzeak nork bere autoa erosi badu, eta ez erosi bakarrik, hurrengo urtean agintzen diotenean berritu ere egingo badu?

Gauza gutxi gehienak, baliogabeak diren aldetik, dirua era ezkutuan agertzeko moduak baino ez dira. Diru hori garrantzi handieneko instituzioa da, baina oraindik ere azaleko samarra: interesa dago jendea ez bizitzea, jendeak ez pentsatzea lortzeko, eta interes hori, ez bairrik gabe, sakonagoa da. Batek gasolinari eta beste hainbat interes buruz horrela pentsa lezake: «Jakina, horrek argitzen du zergatik jarraitzen duen autoak nagusi izaten, nahiz eta horrek hiriari eta zelaiak eta enparatuak hondatzea ekartzen duen, bazterrak kirastzen dituen eta ingurugiroa kutsatzen...», nolabait hori guztia interes ekonomikoaren ondorio txar gisa etorriko balitz bezala. Bada, ez: zortzarrez pentsatu behar da horren azpian interes zuzena dagoela poluzioa egon dadin, hiriak eta zelaiak honda daitezten, jendea ahalbait gaizkien bizi dadin... Lanari buruz ari nintzela aipatu dut hori: gure aiton-amonak eta trenbidea aurreratzen ari ziren garaian, langileen aldarrikapen handiena lanordu kopurua gutxitzea zen; hala ere, jakin badakigu nola lortu den mendearen buruan Madrilengo gisako toki batean jendeak beren aiton-amonon garaian baino denbora gehiago lan egitea, garraioetan derrigorrez eman behar ditzuten orduak kontuan hartzera. Honek esan nahi du interes zuzena dagoela jendea izorratzeko.

Artikulu hau Autobiaren Aurkako Taldeek Donostian antolatutako hitzaldi baten zatia da.

AGUSTIN GARCIA CALVO

FILOSOFOA

● Erredakzioan itzulia

BERRIAKZIRI

DANIEL LANDART
Idazlea
EL DIARIO VASCO

«Iparraldean, per-

tsonen arteko harremanak aldatu egin dira eta hori telebis-tagatik, abertzaletasunaren sortzeagatik eta erlijioaren indarra tipitu egin delako gertatu da»

MARIA JESUS MURELAGA
Psikologoa
DEIA

«Emakumeak bes-

teen zerbitzura egon daitezen hezten dira eta ez beren buruaz ardura daitezen»

ELI GALDOS
Gipuzkoako diputatu nagusia
EL CORREO

«Politikan egiten aha-

legindu naizena hitz bakar batean laburbiltzen da: herri-gintza»

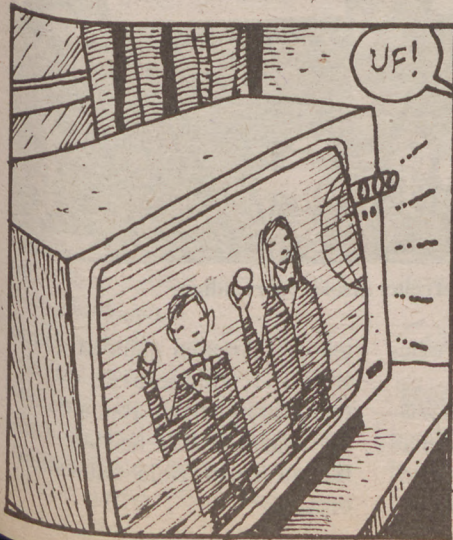

AHMED BEN BELLA
Algeriako lehendakari ohia
TRIBUNA

«Funda-

mentalismoa ez da existitzen gizarte arazo txikiak konpontzen dituelako, herriarekin batera bizi delako baizik»

ZAKILIXUT

© Olariagak

EAEko Gobernuaren osaketa prozesua

EAJk, PSE-EEK eta EAK Jaurlaritza eratzekeo hitzarmena lortu dute

Ardanzaren Gobernuak gehiengo absolutuaren laguntza izango du Legebiltzarrean

Jeltzaleen aurrikuspenak bete egin dira. Gabonetarako Jaurlaritza osatuta egongo zela jakinarazi zuten eta horrela izango da. Atzo, hauteskundeak egin eta bi hilabetera, EAJk, PSE-EEK eta EAK behin-betiko hitzarmena lortu zuten azkenengo oztipoak gainditu eta gero.

FELIX IRIARTE / GASTEIZ

Jaurlaritza osatzeko negoziazioak emaitza onak eman ditu. Herenegun arratsaldean EAJ, EA eta PSEko ordezkariak bildu egin ziren zintzilik zeuden azken arazoak hitzartzeko, eta bederratz ordu geroago akordioa erdietsi zuten: hiruko Gobernu.

Hitzarmena zailtzen zituzten arazoak gainditu zituzten EAJk, PSE-EEK eta EAK, hala nola, Gasteizko Legebiltzarrak hautatu behar dituen hiru senadoreak, hizkuntz politika, bakea lortzeko bidea eta hitzarmena beste erakundeetara zabaltzea. Halaber, EAK Hezkuntza Saila hartu zuen, eta Kultura, EITB eta hizkuntz politikarekin batera, jeltzaleen esku geratu da.

Carlos Garaikoetxearen alderdiak senadore bat bere alderdikoa izatea eskatu zuen, jeltzaleen eta sozialisten iritzia kontratu. Azken erabakia hartzeko dago, baina beste biak jeltzaleak izango dira. Hirugarrena EAKoa ala PSE-EEKoa izango den urtarrean erabakiko da. Zintzilik

Ardanza lehendakari aukeratzeko osoko bilkura datorren asteko ostegunean izango da.

OLALDE

geratu dira, gainera, Arartekoaren hautaketa eta Kontu Publikoen erakundea osatuko duten kideen izendapena. Jaurlaritzako hitzarmena diputazioetara eta udaletara zabaltzeko konpromisua, bestalde, ez da akordioan idatziko. Ahozko konpromisua hartu dute, «Jaurlaritza osatzeko irizpideak beste erakundeetan islada daitezen maiatzean». Sozialistek ez dute beste konpromisurik hartu nahi izan.

HAMAR SAIL EGONGO DIRA

Hizkuntz politika, bestalde, negoziazioaren puntu garrantzitsu bat izan da. PSE-EEK egindakoa berrikustea

eskatu zuen, EAJk eta EAK egin dakoari eutsi behar zaiola defenditu duten arren. Azkenean, ekainean, epea bukatuko den berrikusiko da egitasmo guztia eta beharrezko erabakiak hartuko dira. Bitartean, funtzionari guztiek euren lanpostuetan segituko dute euskarazko eskakizuna bete gabe. Bakeari dagokionez, EAK Ajuria Eneko Mahaian parte hartuko du, EAJk eta PSE-EEK «erabilera alderdikoa» sahisteko konpromisua eta bermeak eman baitizkiote.

Jose Antonio Ardanza datorren asteko ostegunean, hilak 29, izendatuko dute lehendakari. Hi-

ru alderdien artean gehiengo absolutoa izango dute Legebiltzarrean eta beraz, saio bakar bat nahikoa izango da. Gero, urtarriaren 2an, Ardanzak kargua zin egingo du Gernikako Juntetxean, eta ondorengo egunetan gobernu aurkeztuko du. Hamar sail izango ditu datorren Jaurlaritzak: EAJk bost, PSE-EEK hiru eta EAK bi.

Juan Maria Atutxa Barne sailburua izango da, Iñaki Azkuna Osasunaz arduratuko da eta Juan Jose Ibarretxe Hazienda hartuko du. Oliveri Hezkuntza sailburua izango da seguruenik, eta Paulino Luesmak Lan Sailean segituko du.

PUNTUZ PUNTU

EAren arrazoiak

Carlos Garaikoetxeak uste du gobernu programak EAren ikuspuntuak hartzen dituela. Hauek dira garrantzitsuenak:

- **EGONKORTASUNA:** Jose Antonio Ardanza gobernuak gehiengo absolutua izango du Gasteizko Legebiltzarrean. Gainera, legegintzaldi osorako gobernu izango dela ziurtatu dute negoziatioaren ondoren.
- **KARTERAK:** Jaurlaritzak hamar sail izango ditu, aurrekoak hamalau izan baditu ere. EAK funtsezkotzat jo zuen sail kopurua murriztea.
- **GARDENTASUNA:** Gobernuaren jardura «gardena» izango da, Garaikoetxearen esanetan. Hainbat neurri hartu dituzte hori ahalbidetzeko. Besteak beste, ikerkuntza batzordeak egiteko ez da gehiengo absolutua behar, diru bereizien gastuak kontrolatzeko neurriak hartuko dira eta EITBko arduraduna Legebiltzarrak hautatuko du.
- **AUTOGOBERNUA:** Industriarekin eta ekonomiarekin lotutako transferentziek lehenetasuna izango dute eta negoziatio prozesua ez da zailtasunaren arabera egingo.
- **HIZKUNTZA:** Jaurlaritzak orain arte aurrera eramandu den hizkuntz politika ez da aldatuko. Ekainean, epea bukatzean, berriro ikusiko da aldatu behar den edo ez.
- **DIPUTAZIOAK:** Jaurlaritzako hitzarmena diputazioetara eta udaletara zabaltzeko irizpideak zehaztu dituzte. Ez dira programan agertuko sozialistek horrela eskatu dutelako.

Ajuria Eneko Mahaian parte hartuko du EAK «Ituna berbideratzeko»

F.I. / GASTEIZ

Inazio Oliveri EAKo idazkari nagusiak parte hartuko du Ajuria Eneko itunkideek egingo duten hurrengo bileran. EAK berriro Itunera itzultzea erabaki du Jaurlaritza osatzeko negoziatio prozesuaren ondoren.

Azken hiru urteotan EAK ez du bileretan parte hartu, EAJk Ituna bere interesetako erabili duelakoan. Orain, antza, gauzak aldatu egin dira eta jeltzaleek erabilera partidistari uko egingo diotela ziurtatu diote EARI.

Ajuria Eneko Itunaren norabidea negoziatu egin dute EAJk, EAK eta PSE-EEK, eta «berbi-

deratzea» erabaki dute. Carlos Garaikoetxea EAKo lehendakariak hiru arlo aipatu zituen «berbideratzea» argitzeko: elkarriketaren bidea jorratu aurkakotasunaren ordez; Mahaia alderdi guztiei irekitzea, HBri bereiziki; eta Itunaren izaera, erabiliko dituen mekanismoak «ia parlamentarioak» izango baitira.

Jaurlaritza osatu ondoren, Jose Antonio Ardanza Ituna bilduko du eta lehendabiziko bileran gobernu programan hitzartutakoa aurkeztuko die gainontzeko kideei. Garaikoetxeak, gainera, dei egin zion HBri bilera joan dadin: «HBk han egon behar luke bakearen bidea ezta-

baidatzeko eta, halaber, gehiengoak erabakiko duena onartu behar luke. HBk du hitza eta erabaki beharko du joango den ala ez.

PSE-EE ETA PSOE

PSOE eta PSE-EE bereiztu zituen, bestalde, EAKo lehendakariak. Sozialistekin batera gobernatzea alderdiko kideek «ulertuko» duten galderari, Garaikoetxeak erantzun zion hemengo sozialistak ez daudela GAL kasuarekin nahastuta eta hori kontuan hartzeko dela azpimarratu zuen. «Guk beti garbi hitz egin dugu kasu honi buruz eta esan beharrezko guztia esan dugu. Hala ere

Oliveri, Garaikoetxea eta Larreina atzoko agerraldian.

EFE

ezin dugu despotak izan», adierazi zuen.

Garaikoetxeari, ordea, sozialisten egoera ez zaio «egokiena» iruditzen. Baina hori ez da oztopo izango Jaurlaritzan kide iza-

teko: «Jakinararen gainean gaude sozialisten egoera ez da beraiantzat egokiena. Baina ez dugu ahaztu behar herriak konfiantza eman ziola hauteskundeetan».

GAL auzia

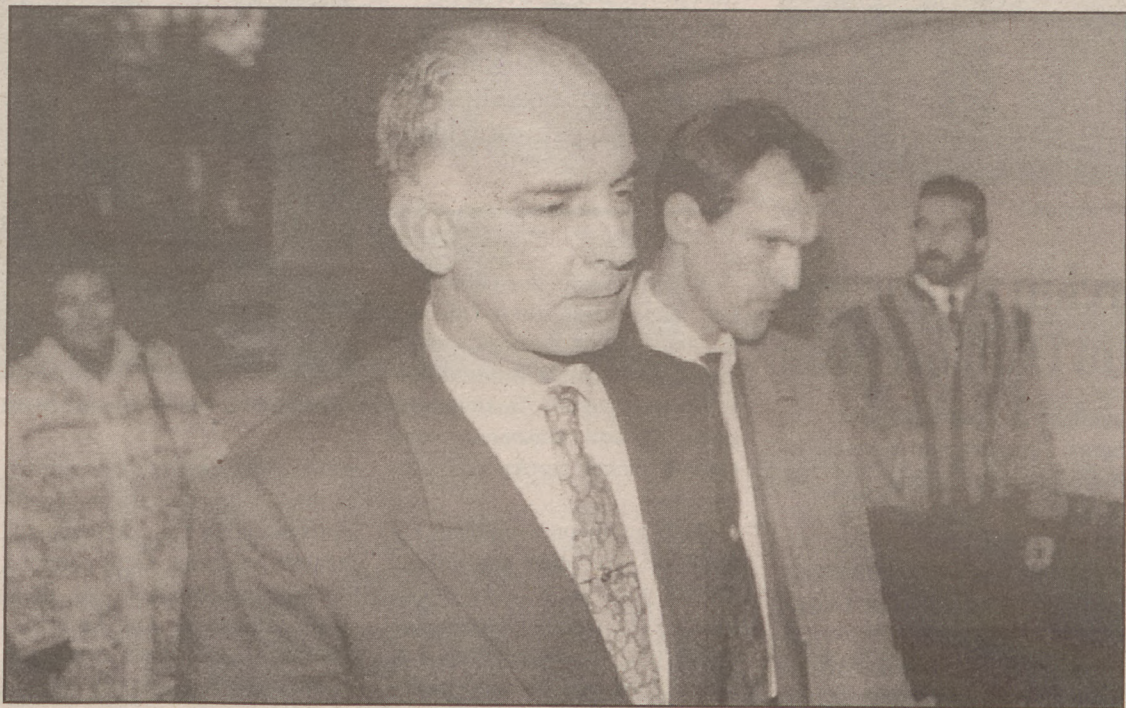
berriaz ikerbidean

Kartzelaratutako poliziburu ohiak GAL sortzeaz akusatu ditu Garzonek

Amedok eta Dominguezek GALi buruzko zehaztasunak eman zizkieten epaileari

Julian San Cristobal, Francisco Alvarez eta Miguel Planchuelori GALen sortzaileak izatea leporatu die Baltasar Garzon epaileak, Amedo eta Dominguezen aitortpenak entzun ondoren. Bi poliziek GALen sorrerari eta finantzaketari buruzko datu garrantzitsuak eman dizkiote Garzoni.

MADRIL

Amedok eta Dominguezek GALen sorrerari buruzko zertzeladak eman dizkiote Garzoni.

EFE

ek Jose Barrionuevok zuzendutako Barne Ministerioi egituraren barruan jardun zuen, Garzonen ustez.

108 urteko kartzelara zigortutako bi poliziek gaur kartzelara ez joateko baimena (erregimen irekian daude) jaso zuten atzo, segurtasun arrazoiak direla medio. Aurreko bi egunetan ere ez dira kartzelara lo egitera joan.

Amedok eta Dominguezek GALen sorrerari eta finantzaketari buruzko zehaztasunak eman zizkieten Garzoni ostiraleko deklarazioan, ikerketako iturriek azaldu dutenez. Esaterako, San Cristobal, Alvarez eta Planchuelok, beraien erabakiz edo «goiko aginduak jarraituz», sortu zuten GAL eta sigla horiek

jarri zizkieten. Beraiek ere GALEkoak izan zirela aitortu zuten bi poliziek aginduak «Madriletik» zetozela ziurtatu zuten. Aginduak, zitak eta mezuak bulego bateko erantzunagailu telefonikoan jasotzen ziren. Operazio guztiak diru bereziekin ordaindu zituzten. Hala ere, ustez finantzaketan parte hartu zuten bi enpresariren izenak eman zituzten Amedok eta Dominguezek. Halaber, bi politikariren izenak agertu ziren deklarazioan zehar.

SEGUNDO MAREYREN BAHIKETA GALen lehenengo ekintza Segundo Mareyren bahiketa izan zen. Helburua Mujika Arregi etakidea harrapatzea zen

baina bahitzaileak —Pedro Sanchez zena, Mohamed Talbi, Jean Pierre Echalié eta Guy Metge— okertu ziren eta Hendaiako bizilaguna hartu zuten. Dantxari-neako mugan Amedok zuzendutako polizi talde baten esku utzi zuten bahitua eta handik Kantabriara eraman zuten, Alvarez eta Planchueloren aginduz. Hierrok bahitzaileen eta GALEko sortzaileen arteko korreo lanak egin zituen, eta erreibindikazioaren komunikatua idatzi zuen. Dominguezek frantsesera itzuli zuen komunikatua. Saiz bahitzaileekin izan zen eta Marey mugara itzuli zuenetako bat izan zen. Beren erruz jabeturik, Marey kare bizian lurperatuz hiltzea aztertu zuten bahitzaileek.

ANALISIA

PELLO URZELAI

Kontrolpeko leherketa

San Cristobal, Alvarez eta Plantxuelo Espainiako Barne Ministerioi buruzagitzako kide ohien espetxeratzea tamaina handiko gertaera da. Begi-bistakoa da. Garrantzi horren gizona, nire ustez, GALen sorrerari eta antolaketari lotuta egotea da: frogatzen baldin bada espetxeratuek zerikusia izan zutela GALen sorrerarekin, antolaketarekin eta finantzaketarekin argitu gabeko hilketa asko eta benetako arduradunen identitatea eta erantzukizuna ikertzeko aukera izango da. Ezin da ahaztu GALEk egindako 32 hilketatik gehien-gehienak epaitu gabe daudela. Oraingoan, Garzon epailearen diligentiak Segundo Mareyren bahiketarekin bakarrik lotuta daude eta zalantza handiena da horretan soilik ariko den ala gaitz sakontzeko eta ikerketa eremua zabaltzeko zantzurik bilatuko (eta aurkituko) ote duen.

Filtratutakoaren arabera, San Cristobal eta beste poliziburu ohiak espetxeratzeko kargu nagusia Amedoren eta Dominguezen deklarazioak dira. Beraiek eskatuta. Noraino daude prest hitz egin dutena baino gehiago kontatzeko eta beren burua argitu gabeko beste hilketatik nahasteko? 'GAL afe-raren' parte txiki bat bakarrik azaleratuz, 'kontrolpeko leherketa' eragin nahi dute? Ze ondorioren bila? Beren burua babesteko soilik? Horretaz guztiaz gain, egunotako 'leherketa' honen eragile bakarrak Amedo eta Dominguez ote diren argitu beharrekoa da. Garzon epaileaz aparte badago norbait hariak mugitzen? Argi dago 'GAL auziaren' berrikerketa Gonzalez lehendakariaren kontrako eraso dela (oraindik ezin da neurtu bere indarra) eta horregatik Estatuaren bihotzaren baitatik Gonzalez kargutik kentzea nahi dutenek afera honekin zerikusia dutela pentsatzea ez da burugabekeria hutsa.

Gonzalez: «Gobernua lehengo egoeran dago»

MADRIL

Espainiako Gobernua GALen inguruko azken ikerketak egin aurretik zegoen «egoera berean» dagoela orain adierazi zuen atzo Kongresutik irtetean Felipe Gonzalez presidenteak. «Eta ez dut ekinbide judizialen inguruko komentariarik egingo», gaineratu zuen Gonzalezek poliziburu ohien atxilotetaz direla-eta Gobernuaren egoera zein den galdetu ziotenean.

Gobernuko presidentea Es-sengo europar gailurraren emaitzei buruz hitz egiteko agertu zen atzo arratsaldean Kongresuan. Plenoa hastearrekin batera, Jose Maria Aznar PPko lehendakariak Felipe Gonzalez eskatu

zion 'GAL auziaren' inguruko «beharrezko azalpenak» eman zitzan bertan bildutako diputatuen aurrean.

«Iritzi publikoko zenbait sektorek galdetuko du nola den posible bilkura honetan EBko Kontseiluari buruz hitz egitea, hurbileko beste gertakizun batzuek herriarren arreta eta alarma sortu dutenean», esan zuen Jose Maria Aznarrek bere hitzaldiaren hasieran.

HB-REN ETA AAB-EN ERREAKZIOAK Gonzalezek zer esango zuen zain, ikusmin handia piztu zen Kongresuan, baina presidentek ez zuen eztabaidan zehar GALi buruzko hitzik esan. Irtetean egin zituen

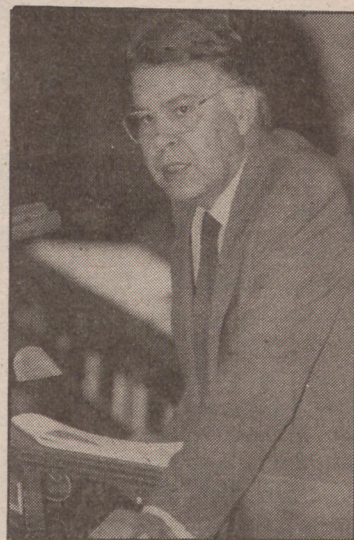
lehen aipatutako hitz gutxi horiek.

HBren ustez, «GAL Estatuko aparatua izanik, ezin da ezkatatu arduradun nagusiak Estatuko buruak direla». Honela, erantzule politiko garbia Felipe Gonzalez Espainiako Gobernuko presidentea dela uste du Herri Batasunak.

«Baina ez bera bakarrik; gogoratu behar da Ramon Jauregi Gobernuaren ordezkaria zela garai hartan EAEn. GALEk ezin izango luke gainera jardun segurtasun indarren azpiegiturarik eta beren informaziorik gabe eta izkutuko dirurik gabe. Horrek erantzule zuzen egiten du Gobernu», esan zuen atzo Aozek prentsa agiri batean.

Harrigarria da baita ere, Aozen ustez, Carlos Garaikoetxeak orain esatea Gonzalezek guda zikinari buruzko komentario bat egin ziola garai haietan. «Zergatik ixildu da orainarte?» galdetu zuen. HBren ustez, Garaikoetxearen eta Gonzalezen arteko elkarrizketa hura, eta Ertzaintzak eta EAJk Amedori atzeman zioten maletinaren edukina argitu egin behar da, «hor dagoleako gako».

Amnistiaren Aldeko Batzordeen ustez, «GAL auziaren inguruan gertatzen ari denak Gobernuaren aukera errepresboaren benetako izaera erakusten du». Hori dela eta, atxiloteten balorazio ona egin duten EAJ, EA eta IU alderdiei zinismoa jokatzea

Felipe Gonzalez.

leportu zieten AABek, «GALen sortzaile izan zen alderdiaren estrategiarekin bat egiten dutelako eta gobernuan berarekin egoteko prest daudelako».

GAL auzia

berriz ikerbidean

Danborenea PPren mitin batean iragan urrian.

SIMAL

Mareyren bahiketarekin zerikusirik ez zuela izan esan du Danboreneak

MADRID

Ricardo Garcia Danborenea PSOEko buruzagi ohiak ukatu egin du 1983an GALEk bere gain hartutako Segundo Mareyren bahiketa koordinatu zuela eta gertakizunarekin zerikusia izan zuela. 'El Mundo' egunkariak atzo argitaratutako informazioaren arabera, Julian San Cristobal Estatu Segurtasunerako zuzendari ohiak eta Garcia Danboreneak berak koordinatu zuten Mareyren bahiketa, Jose Amedok eta Michel Dominguezek Baltasar Garzon epailearen aurrean deklaratu zuten.

Amedok eta San Cristobalek buruz burukoa izan zuten astelehen arratsaldean Entzutegi Nazionalan, Barne Ministerio-ko buruzagi ohi atxilotu eta gero. 'El Mundo-ren' arabera, San Cristobalek ukatu egin zuen bahiketarekin zerikusirik izan zuela. Amedoren iritziz, San Cristobalek idatzitako gutuna aurkeztu zion Garzonek Bizkaiko gobernadore zibila izandakoari. Agirian bi idazkera agertzen ziren. San Cristobalek ukatu egin

zuen bietakoren bat berea zela, baina Amedok buruz burukoa ihardetsi zionez, zati bat San Cristobalek idatzi zuen eta beste «Ricardok edo zuk (San Cristobalek)». Garzonek proba kaligrafikoa egin zion San Cristobali.

Garcia Danboreneak baztertu egin zituen atzo akusazio hauek. «Uste dut ez duela zentzurik, gaizki oinarrituta dagoela, Amedok botatako gezur bat ez da nahikoa oinarri. Oinarri sendoagorik izan balu, honez gero Garzonek hots egingo zidakeen», adierazi zuen buruzagi sozialista ohiak. Entzutegi Nazionalako epaileak deklaratzera deitzen badu, «gustora» joango dela ziurtatu zuen Danboreneak. «Gustora lagunduko nieke Garzoni eta Justiziari, batez ere esan nahi diolako informazio txarra ematen ari zaizkiola eta jakin nahi dudalako nola defendi dezaket neure burua».

Garcia Danborenea Bizkaiko PSE-PSOEko idazkari nagusia izan zen 1979tik 1989ra. Azken hauteskundeetan PPren aldeko botoa eskatu zuen.

Jauregiren protesta

BILBO

■ Bera GAL erakundearekin nahastea «iraingarritzat» jo zuen Ramon Jauregi PSE-EEko idazkari nagusiak. GALEk Segundo Marey Ipar Euskal Herriko bizilaguna bahitu zuenean, 1983. urtean, Jauregi Madrillgo Gobernu-ko ordezkaria zen Euskal Autonomi Elkartearen Jose Amedok eta Michel Dominguezek egin-dako deklarazioetan oinarrituta Garzon epaileak Bilboko Poliziako bost buruzagi ohi atxilotu ditu aste honetan, GALEkin eta bahiketarekin zerikusia izan zutelakoan. Horietako hiru —Ju-

lian San Cristobal, Francisco Alvarez eta Miguel Planchuelo— kartzelan daude.

Jauregik gaitzetsi egin zuen 1983an betetzen zuen karguarengatik GALEkin nahastea saioa, eta gertatutakoarekin inolako zerikusirik ez duela berretsi zuen, SER irrati kateari eginiko adierazpenetan. Garai hartan Estatu Segurtasun Indarrek zuten egoera gogorazten zuen buruzagi sozialistak, baina horrek ez duela GALEn sorrera justifikatzen gaineratu zuen. Nolanahi begiratuta ere GALEn gisako erakundeak «onartezinak» direla adierazi zuen Ramon Jauregik.

Irakasle eta lankideek beste hiru auzipetu ezagutu dituzte bideoetan

Akusazio eta defentsek gaur irakurriko dituzte beraien ondorioak

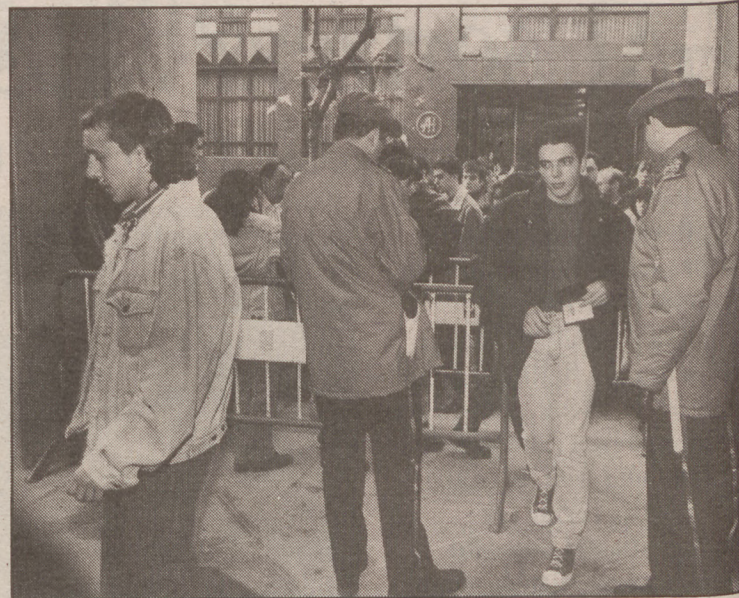
Ander Susaeta ertzaina jipoitzeaz akusatuta dauden hamazazpi gazteen aurkako epaiketa luzea amaitzera doa. Gaur fiskalak, akusazioak eta lau defentsek behin-betiko ondorioak irakurriko dituzte. Atzoko saioan hiru lekukok beste horrenbeste auzipetu ezagutu zituzten bideoan.

INAKI URIARTE / BILBO

Azken bi saioetan gertakizunen lekuko izan ziren zibil eta ertzainen lekukotasunak entzun ziren. Lekuko hauek bideo grabazioetan ezagutu zituzten auzipetuak, batzuk erasoaren unean eta beste askok gero irudi osagarrietan.

Atzo auzipetuen irakasle eta lankideek irudietan eta aulkian zeuden pertsona fisikoen arteko lotura egin zuten. Colegio Zaballuruko irakasle batek Jon Igor Solana ezagutu zuen bideoan nahiz eta onartu bere ikaslea izan zenean, 1989an, auzipetuak ez zeukala betaurrekorik ez txima luzerik. Francisco Javier del Val irakasleak Jose Luis Rufo ezagutu zuen «nahiko ziur» erasoaren ondorengo irudietan eta ez horren ziur erasoan bertan. Julen Lopezen lankide batek zailantza barik ezagutu zuen auzipetua bideoan. Beste lekuko batzuk ez zuten inor identifikatu ziurtasunez.

Lekuko hauek guztiak bat

Susaeta ustez jipoitu zutenen kontrako epaiketa amaitzear dago. X. SIMAL

etorri ziren azaltzeko Ertzaintza beraien lanpostuetara joan zela pertsona jakin bat ezagutzen zutenentz galdezka. Gero pertsona horren irudi enmarkatuak ikusi zituzten bideoan. Jose Luis Otamendi lekukoa kexu zen agian erantzuna alde aurretik iradoki ziotelakoan.

Atzo deklaratu zuten Ertzaintzako nagusi bik berretsi egin zuten Batiz eta Susaeta Areetan lanetik kanpo zeudela.

RUFO-REN BELARRIEI BEGIRA

Iragan asteko lehen saioan Jose Luis Ruforen defenditzaileek peritu frogara bat eskatu zuten gaztearen eskuin belarrian arrakadetarako zulorik daukaren edo zeukanentz finkatzeko. Hasieran epaitegiak frogara

hau ezetsi bazuen ere atzo onartu egin zuen. Kontua da fiskaltzak eta akusazioak Ruforen aurkako frogara gisa erabili duten bideoan erasotzaile gisa agertzen den pertsonak eskuineko belarrian daukala arrakada, akusatu honek osteraz ezkerrekoan besterik ez du. Bi peritu medikuek Rufo aztertu ondoren egun zulorik ez iraganean zuloa izanaren aztararik ez daukala egiaztatu zuten goizeko lehen etenaren ostean.

Froga dokumentalean agertu zenaren arabera Ertzaintzak hamasei bideo-kamera izan zituen jarrita banderen egunean, horietako bi jai guztietan zehar egon ziren jarrita Arriaga aldean. Guztira 60 bideo-zinta grabatu zituen 19 VHS sisteman eta 41 zortzi milimetroko zintetan.

Peryk zerrenda irekia aurkeztuko du Baionan udal hauteskundeetarako

HUR GOROSTIAGA / BAIONA

Nicole Pery Europako Parlamentuko lehendakariorde eta Baionako udal kontseilari sozialistak, heldu den urteko ekainean egingen diren hauteskundeetan «zerrenda irekia» aurkezteko asmoa duela azaldu zuen atzo. Gisa berean urteko bilana egin zuen, Europar egindako lanari buruz.

Alain Lamassourek bere hautagaitza aurkeztuko ez duela erranik, eta Jean Grenetek ez aurkezteko erabaki «atzerazina» aldatzeko zain, Nicole Pery hasia da bere zerrenda osatzeko kontaktuak bilatzen. Alderdi Komunista eta Ezkerreko Mugimendu Erradikalarekin izan kontaktu ohikoez gain, «bertzeekin» ere mintzatuko dela azaldu zuen, nahiz eta ez zuten zehaztu nahi izan. Era berean Baionak bizi duen egoera gero eta txarragoa aipatu zuen. Hala

Nicole Pery.

H. G.

ere Jean Greneten ez aurkezteko erabakia «haserre unearen ondorio» dela azaldu zuen eta bere berraurkeztearen zain dagoela erran zuen.

Europako gaiei dagokienez, «Espainiak arrantzaren aferan

egin duen txantia» salatu zuen. «Iparreko herriak sartu nahi izan zutelarik bere ezezkia eman zuen baldintzak ezarriaz. Orain gehiegi eskatzen ari da. Hala ere Europako Parlamentuak oinarriak finkatu ditu arazoari irtenbidea atzemateko, horretarako leku bakoitzeko eta espezialitate bakoitzeko lizentziak finkatuz». Gisa berean, arrantzaleentzako «krisi garaiko dirulaguntzak» proposatu ditu Peryk, ondoren Parlamentuak onartu egin duena. Azkenik, Europako Batasuna osatu denetik «lehen lege iniziatiba» bere ekimenez onartu dela azaldu zuen Peryk, forestazioari buruzko txostenaren bidez.

Hauteskunde presidentzialei dagokienez, «Delorsen hautagaitza dena prest zegoenean desagertu» dela azaldu zuen eta orain sozialistak «noraezean» daudela gaineratu. Horretaz gain kanpaina 100 milioi libera kostako dela oroitarazi zuen.

Tratu bera eskatu dute ustezko etakideentzat eta GALEkoentzat

Garzon epaileak bereizketak egiten dituela salatu dute AABek

Nafarroako eta Gipuzkoako azken atxilotuak oraindik inkomunikatuta daudela, ustez GAL sortu zuten poliziburuak zuzenean epailearengana eraman dituztela salatu zuten atzo Amnistiaren Aldeko Batzordeek. Hauek tratu eta eskubide berberak eskatu zituzten atxilotu guztientzat.

A. UNANUE / IRUÑEA

Pello Abadia Nafarroako AABetako bozeramaileak Goardia Zibilaren azken sarekadan atxilotutakoek eta ustez GAL sortu zuten poliziburuak jaso duten tratua zeharo desberdina izan dela salatu zuen prentsarekoan: «GAL talde terroristari lotutako atxilotuak berehala eraman zituzten Baltasar Garzon epailearen aurrean deklaratzera. Besteak, berriz, bost egunez inkomunikatzeko agindua eman zuen Garzonek egun berean. Argi dago atxilotu guztiek ez daukatela eskubide berak eta batzuek epaitu aurretik kondenatzen dituztela».

Izan ere, Nafarroan atxilotutako hamar lagun senideek *habeas corpus*-a eskatu zuten haienentzat, zuzenean epailearengana eraman zituzten, baina Nafarroako Auzitegiak ez zuen eskaera aintzat hartu.

Ildo beretik, Espainiako epaileek «torturari babesa ematen» diotela esan zuen Julen Zelarain Gipuzkoako AABetako buruak. Honek gogorarazi zuenez, azaroaren 15az geroztik 58 lagun atxilotu zituzte Euskal Herrian eta Frantzian. Horietatik 15 inkomunikatuak daude, beste 23 es-

Atxilotuen senideek beren testigantzak azaldu zituzten.

J. LACALLE

petxeratu egin dituzte eta 20 libre utzi. Atxilotuetako 26k torturak eta tratu txarrak salatu dituzte.

Zelarainen arabera, epaileek ez dute deus egiten Poliziaren eta Goardia Zibilaren egoitzetan gertatzen omen diren torturak eragozteko. «Garzonek sobera daki torturatu egiten dituztela, baina jakinaren gainean egon arren, ontzat jotzen ditu torturapean lortutako deklarazioak», adierazi zuen ABBetako ordezkariak. Halaber, herri honetan oraindik lehen mailako eta bigarren mailako herritarrek daudela gehitu zuen. Hau guztia dela eta, mobilizazioak iragarri zituen biharko, 'Ukazioaren kontra, eskubide demokratikoen alde' leloarekin.

PRIETO OSPITALERATU EGIN ZUTEN

Bestalde, zenbait lekukok igandeko atxilotetak nola izan ziren azaldu zuten. Horien arabera, goardia zibilek jipoitu egin zituzten Atarrabian atzeman zituzten ustezko hiru etakideak, hauek lu-

rrean zeudela. Horietako bat, Sebastian Prieto, Nafarroako Ospitalera eraman behar izan zuten, ezin zituelako zangoak eta besoak mugitu. Ferran Cardenal Goardia Zibileko buruak ez zuen honen berri eman astelehenean.

Iker eta Haritz Arnaizen amak goardia zibilek erabailitako modu txarrak eta mehatxuak salatu zituen. Haritz Atarrabian atzeman zuten. Iker, berriz, Andoingo bere etxean atxilotu zuten, ETA laguntzeaz akusatuta. Beraien ama kexu agertu zen jaso duten tratuagatik: «Oraindik ez didate atxiloteten berririk eman. Ez dakit non eta nola dauden. Non daude gure eskubideak?».

Alfredo Quiroga gazteak salaketa jarri du Goardia Zibilaren aurka legez kanpoko atxilotetarik eta tratu txarregatik. Iruñeko Caldereria kaleko auzokide batek eta Toki-Leza tabernako nagusiek ere salaketak jarri dituzte Goardia Zibila epailearen baimenik gabe sartu zelako beraien etxebizitzan eta tabernan.

Bertan behera utzi dute begia galdu zuen iruindarraren kasua

A.U. / IRUÑEA

Iragan ekainean Poliziaren pilotakada baten ondorioz begia galdu zuen Iruñeko gaztearen kasua bertan behera utzi du epaileak, zauriak nork eragin zizkion zehazterik ez duela argudiatuta.

Juantxo Molina, 16 urtekoa, bere etxetik hurbil zauritu zuten Iruñeko Alde Zaharrean, Redingo harresien inguruan. Gau hartan istiluak izan ziren Euskal Jai gazte-txearen desalojoa zela eta. Poliziak Iruñeko Alde Zaharra hartu zuen eta gomazko

pilotak erabili zituen gazte-txearen aldeko manifestatzaileak sakabanatzeko. Zenbait lekukoren arabera, pilotakada batek bete-betean jo zuen Molina gaztea.

Haatik, gau hartan inguruan ibili ziren poliziek ukatu egin dute gomazko pilotak bota zituztela. Epailearen aurrean deklaratu zuten, beraien ez zuten auzian zerikusirik izan eta Molina zaurituta aurkitu zuten. Epaileak ez ditu aintzat hartu Poliziaren aurkako deklarazioak eta kasua largetsi egin du. Molinaren amak justizia eskatu zuen.

3.000 pezetako erosketa bakoitzagatik

zinta garbi bat opari egingo dizugu

Eguberri hauek bizitza guztian grabatuak izan ditzazun nahi dugu.

Eta hori nahia soilik izan ez dadin, Frudisken, **3.000 pezetako** erosketa bakoitzagatik

60 minutuko TDK zinta garbi bat eskainiko dizugu.

Iragarki hau moztu eta zure erosketa egiterakoan aurkeztu baino ez duzu egin behar.

1995eko urtarilaren 6ra arte balio du eskaintza honek.

DONOSTIA: Pº COLON 7 (GROS) • PUERTO, 9 • S. JERONIMO, 17 (ALDE ZAHARRA)

GASTEIZ: DOMINGO BELTRAN, 29 • SIERVAS DE JESUS, 6

IRUÑA: SAN MIGUEL, 12

Jaso ezazu dohain zure etxean Frudisk Express aldizkari berria (943) 52 33 00 zenbakira deituz.

- 450 titulo baino gehiago •
- Momentuko nobedade guztiak •
- Super eskaintzak • Heavy, Jazz, Klasikoa, Country, New Age, Salsa, R & R, Folk, Nazonala, Pop •

Atutxak Elkarri-ko ordezkariekin elkarrizketatzeko asmoa azaldu du

A. UNANUE / IRUÑEA

Juan Maria Atutxak aurki Elkarri mugimenduko ordezkariekin biltzeko asmoa duela azaldu zuen herenegun gauean Berrioren Eusko Jaurilaritzako Barne sailburua indarkeriaz eta Eusko Herriaren baketzeaz mintzatu zuten. Navarra Foro XXI-k gonbidatuta, eta afalostean entzuleek egindako hainbat galderari erantzun zien.

Entzule batek Elkarri-ri buruz horri buruz zuen iritzia azkenaldian onerako aldatu dela adierazi zuen Atutxak. Honek esan zue-

nez, «bakearen alde diharduten talde guztiek nire begirunea merezi dute, baina hasieran nola-baiteko mesfidantza nuen, esku artean nituen agiri batzuei esker banekielako biolentoek talde bakezale bat sortzeko asmoa zutela. Horrela jaio zen Elkarri, hasieran behintzat indarkeria bultzatzen duen giroko zenbait kideekin. Horregatik ez nintzen erabat fidatzen».

Hala ere, geroztik gauza asko gertatu direla eta berak ere jarraz aldatu egin duela gehitu zuen. Atutxaren arabera, «Elkarri-k zenbait urrats eman ditu, bide onetik nire ustez, eta aldi berean

biolentoak kezkatzen hasi dira, mugimendua ez doalako beraiek espero zuten ildotik». Hori dela eta, Elkarri-ko ordezkariak aspaldi eskatu zitoten elkarrizketa aurki gauzatuko dela iragarri zuen Barne sailburuak.

EAJK hauteskunde kanpainan bake elkarrizketak bultzatzeko azaldu zuen asmoa nola zehaztuko den ere galdetu zioten Atutxari. Sailburuak hori erabakitzea Ajuria Eneko Itunari dago kiola erantzun zuen.

Atutxa hizketan ari zela, norbaitek molotov koktel bat bota zuen EAJK Iruñeko Zapateria kalean duen egoitzaren kontra.

Santotomasak

Bilbon

■ Euri zaparrada artean argitu zen atzo Santo Tomas eguna, baina horrek ez zuen jendea etxean gelditzera bultzatu. Bilboko Areeta eta Plaza Barria, urtero lege, jendez eta talo eta txorizo usainez bete ziren. ■

Taloea eta txorizoa euripean

Eguraldia txarra izan arren, jendetza handia ibili zen Bilboko Areetan eta Plaza Barrian

G. AGIRRE / **BILBO**

Tartekako euri zaparradez eta eguraldi freskoaz argitu zen atzo Santo Tomas eguna. Goiz parte osoan Bilbon euriak bereak eta bi egin zituen arren, jendea ez zen kokildu eta, txapela buruan eta euritakoa eskuan, erruz ibili zen Bilboko Areetan eta Plaza Barrian, azokan erakusgai ziren produktuak ikusiz eta taloea eta txorizoa dastatuz.

Azken lau urteetan Bilboko Santo Tomas azokaren kokagune izan diren Areetak eta Plaza Barriak jendez gainezka egin zuten atzo. Orotara 225 salmenta mahai jarri zituzten, iaz baino hogeita hamabost saltoki gutxiago, aurtan Bilboko Artisau Azokak hartu baitu Areetako lanada.

▼
Azokara hurbildu zirenek aukera ona izan zuten egunaz gozatu eta Olentze-rotarako opariak erosteko.

Azokara hurbildu zirenek aukera paregabea izan zuten atzo egunaz gozatu eta aldi berean Olentze-rotarako opariak erosteko.

Bi azokagune horietan denetarikoko postuak zeuden, gazta, barazki, fruta, txakolin, sagardo, landare, kapoi, untxi, ezti, ogi, artisau lan eta abarrenak. Bisitari eta erosleentzat gauzak garesti samar zeuden arren, Gabon sasoi honetan dena onartzeko prest dago jendea. Horrela, saltokietan honako prezio hauek zeuden: kapoiak 5.000-5.500 pezetan bakoitza, artirina 400 pezetan kilo, intxaurrak 450-500 pezetan kilo, marraskiloak 800 pezetan

Bilboko hainbat tokik ezohizko itxura hartu zuten atzo. XOUSE SIMAL

Gabonetarako jangaiak eta opariak erosten ibili zen jende asko. X. SIMAL

kiloa, indaba kilo 800 pezetan, gorosti landareak 1.500 eta 2.000 pezetan edota faisaiak 1.600 pezetan bakoitza.

Bizkaiko bazter guztietatik Bilbora hurbildutako saltzaileek, bestalde, ez zuten krisialdia nabaritu. Goizean-goizetik bertan izan baitziren goiztiarrenak —sukaldariak— azokan salgai zeuden produktu bitxienak eskuratu asmoz.

TALO ETA TXORIZOA BERO-BERO

Atzokoan jendeak ohizko kafesnea hartu beharrean, goxo-goxo jan zuen egun hone-tako protagonista izaten diren talo eta txorizoa. Bilbotar bati baino gehiagori entzun genion honelakoak esaten, «gaur aprobetxatu beharra dago, urtean ze-

▼
Ohikoa denez, urtean zehar Bilbon hain gutxi entzuten den euskara nonnahi entzun zitekeen atzo.

har ez baitugu aukera handirik taloea jateko».

Urtero bezala, unibertsitate eta euskaltegi-tako ikasgelak hutsik gelditu ziren, bulego eta dendetako langileek atsedendia luzatu zuten eta etxeko andreak zereginak utzi eta San Tomas azokara hurbildu ziren baserri giroa dastatzera. Horrela, Bizkaiko hiriburuko kaleetan ohizkoak diren traje eta korbata, larruzko jaka edo abrigodun jendearen artean, mahoizko fraka eta artilezko jertse eta kaiku urdindun jendea ikus zitekeen.

Urtean zehar Bilbon hain gutxi entzuten den euskara nonnahi entzun zitekeen. Herrietatik bistan edo saltzera etorri ziren baserritarrak, euskaltegi eta ikastoletako ikasleak, unibertsitari euskaldunak, denak euskaraz aritu ziren atzo, egun bakar batez bada ere kaleak euskaldunduz.

Ikasleek ere Santo Tomas eguna aprobetxatu zuten ikas-bidaiak finantziatzeko loteria salduz edota beren protestaldiak kalera ateratzeko. Euskal Herriko Unibertsitateko Medikuntza-ko ikasleek bata zuria jantzita tentsioa hartu zioten hurbiltzen zirenei. Eta batek baino gehiagok sorpresatxo bat edo beste hartu zuten eta Gabon osterako utzi zuten 'barru garbiketa'.

Santo Tomas gurdi bete sariz

G. AGIRRE / **BILBO**

Santo Tomas sariz hornituta hurbildu zen atzo Bilboko azokara, guztira BBK-k 1.300.000 pezeta (54.177 litera inguru) banatu baitzuten zortzi lehiaketetan. Markinako Patxi Baskaranek Bizkaiko ustiaketa prozesu onena duen baserriari dago-kion milioi bat pezetako saria jaso zuen.

Aurreko hiru urteetan bezala, Urdulizko Adela Andikoeak eskuratu zuen barazki lehiaketako saria. Goietaberri etxeko Andikoeak orain dela lau urte hasi zen baserrian ereindako ortuariak feriako lehiaketan aurkeztzen eta geroztik, urtero-urtero berarentzat izan da atal honetako saria.

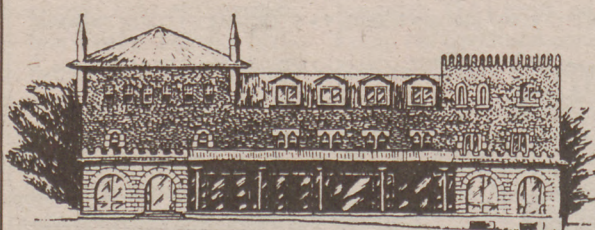
Urdulizko baserriar horiek lehiaketan barazkiak barrik aurkeztzen ditu baina, oro har jendeak ezagutzen ez dituen produktuak ere erabiltzen ditu Bilboko Santotomasetako feriara. Besteak beste, piper eta tomate horiak.

Turtziozko Benito Villanuevak ere saria eskuratu zuen atzokoan, iaz bezala aurtan ere fruta lehiaketako saria berarentzat izan zen. Otxandioko Juan Padilla Arruabarrenak ere iazko zorte berbera izan zuen eta etxera eraman zuen ardi gazta txapelketako saria.

Juan Bautista Elorduy eta da berria Bilboko Santotomasetako lehiaketako sari bat eskuratzen, izan ere, iaz bezala aurtan ere berarentzat izan da animalia bizien saria. Landare apaingarrien saria aurtan Gamiz-Fikara joan zen, hain zuzen ere, S.A.T. Udaberriengana. Ogiaren saria aurtan ere Orozkora joan da, hala ere, beste batzuen esku geratu zen. Mari Dolores Ugarte izan da atal honetako irabazlea.

Txakolinaren atalean, txakolin zurien saria Gatikako Jose Etxebarriarentzat izan zen, gorriena Lezamako Jose Antonio Torrentzat eta azkenik, beltzena Zallako Koseme Vivancorentzat.

Txakolinaren esparruan hiru irabazle izan baziren, ez zuten hiru sariak —lore antzekoa, eukaliptokoa eta txakolinarrekoa— baserriar berberarentzat izan ziren. Hain zuzen ere, Kortezubiko Javierrak eta Larrinaga Lekerikaren tzat izan ziren hirurak.

HOTELA - JATETXEA

Karlos ARGUÑANO

Karlos Arguiñano Hotel Jatetxeko zuzendaritzak eta langileek beren bezeroei jakinarazi nahi diete Eguberrietako jaiak direla-eta establezimendua itxita egongo dela 1995eko urtarrilaren 4ra bitarte.

Aukera honetaz baliatuta jai zoriontsuak eta urteberri on opa nahi dizkizuegu. Zorionak.

Santotomasak Donostian

■ Euria eta Konstituzio Plaza izan ziren atzo Donostiako Santotomasetako protagonista nagusiak, txistorra, talo eta erakusketak podiumeko lekurik gorenetik baztertuz. Euria, une bakar batean ere ez zuelako atertu; eta Konstituzio Plaza, azken bi urteetako lanen ondoren, berriz ere egun honetako gune nagusi eta bihotz bihurtu zelako. ■

Konstituzio Plaza jaiaren bihotz

Euripean, gune honen inguruan bildu da jenderik gehien Donostian

A. ZUBEROGOITIA / BILBO

Euria; euria, euria eta euria. Atertu ere ez zuen egin atzo, eta horrek, zalantzarik gabe, eguna pixka bat desitxuratu zuen. Eta hala ere, jendea ez zen kikildu, eta gogotik ekin zion baserritar jantzi eta talo eta txistorra sagardoz lagunduta jateari.

Gipuzkoa Plazan, Portaleta-sen, Bulebarrean eta Konstituzio Plazan zehar zeuden barreatuta atzo postuak, baina azken gune hori (Konstituzio Plaza, alegia) izan zen, inolako duda izpirik gabe, atzoko izar nagusia. Batetik, jenderik eta posturik gehien (62 postu, hain zuzen ere) bertan bildu zelako eta, bestetik, amaitu beharreko guztiak amaituta, bi urtetan falta izan den txoko hau aurten berriz Santotomasetarako

berreskuratu delako. Gainera, donostiarrek ez dute plaza hau edonola berreskuratu; lurzoru berriari erreparatzea baino ez dago hori frogatzeko.

**'TIBURTZIA',
BESTE
ERREGINA**

Konstituzio Plaza atzoko jaiko izar nagusia izan zela aipatu dugu arestian, baina hala ere ez genuke atzoko beste izarra, beste erregina ere ahaztu: 'Tiburtzia', 280 kilo inguruko txerrama mardula. Azken urteotan gertatu den bezala, Zorroaga Patronatuak aurten ere Donostiako Aiete auzoko Aranburu baserrikoei eskatuta txerrama bikain hau ikusgai izan zuten atzo donostiarrek eta kanpotik bertaraturikoeak. Eta bikaina dela diogunean ez da guri hala iruditut zitzailak (ezer gutxi

dakigu lau hankako txerriez): Aranguren baserrikoeak eurek ere orain arte hazi duten lodiena dela aitortu baitzuten. Orain bihar Donostiako Pescaderia kaleko egoitzan egingo den zozketan saritua nor izango den jakitea baino ez da falta. 'Tiburtzia' ez da, ez, oparirik txarrena Gabonetarako!

Konstituzio Plazara bueltatuz, bestalde, jendea bertan erruz bildu zela esan behar dugu. Saltzailak ere pozik zeuden, eta hori normalean jendea dabilen seinale izaten da. Nolanahi dela, beste guneetan ez zen horrenbesteko pilaketarik izan, ezta gutxiagorik ere. Gipuzkoa Plazan, esaterako, lekua sobera zegoen. EGUNKARIAK zenbait postutan inkestatxo egin zuen, eta aurreko urteotan baino dextente gutxiago saltzen ari zirela zioten.

Kontsumo eta Turismo Ekin-tzetxeak, berriz, zera adierazi zigun: euren balorazioa positiboa zela, nahiz eta euriak gauzak batera erraztu ez zituen. «Gaurko akats bakarra», esan ziguten, «eguraldia izan da, prestatua geneuzkan hainbat gauza hankaz gora jarri baititu». Horietako bat, adibidez, nekazari tresnen erakusketa, goizeko hamarretan egitekoa zena. Giro narratsak erakusketa hau bertan behera uztera behartu zuen. Hala ere, postu bakarren batzuek alde egin zuten arren, gehienek euren lekuari eutsi zioten, euriari ezikusirena eginez. Hortaz, euria bai, baina festa ere bai.

Donostiarrak ez ziren kikildu eguraldi txarragatik.

GILLENEA

Konstituzio Plazan bildu zen atzo jenderik gehien.

GILLENEA

Atzo izan zen zer ikusia eta non kuxkuxeatua Donostian.

GILLENEA

Epaimahaiak barazkietan saria banatzea erabaki du aurten

A. Z. / DONOSTIA

Barazkien alorrean sari bakarra ematea da ohikoa eta, hori horrela, irabazleak 250.000 pezeta (10.000 libera) jasotzen ditu. Haatik, aukeren artean sartzen da baita ere epaimahaiaren aginduz sari hori banatzea, eta hori ebatzi zuten atzo epaimahakideek.

Gauzak horrela, 50.000 pezetako sari nagusia Jose Mendikutek irabazi zuen. Fruten sailean, Jose Mendikute berak eskuratu zuen sari nagusia (30.000 pezeta). Bigarrena (20.000 pezeta) Maria Etxezarretarentzat izan zen, eta hirugarrena (15.000 pezeta) Agirrezabalarentzat.

Berduren atalean Jesusa Artolak eskuratu zituen 30.000 pezetak. 20.000 pezetako saria Maria Etxezarretarentzat izan zen eta 15.000koa Lonbiderentzat.

Partaidetza dietak ere banatu ziren. Dieta hauek 10.000 pezetakoak ziren, eta Mendikute, Eizagirre, Artola, Agirrezabala, Amunarriz, Etxezarreta eta Lonbidek jaso zituzten.

Etxabereen lehiaketan, berriz,

kapoietan Mari Karmen Uranga izan zen garaile (20.000 pezeta). Bigarren sariako 15.000 pezetak Xabier Goikoetxearentzat izan ziren eta hirugarren sariako 12.000 pezetak Jose Angel Lizarragarentzat.

Diru kopuru berak banatu ziren oilaskoetan ere. Hemen lehen saria Jose Angel Lizarragak irabazi zuen, bigarrena Jon Gorritik eta hirugarrena Mirari Zeberio. Erakusketako 15.000 pezetak Antxon Iriarteri eman zizkioten.

**OIARTZUNGO
UDALA**

IRAGARKIA

Udal honek "Olatxen (Ergoien) zubi bat eraikitze Proiektua"ren exekuzioari ekitea erabaki du. Dagokion Baldintza ekonomiko-administratiboe n Zerrenda eta dokumentazioa udal bulegoetan daude.

Proposamenak aurkezteko epea datorren urtarrilaren 12an amaituko da, eguerdiko ordu batetan.

Oiartzun, 1994ko abenduaren 19an.
ALKATEA

Espainiako loteria Eguberrietako zozketa

Euskal herritarrek ia 16.000 milioi pezetako dirutza jokatu dute aurten

Loteriak, jasotako 221 mila milioietatik 155 banatzen ditu saritan

Itxaropena eta lurduritasuna izango dira nagusi gaur goizean Hego Euskal Herriko biztanle askoren artean. Izan ere, Espainiako Loteriaren Eguberrietako zozketa berezian, 155.232 milioi pezeta banatuko baitira saritan. 221.760 milioi pezetako txartel igorpena egin du Espainiako Loteria eta Apustuetaarako Erakundeak aurten eta Hegoaldean, 15.712 milioirenak saldu dira.

DONOSTIA

Goizeko 09.00etan hasiko dira Madrilgo San Idelfonso eskolako ikasleak bonboetatik zenbakiak atera eta sariak kantatzen. Ordurako Hego Euskal Herriko milaka herritar adi-adi egongo dira irratí edo telebista aparailuen ondoan, kate nagusiek zuzenean emango baitute zozketaren berri.

Eta arreta horrek badu bere arrazoiak: Hegoaldeko bi milioi eta seihun mila biztanleen artean 15.712 milioi pezetako (628 milioi libera inguru) dirutza jokatu da Espainiako Loteriaren Eguberrietako zozketa berezian. Bizkaitarrak dira, dena den, afiziorik handiena dutenak, batz bestea, 7.800 pezeta (312 libera gutxi gora-behera) jokatu baititu aurten biztanle bakoitzak. Gainerako herrialdeetan askoz gutxiago jokatu da: 4.775 pezeta (191 libera inguru) Araban, eta 4.575 gutxi gora-behera (183 libera) Nafarroan eta Gipuzkoan.

Hala eta guztiz ere, Espainiako Estatuko beste hainbat autonomi elkartetan jokatzeko den dirutza, Hego Euskal Herrian jokatzeko dena baino askoz ere handiagoa da. Madrilgo 45.000 milioi pezetako dirutza jokatu dute, 37.000 milioi pezeta Katalunian eta

Muskizera joan ziren iaz 2.300 milioi pezeta.

XOUSE SIMAL

'Gordoa' Euskal Herrian

ARABA
Gasteiz: 1830ean

BIZKAIA
Bilbo: 1814, 1908, 1933, 1955, 1957, 1960, 1963, 1970, eta 1986an
Ugao: 1986an

GIPUZKOA
Donostia: 1888, 1910, 1920, 1975 eta 1986an.

NAFARROA
Iruñea: 1829, 1853 eta 1874an
Altsasu: 1963an

25.000 milioi Valentzian. Hala ere, Hegoaldean ez da puntakoa zorionean ere: Eguberrietako zozketaren sari nagusia, 'Gordoa', 1986an geratu zen bertan azken aldiz. Arabara behin besterik ez da iritsi, 1830ean Gasteizen jaso zutenean. Hala ere, iaz 2.300 milioi pezeta banatu

ziren Muskizen (Bizkaia) 4. sarietako bat bertara iritsi baitzen oso-osorik.

66.000 TXARTELEKO 112 SERIE

Aurtengo Eguberrietako zozketarako 112 serieko igorpena egin du Espainiako Loteria eta Apustuetaarako Erakundeak eta serie bakoitzak 66.000 txartel izango ditu. Txartel bakoitza 30.000 pezetan (1.200 libera) saldu da eta hamarrena 3.000n. 'Gordoa' egokitzeko zaien txartel zenbakituek 300 milioi pezetako (12 milioi libera) saria jasoko dute eta hamarrena 30 milioi pezetakoa. Horrezaz gain, bigarren sariak 144 milioi pezeta (5,76 milioi libera) emango ditu serieko eta hirugarrenak 72 milioi pezeta.

Guztira, 155.232 milioi pezeta banatuko ditu Eguberrietako zozketak saritan. Egin duen txartel igorpenaren balioa, berriaz, 221.760 milioi pezetakoa da eta Loteria eta Apustuetaarako Erakundeak iturriek atzo jakinarazi zutenez, guztia saltzea espero zen.

ELA nagusi EAEko irakaskuntza publikoko hauteskunde sindikaletan

DONOSTIA

ELA sindikatuak lortu du ordezkari gehien Euskal Autonomi Elkarteko (EAE) irakaskuntza publikoan eginiko hauteskunde sindikaletan. Hauteskunde hauetan EHUKO langileek, unibertsitateaz kanpoko irakasle funtzionarioek eta Hezkuntza Sailaren menpe dauden eta lan-legepeko kontratua duten langileek hartu dute parte, eta ELAk orotara 58 ordezkari erdietsi ditu.

ELAren ondoren, LAB izan da ordezkari gehien lortu duen sindikatu (51 ordezkari) eta honen atzetik EILAS dago, 49 ordezkariarekin. Zerrrendako hurrengo sindikatuak CCOO da, 37rekin, eta honen ostean UGT dator, 34rekin. Azken muturrean, bestalde, ANPE eta CSIF sindikatuak ditugu, bakoitza hiruna ordezkariarekin.

Irakaskuntza unibertsitarioko hauteskundeak astelehenean egin ziren, eta irakasle zein Administrazio eta Zerbitzuetako Pertsonalaren artean egin bozketetan EILAS na-

gusitu zen, hamalau ordezkariarekin. Atzetik, ELA ageri da hamabirekin, CCOO hamai-karekin, UGT zazpirekin, LAB seirekin eta CSIF hiru ordezkariarekin.

Unibertsitateaz kanpoko irakaskuntzan, bestalde, herenegun izan ziren hauteskundeak. Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza Sailaren menpe dauden 19.000 irakasle eta Administrazio eta Zerbitzuetako Pertsonaleko (AZP) beharginek hautatu zituzten beren ordezkari sindikalak.

Hauteskunde horietan ELA nagusitu da, 46 ordezkari erdietsi eta 90ean lorturiko emaitzak aise hobetu ditu (34 lortu zituen). LAB izan da bigarrena, 45 ordezkariarekin eta jauzi handia eman du, 90eko hauteskundeetan 24 baino ez zituen lortu.

LABen atzetik EILAS dator, 35 ordezkariarekin (90ean baino lau gehiago), eta ondoren UGT 27rekin (90ean baino hiru gehiago), CCOO 26rekin (90ean baino bat gehiago) eta ANPEk hiru ordezkari lortu ditu, lehen ere hiru zeuzkan.

Nafarroako landa turismoari buruzko bideoa nazioartean zabalduko da

T.S. / IRUÑEA

Nafarroako Gobernuak Turismo Sailak herrialde honetako landa turismoari buruzko bideoa aurkeztu zuen atzo. Bideo hau bilduma baten barruan aurkeztuko du Turismo Sailak Madrilgo Futur azokan urtarilaren amaieran. Bilduma honetan bideoa, posterrak, postalak, koaderno txiki bat eta mapa bat daude, eta guztiek Nafarroako landa turismoari buruzko informazioa ematen dute.

Joaquin Labiano Turismo Saileko zuzendari nagusiak zioenenez, bideoa oso ona da diru gutxirekin egin bada ere (3,5 milioi pezeta). Amaranta enpresak egina, sei minutuko

iraupena du, eta bertan Nafarroako mendialdeko paisaia, landetxeen eskaintza, hotelak eta egin daitezkeen kirol eta ekintzak agertzen dira. 'Nafarroa: itsasoko atea, Europako atea' leloarekin aurkeztua, 500 aleko edizioa atera dute Gabonetarako, Nafarroan eta Estatuko beste Komunitate batzuetan banatuko direnak.

Bideo honek nazioartean arrakasta handia izango duela ziurtatu zuen Labianok. Gero eta jende gehiagok aukeratzeko, «kalitate ona eskaintzen da, profesionaltasuna eta gure helburua lan horretan segitzea da, ahaleginak eginez hobekuntzak sartzeko».

HILDAKOAK

ARABA

■ GASTEIZ Julio Gonzalez Martin, 58 urte.

BIZKAIA

■ BILBO Pilar Olabe Salcedo, 67 urte. Juana Albiz Luzuriaga, 69 urte. Jose Luis Isusi Ormaetxea, 74 urte. Eduardo Lazkano Garcia, Julian Apraiz Undabarrena, 79 urte. Alfonso Minayo Villan, 73 urte. Leonardo Perez Marin, 76 urte. Maria Eugenia Garai Goñi, Maria Jesus Cadiñanos Orodea, 32 urte. Hipolito Pereira Flores, 64 urte. Concepcion Robredo Fernandez, 88 urte. Claudio Sainz Hormaetxea, 68 urte.

■ ARRIGORRIAGA Roberta Cimiano Ibert, 85 urte.

■ ARTEA Mario Caride Otero, 56 urte.

■ BARAKALDO Avelino Nuñez Garcia, 72 urte. Felipa Plaza Alcon, 46 urte.

■ BASAURI Gregorio Bustamante San Martin, 86 urte.

■ DURANGO Elena Abascal Abascal, 77 urte.

■ GALLARTA Maria Luisa Mielgo Cantalapiedra, 63 urte.

■ USANSOLO Ignacio Ibarretxea Ugarte, 73 urte.

GIPUZKOA

■ DONOSTIA Tomas Mitxelena Mendizabal, 80 urte. Felipe Juan Lorenzo Gomez, 78 urte. Idelfonsa Isasa Olaizola, 92 urte. Candida Caba Molino, 85 urte.

■ BEASAIN Jon Sarasola Oregi, 79 urte.

■ ERRETERIA Maria Luisa Berrondo Belaunzarán, 65 urte.

■ IRUN Guillermo Gil Peña, 42 urte.

■ LEGAZPI Sabino Peñagarikano, 59 urte.

■ ZUMARRAGA Jose Domingo Plazaola Alkorta, 84 urte. Maria Jesus Plazaola Alkorta, 73 urte.

LAPURDI

■ BAIONA Jeanne Miel, 74 urte.

■ ANGELU Adolphe Aurtich, 89 urte.

■ BOKALE Claude Cazaux, 71 urte.

■ DONIBANE LOHIZUNE Clemente Schilck, 40 urte.

■ HENDAIA Christian Erremundegi, 42 urte.

■ MIARRITZE Pierre Debaillex, 40 urte.

■ URKETA Pierre Destrade, 88 urte.

■ ZIBURU Paul Menat, 61 urte.

NAFARROA

■ IRUÑEA Javier Urtasun Torrano, 76 urte. Angel Moreno Fernandez, 74 urte. Eusebio Fernandez Martinez, 71 urte.

■ DEIKAZTELU Narciso Martinez Arellano, 85 urte.

■ GERENDIAIN Agustin Madoz Huizi, 76 urte.

■ KARKAR Pedro Jesus Roldan Arroniz, 38 urte.

■ LIZARRA Guillermo Gil Peña, 42 urte.

■ SUBITZA Maria Luisa Larraia Ripa, 84 urte.

■ UZTARROZE Baldomera Baraze Marzilla, 85 urte.

■ ZUGARRAMURDI Sebastian Irazoki Laurenzena, 70 urte.

NAFARROA BEHEREA

■ DONIBANE GARAZI Therese Iratxet, 81 urte.

■ DONAPALEU Françoise Urruti, 93 urte.

ESKELAK

ESKELAK
ARRATSEKO 7AK
ARTE HARTZEN DIRA:
(943) 300 222

Osakidetzaren Hortzen Artatze Programako haurren % 60k ez dute txantxarrik izan

Azkunaren arabera 1988an % 30 besterik ez zen 12 urtera arazo hori gabe iristen

Jaurlaritzako Osasun Sailak duela lau urte martxan jarritako Haurren Hortzen Artatzeko Programaren balorazioa egin zuen atzo Iñaki Azkuna jarduneko Osasun sailburuak. Baikor agertu zen lortutakoaren inguruan, eta egitasmoari esker txantxarra izaten duten 12 urtera bitarteko haurren kopurua % 60tik % 30era apaldu dela nabarmendu zuen.

G. AGIRRE / BILBO

Eusko Jaurlaritzako Osasun Sailak orain lau urte martxan jarri zuen Haurren Hortzen Artatzeko Programari esker txantxarriaren eragina Euskal Autonomi Elkarteko (EAE) umeen artean «nabarmen» murriztu dela adierazi zuen atzo Iñaki Azkuna Osasun sailburuak.

Azkunak eskaintako datuen arabera, 1988. urtean EAEko umeen % 30 bakarrik heltzen ziren 12 urtera txantxarrik izan gabe eta adin horretan kaltetutako hortzen batez bestekoa 2,3koa zen. Aurten, berriz, 11 urtera arteko haurren % 60k ez dute sekula txantxarrik izan eta kaltetutako hortzen batez bestekoa % 0,9ra jaitsi da. Datuok Europako Batasuneko herrialdeetakoekin pareagarriak direla gehitu zuen.

Orain dela zortzi urte, Osasun sailburuak gogoratu zuenez, hortzen osasun arazo nagusia txantxarra zen, bereziki gazteen artean. Hortzak zaintzeko sistema sasoi hartan pribatua zen eta 15 urte baino gutxiago zituzten

Azkunak azaldu zuenez 7 urtetik 15era bitarteko zainketa ziurtatzen du plangintzak.

XOUSE SIMAL

haurren erdiak inoiz dentistarengana joan gabeak ziren.

Horrela, 1990. urtean Haurren Hortzen Artatzeko Programa jarri zuten martxan orduan 7 urte zituzten hurrekin —24.043— eta 15 urte arteko zainketa ziurtatzen du. Urtero 7 urteko haurrak biltzen dituen programak hortzen aurrezaintza eta oinarriko artatzea eskaintzen du, Osakidetzak EAEko haur bakoitzari igortzen dion taloi baten bidez.

Programak ematen dituen zerbitzuak honako hauek dira: epekako azterketak, haginaren sei-

latzea, enpasteak, endodontzia tratamenduak eta hortzak zainatzeko tratamenduak. Ez du esne-hortzen tratamendurik ezta ortodontzia zerbitzurik eskaintzen.

Zerbitzu honen helburu nagusia, Azkunak nabarmendu zuenez, «hamar urtetan —1990-2000— EAEko haurren artean txantxarriaren eragina erdira murriztea da eta, aldi berean, hortzen gaixotasun hau jasan ez duten umeen kopurua bikoiztea».

Lau urte hauetan EAEko 65.000 haurrek erabili dute pro-

grama hau hortzak artatzeko, dagokien dentistarengana joanda. Programa honetako dentista gehienak sektore pribatukoak dira —kontzertatuak— eta besteak Osakidetzako Hortz Zerbitzuak.

Osakidetzak bere gain hartzen du programaren aurrekontua; adibidez, aurtengoa 400 milioi pezetakoa (ia 17 milioi libera inguru edo) izan da eta 1998koa, berriz, 1.000 milioi pezetakoa izatea espero dute. Urte horretan, 7tik 15 urtera arteko 170.000 haurrek erabili ahal izango dute Osakidetzaren programa.

Urbina-Maltzaga proiektua azaltzen duen erakusketa martxan atzodanik

DONOSTIA

Atzo aurkeztu zuen Deba Baitarako Autobidea S.A.k (Debas) Arrasaten (Gipuzkoa) Maltzaga-Urbina ardatzaren egitasmoa herritarrei azalduko dien erakusketa ibiltaria. Egunotan Arrasaten izango da ikusgai, urtarilaren 13tik 22ra Eibarren, urtarilaren 27tik otsailaren 5era Donostian, Bergaran otsailaren 10etik 19ra bitartean eta azkenik, Gasteizen ikusi ahal izango da otsailaren 24an hasi eta martxoaren 5era bitartean.

Erakusketaren bidez, Interbentzio Partehartzaileko Guneekin hasitako prozesua osatu nahi du Debasak, hau

da, herritarren iritzia jasotzeko bideak ezartzea.

IPGen prozesuaren ondoren, bide azkarra eraikitzearen aldekoak eta lehenagoko bidea hobetzearen aldekoak nagusitu ziren. Hala ere, gehienak bat etorri ziren bidesaridun errepiderik ez zutela nahi esatean. Debasak egin duen proiektua eta Jaurlaritzako Herrilaren eta Garraio arduradunek behin baino gehiagotan «egokienetzat» jo dutena, ordea, bidesaridun autopista da. Erakusketan ematen den informazioan zehazten denez, Maltzagatik Urbinarako bidea egiteagatik 370 pezeta (14,8 libera) ordaindu beharko dira.

Famili Orientaziorako Zentroa jarri du martxan Iruñeko elizbarrutiak

IRUÑEA

Bidare izeneko Famili Orientaziorako Zentroa martxan jarri du Iruñeko elizbarrutiak. Atzo izan zen aurkezpen ofiziala eta egoitzaren bedeinkapena, baina zentroa urrian hasi zen martxan. Zentroko arduradunak eta Fernando Sebastian artzapezpikua izan ziren atzoko aurkezpen ekitaldian.

Iruñeko elizbarrutiak martxan jarri duen zerbitzu hau Nafarroako familia guztientzat dago irekia eta dohainik eskaintzen ditu informazio, aholku, orientazio eta laguntza zerbitzuak. Horretarako hamar profesional ari dira lanean, borondatez, Navarros Villoslada kaleko zortzigarren zenbakiko egoitzan. Psi-

kologo, gizarte langile, jurista, psikiatra eta aholkulari erlijio-soek osatzen dute lan taldea.

Urritik hona 19 familiaren laguntza eskaera jaso dute. Kontsulta normalenak arazo pertsonalak eta bikotearenak direla zioten, baita gurasoenak ere, seme-alabak hezteko orduan dituzten arazoei buruzko aholkuak eskatuz hain zuzen. «Honekin ez diegu beste zerbitzu batzuei konpententzia egin nahi, dauden aukerak osatu baizik. Administrazio zentroetan hainbeste jende hartu beharrean egonda, ezin dute hezkuntza tratamendua eskaini eta gu horretan aritzen gara. Ez dago itxaron beharrik eta tratamendu integrala ematen dugu, familiarekin lan eginez», esan zuen Eslaba arduradunak.

Medikuntzakoez hitzartutakoa onartu du EAJk

BILBO

Ricardo Gatzagaetxebarria EAJko diputatuak on iritzi zion atzo Espainiako Osasun Ministerioak eta autonomi elkar-teen medikuntzako lizentziadunen auziaren inguruan iritsitako akordioa. Gatzagaetxebarriak prentsa agirian dioenaren arabera, «akordio hau irtenbide baliagarri eta pozgarria da jokoan dauden interes guztientzat. Izan ere, euren ikasketak 1995az geroztik amaituko dituzten ikasle guztiei, graduatu osteko formazioa osasun zentroetan osatzea bermatzen zaie honen bitartez». Zentro horiek Administrazioaren menpean daudenak izango dira.

Hala ere, Gatzagaetxebarriak nola Hezkuntza hala Osasun ministerioek «1986ko legedi europarrari heltzeko izan duten pasibotasuna» salatu zuen. Legedi horren arabera, medikuntzan lizentziatutakoek bi urteko formazio epea bete behar dute gaitasun maila orokorra iristeko.

EAJko diputatuak uni-bertsitateak ere kritikatu zituen, «osasun sistemak behar duen mediku kopurua zehatz planifikatzen jakin ez dutelako».

Medikuntzako ikasleek, bien bitartean, euren protestak egiten jarraitzen dute. Atzo Santotomasetan presente izan ziren, jendea tentsioa hartzen (Bilbon) eta elkertasuneko begizta horiak banatzen (Donostian).

ZIZURKILGO UDALA

IRAGARKIA

Udal Batzarrean 1994ko abenduaren 19an ospatutako Bileran, Iñaki Echeverría Izaguirre Arkiteto Jaunak idatzitako Zizurkilgo 1991ko maiatzak 28ko Diputatu Kontseiluaren erabakiari egokitutako «B Motako» Hiri Planamenduko Arau Subsidiario eta A-13, A-15B eta A-33 zenbakia duten Areen aldaketan Testu Birmoldatua onartu zuen.

Testu Birmoldatua hau eta bere Espedientea jendaurreko informaziora zabaltzen dira hila-bete epean iragarki hau Gipuzkoako Aldizkari Ofizialean argitaratzen den biharamunetik kontatuta, epe horretan dokumentazioa aztertu eta egoki eritzitako erreklamazio eta alegazioak aurkeztu daitezkeelarik.

Zizurkil, 1994ko abenduak 20.
ALKATEA

■ Pluton, Eguzki-sistemaren azken planeta, misterio handia da oraindik. Besteen sekretuetako batzuk argituz joan dira espazio-zunda automatikoen lanari esker. Pluton zain dago.

Pluton eta Karonte esplorazioaren azken muga

XX. mendearen bukaeraren bueltan abia daiteke espazio-mentura berria

INAKI IRAZABALBEITIA / USURBIL

Martitz, Venera, Pioneer, Voyager eta gainerako espazio-zundek

Eguzki-sistemako planeten misterioak argitu dizkigute azken hogeitaz hamar urteotan. Saturnoz gain beste planeta batzuk ere eratzunak dituztela jakin dugu esaterako edota Martitzen martitzarrik ez dagoela segurtatu ahal izan dugu. Zundek beren lana egin duten heinean, gauza liliagarri eta miresgarriekin egin dugu topo. Alabaina, gure sisteman esploratu gabeko zokorik bada oraindik, Plutonek eta Karontek, azken planetak eta bere sateliteak, eratzen duten sistema hain justu. Horixe da NASaren etorkizuneko helburuetako bat.

Pluton esploratzeak aurkuntza ikusgarri eta ustegabeak emango ditu. Beste planetetara egin diren misioek zerbait erakutsi badigute, horixe da, aurkitutakoak itxarotakoa guztiz gainditu duela.

Plutonek 2.300 km inguruko diametroa du eta ezagutzen diren planetetatik txikiena da. Eguzkiaren inguruan orbita eszentriko eta okertua osatzen du. Perihelioan Eguzkitik Lurra baino 30 bider urrunago dago eta afelioan 50 bider. Beraz, urtaro-aldaketa nabarmenak ditu. Bestetik, bere orbita 248 urtekoa denez eta 1930ean aurkitu zenez, horren zati txiki bat baino ez da aztertzerik izan. Beraz, planetarik urrunena, hotzena eta esploratzeko zailena da.

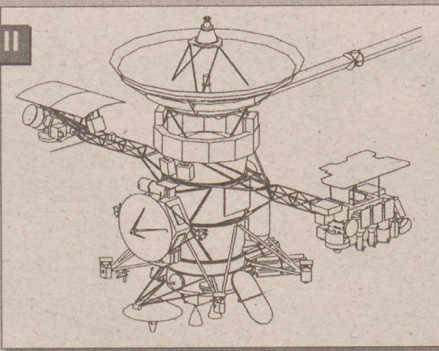
Bestetik, Plutonek atmosfera mehea du. Bere satelitea, Karonte, nahikoa handia da; Plutonen erdia gutxi gora-behera. Gainera, Karonte 20.000 km inguruko distantziara orbitatzen ari da Pluton. Beraz, astronomo askoren iritziz, Pluton eta Karonte, izar bikoitzen antzera, planeta biz osatutako sistema dira.

Orain, XX. mendearen bukaera partean alegia, da Pluton esploratzeko garairik egokiena. Izan ere, bere perihelioa gainditu berri du. Egun, Eguzkitik urruntzen ari den heinean, hozten ari da eta bere atmosfera kondentsatzen hasi da. Beraz, ahalik eta azkarren esploratzea komeni da. 2005 eta 2015 urteen artean atmosfera osorik kondentsatuko da bi mende. Horrek noski gainazaleko egiturak egoki aztertzea eragotziko du. Gainera, Pluton / Karonte sistemak Eguzkiarekiko hartuko duen orientazioa ere esploraziorako desagokoa da. Ipar poloa Eguzkiari begira jarriko zaio eta Hego

PLUTON ESPLORATZEKO ZENBAIT DISEINU

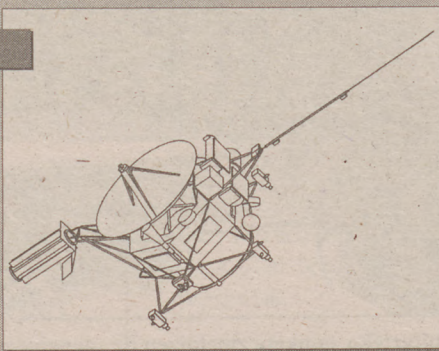
MARINER MARK II

1991ean egindakoa. 2.000 kg-ko zunda bidaltzea proposatzen zen. Bi bidaliko lirakeke aldi berean eta horrela Plutonen bi aldeak esploratu ahal izango ziren. Orain arteko zunden kontzeptio klasikoa zuen. Hamasei urte beharko zituen Plutoneraino iristeko.

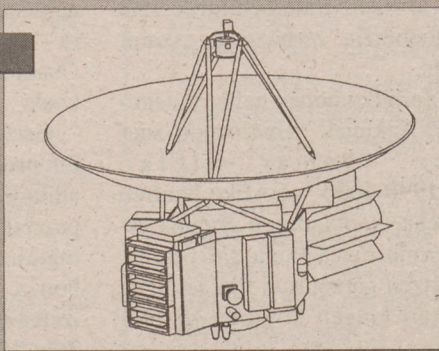
PLUTON 350

1990ean egindakoa. 350 kg (45 kg zientzi ekipoetan) pisatuko zituen eta Delta tipoko jaurtigailu txiki batek bultzatuko zuen. 13,6 urte beharko zituen Plutoneraino iristeko eta 2001 eta 2003 bitartean jaurtiko litzateke.

PLUTON 1993

1993an egindakoa. 120 kg pisatzen duena. Egun garatzen ari den diseinua. Zortzi bat urte beharko ditu Plutoneraino iristeko. Jaurtiketa 2000. urtearen bueltan izango da.

Plutonek 2.300 km inguruko diametroa du eta planeta txikiena da. Eguzkiaren inguruan orbita okertua osatzen du.

hemisferioa itzalean geldituko da, itzalaren maximoa 2030aren inguruan izango delarik. Horrek planeta kartografiatzea nekoso bihurtzen du.

Egokiera hau dela eta 1989tik hona NASaren barnean zenbait proposamen egin dira Pluton espazio-zunda automatikoen bidez esploratzeko. Diseinu eta ideia batzuk bazter utzi ondoren Rob Staehle-k zuzendutakoak lortu du argi berdea. Misioak hiru helburu nagusi ditu: Pluton eta Karonte kartografiatzea, bion ezaugarri geologikoak ezagutzea eta Plutonen atmosferaren ezaugarriak argitzea.

Voyager misioen antzera hurbiltze-eta pasatze-misioa izango da. Hots, zundak ez du sistema orbitatuko. Beste ezaugarri adierazgarria tamaina da. Zundak 120 kg inguru pisatuko ditu eta ekipamendua miniaturizatu da pisu-muga horrekin jarritako helburuak bete ahal izateko. Bestetik, punta-puntako teknologia erabiliko du eta horrexegatik porrot-arriskua antzeko misioena baino handiagoa izango da. Hori dela eta Plutonerako misioa aitzindari gerta daiteke espazio-esploratzeko etorkizuneko misioei begira.

Bukatzeko, misioa hastapenetan dagoela azpimarratu behar da, izenik ere ez du eta.

aburrak

C hepatitisaren transmisioa

■ Japonian egindako ikerketa batzuei esker C hepatitisari buruzko lehen emaitza fidagarriak lortu dira. Transmisio-arriskua batez beste % 6koa da, baina amaren birus-tasa altua denean arriskua % 50erainokoa izan daiteke.

Hortzak zituzten hegaztiak

■ Hegaztiak dinosauruengandik sortu zirela uste dute zientzialari gehienek, eta azken aurkikuntza batek horixe baieztatu du. Madrilgo unibertsitateko paleontologo-talde batek *Pelecanimimus polyodon* (pelikano itxura duelako) izena ipini dioten ornitomimosauru bat aurkitu dute Las Hoyas-ko Behe Kretazikoko aztarnategi batean. Dinosauru txiki honek 2-2,5 m-ko luzera zuen eta ahoan gutxienez 200 hortz txiki zituen.

Lehoiek ere Carré-ren gaitza

■ Tantzaniako Serengeti izeneko parke nazionalan 60 lehoi (erreserbako herena) hil dira aurtun Carré-ren gaitzak jota. Lehoien artean ezagutzen diren lehen kasuak dira. Zakur gazteek izaten duten birus bat da heriotza horien eragilea.

Argitalpenak

'Uztaro' aldizkaria

Egileak: askoren artean
Orrialde-kopurua: 157
Argitaratzailea: Udako Euskal Unibertsitatea

■ Udako Euskal Unibertsitatearen eskutik 'Uztaro', giza eta gizarte-zientzien aldizkariaren hamabigarren alea plazaratu da. Aldizkari honetan ohizkoa denez, hainbat gai jorratzen dira.

'Erdi Aroko historiarako berrogeita hamar hitz nagusi'

Egilea: Pierre Bonnassie
Itzulpenaren arduraduna: Luis Mari Larrañaga
Orrialde-kopurua: 235
Argitaratzailea: GAIK argitaldaria

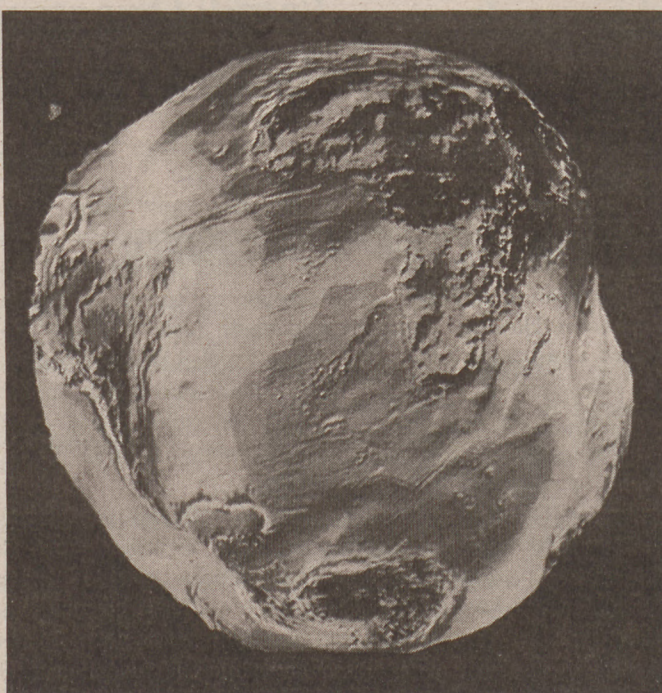
■ Liburu honetan, Erdi Aroko historiaren inguruan egun dauden galdetara garrantzitsuen erantzun zuzena ematen zaie. 1000 urte iraun zuen Erdi Aroan zehar bai hitzak bai hitz horiek zuten esangurak aldatu egin ziren eta lan honek, aldaketa horietaz informazio jantzia ematen digu.

Zoom

Oi Lur!

■ Egun inork gutxi eztabaidatuko du Lurra esferikoa denentz. Alabaina, guztiok zurtuko gara aldameneko Lurraren irudi baldarrarekin. Irudia ESaren ERS-1 sateliteak lortutako datuekin osatu da. Satelitearen radar-altimetroak bera eta Lurraren gainazalaren arteko distantzia neurtu du. Sakonuneek, ozeanoak itsas hondoren erliebea nola jarraitzen zaizkion darakusate.

Errealitatea begiratzen zaion kristalaren kolorearen arabera, beti ere.

Renfeko makinisten gaurko greban trenen erdiak bermatu ditu enpresak

Bihar bat egingo dute makinisten eta Renfeko beste langileen greba deiek

Renfe tren konpainian greba deia egin du gaurko SEMAF makinisten sindikatuak. Egun osoan Donostia eta Bilbo inguruko herriekin lotzen dituzten tren zerbitzuen erdiak gutxienez martxan izango direla ziurtatu dute enpresako iturriek. Bihar bat egingo dute hilabeteaz zehar errepikatu diren bi greba deiek, makinistenak eta gainontzeko langileenak, alegia.

M. ARREGI / **BILBO**

Renfek hasi duen langileen klasifikazioa dela eta, makinistek ordainketa sistema ere berritzeko eskatzen dute. Hilaren 3, 11 eta 12an egin zituzten lanuzteei gehituko zaizkie gaurkoa eta biharkoa. Era berean, bihar Renfeko gainontzeko sindikatuak, beren aldetik, negoziazio kolektiboan enpresak duen jarrera salatu nahi dute grebarekin, hilaren 12an egin zuten bezala.

Renfeko iturrien arabera, SEMAFen «hitzarmen eskusiboa» eta % 21eko soldata igoeraren eskakizunek» oztopatu dute akordioa. Enpresako iturriek atzo ziurtatu zuten, eskakizunok «bateraezinak» dira Renfe eta Estatuaren arteko konpro-

Grebak Espainian 1.200.000 bezerorengan izango duela eragina jakinarazi du Renfek.

ANDER GILLENEA

mezu ekonomikoarekin eta kontratu-programarekin. Gainera, makinisten erreibindikazioak «egungo errealitate ekonomiko-kanpo» daudela eta gainontzeko langileekiko «konparazio bidegabea» direla dio tren konpainia publikoak.

Grebak Espainia mailan 1.200.000 bezerorengan izango duela eragina jakinarazi du enpresak.

Madrilgo Herrilan, Garraio eta Ingurugiro Ministerioak gutxienezko zerbitzuak jarri ditu gaurko, «herritarren oinarritzko

beharrak betetzeko adinakoak». Bilbo eta Donostia inguruko herriekin lotzen dituzten ibilbide laburreko zerbitzuen kasuan goizeko seietatik bederatzietara ohizko trenen % 75 matxan izango direla ziurtatu du Renfek. Arratsaldeko seietatik gaueko bederatzia bitartean, berriz, zerbitzuen erdiak bermatua daudela adierazi du.

Ibilbide luzeko tren zerbitzuei dagokionez, greba deialdiak eragin handiagoa izango duela uste du Renfek, Gabonetan bezero kopuruak gora egiten baitu.

Atzo gauean Euskal Autonomi Elkartera iritsi edota bertatik pasatzekoak ziren ibilbide luzeko tren zerbitzuak bertan behera utzi zituzten. Berdin gertatu zen gaur goizean heltzekoak ziren trenekin.

Gaur egun osoan egongo diren gutxienezko zerbitzuen berri emateko enpresak bezeroentzako informazio zerbitzuak ugari-tuko dituela jakinarazi du. Era berean, bezeroek bidaiatzeko eguna aldatu ahal izango dute edota txartelaren dirua itzultzeko eskatu ahal izango dute.

Auzitegiak Mauleko Gema enpresaren geroaz urtarrilean erabakiko du

H. GOROSTIAGA / **BAIONA**

Pabeko Merkataritza Auzitegiak heldu den urtarrilaren 10ean erabakiko du Mauleko Gema enpresaren etorkizuna noren esku geldituko den. Zapatentzako kautxozko zolak egiten dituen lantegi honek urtebete darama zuzenketa judizialean. GEMA Zuberoako enpresa nagusienerarikoa da, 124 langilerekin, eta auzitegiak haren ardura hartu nahi duten hiru kandidatuetatik bat aukeratu du.

Aukerak hiru dira. Lehenena, Payre-Mendi enpresari bikotea da. Hauek Gema erosiko lukete eta 127 langiletarik 105 atxikiko dituztela adierazi dute «inolako abantaila sozialik kendu gabe».

Bigarren aukera Oloroneko (Biarno) zapatagintza lantegiak aurkeztu du. Jean Marie Gabe, Sklop izeneko enpresa horren buruak azaldu duenez, Mauleko langileen osotasuna atxikiko lukete, 116 lanpostu, alegia.

Hirugarren eta azken aukera, egun Gemako Legasse salmentetako buruak aurkeztu du.

Gemako langileek beren jarrera azaldu nahi izan dute, Payre-Mendi bikotearen alde garbiki eginez.

ADEPFO Pirinioen garapenerako elkarteak urteko biltzar nagusia egin du Itsasun

LUTXI FOURCADE / **ITSASUN**

ADEPFO Pirinioen garapenerako elkartearen Administrazio Kontseilua atzo bildu zen Itsasun, eta bertan urteko balantzea egin zuten Akitania, Languedoc Roussillon eta Midi Pyrenes erregioetako ordezkariak. Datorren urteko plangintza aurkeztu zuten eta hiru erregioek 1981ean sortutako elkarteari atxikimendua adierazi zioten, «Pirinioetako eskualdeen aktibitate ekonomikoa sendotzea eta azkartzea beharrezkoa baita», deklaratu zuten.

ADEPFO elkarteak duela 13 urte sortu zuten Frantziako Estatuak eta Pirinioetako hiru erregioek, formakuntzaren bidez garapena bultzatzeko. Proiektuak dituzten lagunei formakuntza eta dirulaguntzak proposatzen dizkie elkarteak, proiektuaren seriotasuna aztertu ondoren. Elkarteak lanpostuak sortzea edo lantegiak azkartzea finkatu ditu xedetzat. Formula nahiko arrakastatsua bilakatu da, hiru erre-

gioek egindako 10. plangintzan 9.200 lagunek ekin baitiote formakuntzari, bost urtetan 1.500 lanpostu sortzeko.

Erregio bakoitzak subentzioa ematen dio elkarteari bere beharretan arabera. 1995 urteko aurrekontua 12 milioi liberakoa izanen da.

Euskal Herriari dagokionez, proiektu batzuk bultzatu ditu el-

karteak Zuberoa edo Nafarroa Behereko haranetan, batez ere laborantza arloan. Lapurdin ere, 15 laborarik ADEPFOren laguntza baliatu zuten joan zen urtean. Orotara, 42 lanpostu sortu ziren iaz Akitanian, eta beste 64 azkartu egin ziren. Elkarteak eskaintako formakuntzari esker, 15 lantegi berri sortu zirela adierazi zuten elkarteak ordezkariak.

DAVID AGUILAR-EFE

Munduko gurpilik handiena

Gasteizko Michelin faktoriak munduko gurpilik handiena aurkeztu zuen atzo: 3,7 metro luze da eta 5.782 kilo pisatzen du neumatiko erraldoiak, eta Guinness errekorren liburuaren 1995. urteko argitalpenean ageriko da. Gurpila EEBetako Arizona estatuko kobre meategi bateko makina batek erabiltzeko du.

Eskulan Peri Mundiala

abenduaren 17tik urtarrilaren 6ra

HERNANI

Nafar kalea 23 (Biteri Kultur etxearen parean)

Errentaren gaineko zerga murrizteko gomendioak

Zer egin Haziendari gutxiago ordaintzeko?

LUZIANO MANTEROLA ARREGI
DONOSTIA

• Etxebizitza kontua

Ohizkoa izango den etxebizitza datozen lau urteetan erosteko asmoa dutenentzat, oraindik ere finantza eta fiskal errentagarritasun interesgarria duen inbertsioa da hau. Behar bezala aprobetxatzeko kontuan izan beharreko baldintza eta mugak daude.

Baldintza bezala kontu hau irekitzeko erabakia hartzen duen zergadunak gehienez lau urteko epean ohizkoa izango duen etxebizitza erosteko jarrera ekonomiko eta pertsonal garbia izan behar du. Horrela ez bada hego-haize epela kazkabarra bilakatu-ko zaio, lau urteko epean aprobetxatutakoa berandutza-interesak barne direlarik bosgarren urtean eta dena batera Haziendari itzultzera behartuta dagoelako.

Mugak aipatuz, kuota-kenkariaren oinarriak ezin izango du ekitaldiko oinarri-zergagarriaren % 30a gainditu. Beraz, bakoitzak egin bitza kalkuluak zenbaterainoko ezarpena egitea komeni zaion jakiteko, zeren ikuspegi fiskaletik muga hau gainditzeak ez baitakar mesederik.

Bigarren muga diruari dagokiona da. Kontu honetan ezarritzen direnek urtean zehar sortu edo irabazitakoa izan behar dute. Fiskalki ez dira onartzen beraz, aurreratutako diruarekin irekitzen diren etxebizitza-kontuak.

Amaitzeko esan, produktu honen errentagarritasun fiskala urtean zehar ezarritako kopuruaren % 15 kuota osotik kentzeko posibilitatean dagoela.

• BGAE eta Pentsio planak

Honelako Plan baten kontratazioa zerga honen zama gehien biguntzen duen neurria dela onartu daiteke inolako ezbairik gabe. Etxebizitza kontuarekin egin daitekeen antzera, honelako plana abenduaren 31n kontratatuta daiteke onura fiskalari begira pezeteta bat bera ere galdu gabe.

Ondoren aipatuko dugun muga errespetatuz, Planei eginiko ekarpenak oinarri zergagarri erregularretik murriztu daitezkeen neurrian, Plan hauen kontratazioak uka ezinezkoak diren abantaila fiskal nabarmenak dartzak.

Murriztu daitezkeen gehieneko ekarpena honako hauetatik txikiena izango da:

a.— Zergaldian zehar indibidualki edo banan-banan lorturiko lan errendimendu eta enpresa edo profesional jardueraren errendimenduak osatzen duten zenbatekoaren % 15.

■ Abenduan gaudenez, egoki deritzogu zergak eta, bereziki, Pertsona Fisikoen Errentaren gainekoa (PFEZ) murrizteko aukerak aztertzeari, amaitzeaz dagoen ekitaldi fiskalaren barnean eta bakoitzari dagokigun neurrian aprobetxa ditzagun. ■

Gizarte aurrikuspenerako eta pentsio planak dira zergak gehien arintzen dituzten inbertsioak. LEIRE ARZUAGA

Baldintza honetatik garrantzizko ondorio hau ateratzen da: nahiz eta baterako zerga aitorpena aurkeztu, sujetu pasibo batek lan edo jardura mota honetako errendimendurik lortu ez badu, ezin murriztuko du EGAE edo Pentsio Planei egindako ekarpenik. Kontuz, beraz, kapital higigarri edo higiezinen etekinak, ondare gehikuntzak edo gardentasun fiskaleko errejimenean dauden sozietateen egozketak bakarrik dauzkatenentzat, ezin izango baitute abantaila fiskal hau aprobetxatu. Gertuko gure gizarte honetan hainbat eta hainbat bikote ezkontutan emazteari sortuko zaion kasua da hau.

b.— Urtean 750.000 pezeteta.

Bestalde, Borondatzeko Gizarte Aurrikuspenerako Entitateen (EGAE) Planak kontratatzen dutenek bakarrik bada ere, posible izango dute muga horren gehiegizko ekarpenaren % 10 kuotatik kentzea.

Produktu honen inguruan ikuspegi fiskal oso bat kontuan izan dezagun, ez ahaztu behin plana amaitzen denean kobratzen diren prestazioak, aldizko errenta nahiz bat-bateko kapitalaren moduan izan, lan-errendimenduak izango direla. Ondorioz PFEZren kontura atxikipena aplikatuko zaie, sujetu pasiboaren oinarri zergagarriari gehitu aurretik. Gauzak horrela direnez, gaur jubilatzean edo erretiratzetan baino gehiago irabazten duenak izango du abantailarik handiena, zergaren ordaina

atzeratzearekin batera gutxiago ordainduko baitu.

• Kapital geroratutako aseguruak, jubilatze planak eta abar

BGAEn eta Pentsio planen alternatibaren moduan erabil daitezkeen produktuak dira hauek. Beren etekinei, ondarealdaketak direnez, urteko % 7,14ko murrizte koefizientea aplikatzeaz gainera ez zaie atxikipenik ezartzen. Honetan datza EGAE eta Pentsio planekin duten aldea.

Batzuk lan-errentak diren bezala besteak ondare gehikuntzak dira. Denboraren arabera haiek murrizterik ez dagoen bezala, hauek ateratzen gabe egon diren urte bakoitzeko % 7,14 murriztuko dira, bigarren urtetik kontatuta. Murrizte koefiziente honek zera adierazi nahi du, behin hamabost urte pasata ondare gehikuntza osoa zergapetik at geratzen dela.

Ondorioz, irakurleak egoki informatu behar du gauza hauez, eta jakina, gaurko eta biharko irabaziak daukan interes fiskala eta dirua inbertitzen den urtean abantailarik ez dagoela kontuan izanik erabaki on bat hartu.

• FIM eta FIAMM Fondotxoak

Egia esan, Fondo hauek gaur egun finantza errentagarritasun nahiko kaskarra eman duten arren, ez dute interes fiskala erabat galdu. Aurreko produktuak bezala, ondarealdaketaren izate dute. Beraz, epe luzean dute euren abantaila, zeren murrizke-

taren —urteko % 7,14— posibilitateaz gainera, ez baitzaie atxikipenik aplikatzen. Honetaz gainera, aurrekoengatik esan dugunak balio du Fondoentzat ere.

• Obligazio hobari-tuak

Oraindik ere posible da bai lehen mailako merkatuan —jaulkipen berriak direnean— bai bigarren mailako merkatuan Eletrizitate Konpainian eta Autopisten kontsezioa duten Sozietateen obligazioak erostea. Nahiz eta finantza errentagarritasun hain ona ez izan, hau aski konpentsatua geratzen da berarekin duten abantaila fiskalari esker.

Obligazio hauen kupoia ordaintzea, PFEZren kontura, errendimenduei % 1,2ko atxikipena bakarrik aplikatuko zaie, nahiz eta zergadunak bere aitorpenean benetako atxikipenen kopurua muga delarik, % 24koa kuotatik kentzeko ahalmena izan.

• Lan-errentak badi-tuzu begira atxikipenei

Ohizkoa ez izan arren gerta dakizuke, irakurle, zure enpresan urtean zehar ordainduriko soldadari dagokion atxikipen tipoa baino txikiagoa aplikatu izana.

Kasu hauetan PFEZren araudiaren arabera jaso duzun kopurua errendimendu garbia edo netoa da eta ondorioz, zerga pertsonala likidatzerakoan 'osora' edo 'gordinera' igo daiteke.

Honela egiteko zergadunaren horrek oinarri zergagarrian

egotzi beharreko zenbatekoa, benetan jaso duzun errendimendua gehi atxikipen 'legala' (ez atxikipen efektiboa) izango da, gainera gero kuota osotik kendu dezakezuna.

Beste modu batean esanda, nahiz eta zure oinarrian errenta handiagoa egotzi, gehiegizko zati hau gero dena kuotatik kentzeko posibilitatea izango duzu. Honela egitea zalantzarik gabe zuretzat onuragarriago da.

• Errekuperatu ezin daitezkeen minusbaliak

Lehendik egin den inbertsio baten gaur egungo balorea erositakoan baino txikiagoa izanik errekupeazioa ezinezkoa edo epe luzearako bada, komenigarria izango da ondoren aipatuko ditugun arrazoiengatik minusbaliak sortzeko inbertsio hori atertztea.

Inbertsioa egin zenetik gaur arte bi urte baino gehiago igaro badira, urte bakoitzeko eta zer motatako ondasuna den ikusirik, % 5,26 (ondasun higiezinak), % 11,11 (burtasako akzioak) eta % 7,14 (gainontzeko ondasunak) murriztuko da minusbaliak. Kontuan izan beharrekoa da urteak ez direla epe osoko denak, bi urte gutxiago baizik. Konturatu beraz, zenbat eta beranduago sortu, orduan eta minusbaliak txikiagoak eta baita abantaila fiskal eskasagoak ere.

Minusbaliak sortzeko beste arrazoietakoa bat zera da, ondare gehikuntzak lehendik izatea edo sortzeko moduan egotea, zeren gehikuntzak eta minusbaliak arau batzuk errespetatuz elkar konpentsatu daitezkeen neurrian, zerga arinketa nabarmenak lortu baitaitezke.

Konpentsatzeko arauak begira, zera esan dezakegu, ondare gehikuntza erregularrak —urtebete azpitik sortuak— minusbaliak erregularrekin konpentsatzen direla, eta irregularrak —urtebeteko epea gainditzen dutenak— irregularrekin. Erregularrak elkar konpentsatzean emaitza negatiboa bada, urteko irregularrekin edo hurrengo bost urteetakoekin norberak nahi duen neurrian konpentsa dezake.

Amaitzeko esan, gehikuntza edo minusbali irregularra dela ulertzeak ez duela esan nahi kasu guztietan murrizketa koefizientea aplika daitekeenik. Urtebete igarotzeak irregularitasuna ematen duen bezala, murrizteko eskubideak bi urte igaro beharra eskatzen du.

Gomendio onak jende zintzoari zuzentzen zaizkionez, aipaturiko produkturen batekin edo elkar nahastuta batzuekin, espero dezagun zuk ere, irakurle, zerga arintzea lortuko duzula.

Mario Condek gaur ere epailearen aurrean deklaratu du ziurrenik

Romaniren enpresen eta Banestoren arteko harremanak izan ziren atzoko ardatza

Mario Conde Banestoko zuzendari izandakoak jada hiru egun eman ditu Manuel Garcia Castellon Entzutegi Nazionaleko epailearen aurrean deklaratzeko. Deklarazioak gaur ere jarrai dezake, Garcia Castellonek aukera honi buruz galdetuta, «benetan ez dakit» ihardetsi zuen eta.

MADRIL

Mario Conde Banco Español de Creditoko —Banesto— zuzendaria izandakoak 25 ordu inguru deklaratu du dagoneko Manuel Garcia Castellon Entzutegi Nazionaleko epailearen aurrean. Epaileak astelehenean hasi zuen Conderen aurkako galdeketa. Orduz geroztik, hiru egun osoz, goizez eta arratsaldean deklaratu du Mario Condek. Galdeketaotan Banestoko zuzendaria zela ustez egindako ekintza irregularrei buruzko xehetasunak argitu zizkion Condek Garcia Castellon epaileari.

17.00etan hasi zuen epaileak atzo arratsaldeko saioa, goizeko galdeketaoren ostean bi ordu terdiko etenaldia egin eta gero. Zenbait iturrien arabera, Banesto eta Oasis Pueyo enpresaren arteko harremanak izan zen arratsaldeko galdeketaaren ardatza. Lerro hauek idazterakoan, baina, Conde eta Arturo Romani Banesto (kartzelaratua jada) enpresetako arduradunaren arteko bu-

Conde irribarretsu irten zen atzo eguerdian Entzutegi Nazionaletik.

EFE

ruz buruko deklaraziorik ez zen egin.

Goizean 09.40ak punttuan sartu zen Mario Conde Entzutegi Nazionalera. Urdin ilun koloreko trajea, korbata eta berokia, eta alkandora zuria zituen soinean. Kazetariak zer moduz zegoen galdetu zioten, eta berak «oso ondo» erantzun. Ordu horretan ehun bat gazte zegoen Entzutegiaren atarian 'Mario, Mario, Mario', 'A Conde apoyamos, aqui nadie cobramos' (Conderi laguntzen diogu, hemen inork ez du kobratzen) eta 'Rumasa, Banesto, nos quitan lo que es nues-

tro' (Rumasa, Banesto, geurea dena kentzen digute) tankerako ohiak eginez.

ROMANIREN ENPRESAK ETA BANESTO

Goizeko saioan lau orduz egon zen Conde epailearen aurrean deklaratzeko. Bertatik irteetan, ohikoa denez, ez zuen inolako adierazpenik egin nahi izan; baina epaitegiko iturrien arabera Romaniren jabetzako enpresek izandako ustetako lotura patrimonialen ingurukoa izan zen galdeketa, taldeko sozietateen salerosketa operazioei esker, Condek irabaziak

lortu zituela uste baita.

Astelehenean hasi ziren Conderen aurkako galdeketa. Orain artean, buruz buruko deklarazio bakarra egin du Condek, eta hori joan den astelehenean egin zuen Martin Rivas Banestoko kontseilaria izandakoarekin. Azken hau da, gainera, gaur egun Baneston lan egiten duen inkulpatuetatik bakarra.

Banestoko hamahiru buru ohi ez legeko jabetzeaz, dokumentuak faltutzeaz eta gauzen prezioa aldatzeko makinazioen delituaz inkulpatu ditu Entzutegi Nazionaleko fiskaliak. Manuel Garcia Castellon epailearen aurrean deklaratzeko duen inkulpatuetariko hamargarrena da Conde.

Rato: «Aznarren eta Gonzalezen bilerak ez du egoera politikoa aldatuko»

MADRIL

Jose Maria Aznar PPko buruak eta Felipe Gonzalez Espainiako Gobernuako presidentek astelehenean izandako elkarrizketak egoera politikoa ez duela aldatuko, adierazi zuen atzo Rodrigo Rato Talde Popularrak Kongresuan duen bozeramaileak. Hala ere, tankerako elkarrizketek «gauza konkretuak» alda ditzaketela gaineratu zuen.

«Nahitaezkoa da espainiarrek jada dakitenaz Gobernuaren jabetzea, Espainiaren etorkizunaz hitz egiteko PP aintzat hartu behar dela, alegia», azpimarratu zuen Rato.

Carlos Sotosek kartzelan igaroko ditu Eguberriak epaileak aginduta

MADRIL

Miguel Moreiras Diru Delituatarako epaileak ezetza eman zion atzo Carlos Sotos IGS-PSVko zuzendari ohia Eguberriarako behin-behineko askatasunean uzteari. Sotosen abokatuak eskatu zuen behin-behineko askatasuna, eta inkulpatuak Carabanchelgo kartzelan jaso zuen Moreirasen ezezkua. Jukeak bere epaitegiko kide bat bidali zuen kartzelara Sotosek erabakiaren berri zuzenean izan zezan. Azken hau, joan zen ekainaren 29an sartu zen kartzelara.

Aragoiko Gortek atzera bota dute PAREk Marcoren aurka aurkeztutako zentsura mozioa

ZARAGOZA

Aragoiko Gortek atzera bota zuten atzo Partido Aragonés alderdiak —PAR— Jose Marco bertako presidentearen aurka aurkeztutako zentsura mozioa. PAR alderdiak aurkeztutako mozioak ez zuen beharrezkoa izan gehiengoa lortu.

Zentsura mozioari baiezkotzea eman zioten PAREko hamasei diputatuak eta PPko beste hamaseiek. 30 parlamentari sozialistek, baina, ezezko botoa eman zuten. IUko hiru diputatuak eta Talde Mistokoa den Emilio Gomariz abstenitu egin ziren. Baiezek botoek 34 zenbait behar zuten mozioak aurrera egiteko.

Bozketa egin aurretik PAREko eta PPko diputatuak azaldu zuten Gomariz PPko diputatu transfugoak baiezkotzea bozkatzeko gero bere botoa neutralizatuta gertatuko zela, diputatu nazionalista

bat ondoezik zegoelako. Gomarizek abstenitzea erabaki zuen, ez egungo Gobernuarekin ez lehendakariaren ordezkotza izateko proposatutako Emilio Eiroa hautagaiarekin bat ez zetorrelako.

Oposizio alderdi guztiek Jose Marco Aragoiko presidentearen dimisioa eskatu zuten bai herenegun bai atzo Zaragozako Alfareriako jauregian egindako bi bilkuretan. Marcok, bestalde, bere gain hartu zuen gaur egungo krisiaren erantzukizuna; baina, ez zuen inolako aipamenik egin maiatzeko hauteskunde autonomikoen aurretik dimitituko duen ala ez zehazteko. Hala ere, indar progresistekin (PSOE-IU) «baita Presidentzia bera ere», negoziatzeko prest azaldu zen, «behin goz krisiari amaiera emateko».

Aragoiko sozialistek agintean egon diren 15 hilabeteotan egin duten lana goraiatu zuen, eta oposizioak ez duela proposame-

nik egin salatu. «PSOEk aurrepenerako proiektua finkatzeko aukera guztiak mahai gainean ipiniko» dituela gehitu zuen.

Aragoiko Gobernuaren gurtxien dagoela nabarmendu zuen Emilio Eiroa presidentegaiak mozioaren ostean. Bere aburuz, zentsura mozioak «gaur egungo krisi larria areagotu besterik ez du egin, eta hori sozialisten nahiz IUkoen esku dago orain».

Santiago Lanzuela Talde Popularrak lehendakariaren arabera, zentsura mozioa gailendu egin zen bozketa «testimonialean», beharrezko botoak lortu ez arren. Horrez gainera, «pilota PSOEren teitlatuan» dagoela esan zuen. Adolfo Burriel IUko taldeko bozeramaileak, bestalde, ezinbestekotzat jo zuen Talde Sozialistak maiatzeko hauteskundeak iritsi bitartean gutxieneko gestioa ziurtatuko duen egitaraua aurrera eramatea.

EGUBERRI HAUETAKO AHOTS IZARRA

BEREZKO

DIZDIRA

F. M. 89.2 - STEREO

GAUR: 19.00 JUAN MARI IRIGOIENekin solasean Xabier Barandiaran
20.00 Bi eskulturgile aurriz aurre NESTOR BAZTERRETXEA eta
JESUS R. JAUREGI

EGIOZU EGUNERO OPARI BAT ZEURE BURUARI

Egunkaria

Izan zaitez
harpidedun

Bidal helbide honetara

EGUNKARIA
Gudarien etorbidea z/g
20140 Andoain
300222 Tfnoa

HARPIDETZA EGITEKO TXARTELA

Izen deiturak.....

Tfnoa.....

Ordaintzailea*

I.F.K. edo N.A.Z.....

Banketxea.....

k.k.zbk.....

(*) Bete soilik ordaintzailea beste norbait denean. Kontrola agindurik ez den bitartean, harpidetza berritu egingo da.

Ustelkeriaren aurka diharduen Halphen epailea nekean jarria

Auzipetu bati dirua eskatzeagatik atxilotu zuten bere aitaginarreba

Politika arloari lotutako ustelkeriaren aurka diharduten epaileetatik bat den Eric Halphen Creteilgo jujea nekean jarri du bere familiari lotutako afera bitxi batek. Izan ere, epaileak auzipetutako baten emaztearen eskutik diru multzoa jasotzen ari zen unean atxilotu zuten bere aitaginarreba. Halphen epailearen ingurukoek azpikeria politikoa den susmoa azaldu dute.

ALLANDE SOKARROS / BAIONA

Jean Pierre Marechal, Neuillyko (Haut-de-Seine) franko-amerikar ospitalean psikiatria atalean diharduen medikua, herenegun goizean atxilotu zuen Poliziak Roissyko aireportuan, bidaia batetik itzultzean. Atzo baino zabaldu ez ziren datuen arabera, Marechal harrapatu zuten Didier Schuller deitutako zinegotzi baten emazteak milioi bat liberaz beteta izan behar zuen maleta bat eskuetara ematen zion unean bertan. Afera hau gertakari arrunt bat geratuko zen, Jean Pierre Marechal ez balitz Creteilgo (Val-de-Marne) auzitegian diharduen Eric Halphenen aitaginarreba eta dirua ematen ziona, berriz, juje horrek berak, ustelkeria kasu batean, auzipetutako hautetsi baten emaztea.

Didier Schuller, Clichyko (Hauts-de-Seine) kantonamendu zinegotzia, RPR alderdi gaullistaren finantzamendu ez-legezko baten auzian Eric Halphen epaileak justizi azterketan jarritako 15 lagunetatik bat da, hauetatik ezagunena, hala ere, Michel Roussin Kooperazio ministro

Halphenek justizi azterketan jarri zuen Michel Roussin ministro ohia.

izandakoa delarik. Atzoko argibideen arabera, Didier Schullerrek berak zion Poliziari jakinarazi Jean Pierre Marechal berarekin harremanetan sartu zela, milioi bat liberako (25 milioi pezeta) diru mordo baten truke bere suhia den Eric Halphen epailearekin «auzia konpontzea» proposatuz. Oraindik egiaztatzekoa den bertsio honi sinetsi behar bazaio, Poliziak zepo bat eratu zuen orduan, Marechal harrapatzeko gisan.

Creteilgo auzitegian eta Frantziako Justizia Ministerioan inork ez zuen, atzo bederen, Eric Halphen epaileak afera honekin zerikusia zuenik erran. Hala ere, gertakari honen nondik norakoak egiaztatuak egonez gero, jujea karguaren uztera behartu ahalko dute. Antzeko ondorioa gertatu aurretik gaitzetsia zuten atzodanik auzibide epaileen elkarrekin eta baten batek, honen guztiaren

atzean, azpikeria politikoa egon litekeela sumatzen zuen. Izan ere, Eric Halphen epailea arlo politikoarekin lotutako ustelkeria auzi batez arduratzen da eta bere izena nahiko aipatua egon zen Michel Roussin Balladurren gobernuako komunikazio ministroa auzipetu egin zuelarik, iragan azaroan.

**RPR-REN
FINANTZAMENDU
SARE BAT**

Eric Halphen epaileak deraman azterketa judiziala RPR alderdi gaullistaren finantzamendurako ustezko sareari lotuta dago. Eraketa ezlegezko honen pertsonaia klabea, jaon zen irailaren 19az geroztik espetxeratua den Jean-Claude Mery negozio-gizona da, honen eskuhartzarekin bailirateke, besteak beste, merkatu publiko batzuen atribuzioak gauzatu, Ile-de-France eskualdean.

EBk Gibraltarko auziari kasurik ez diola egiten salatu du Bossanok

LONDRES

Gaur egun Erresuma Batuen kolonia den Gibraltarren etorkizunaz erabakitzeko Espainiak eta Erresuma Batuak duten eztabaida «Europako Batasunak ez du aintzakotzat hartzen», atzo Joe Bossano Gibraltarko lehen ministroak salatu zuenez. «Beste ezein gobernuri ez dio ardura Gibraltar bereganatzeko saioak bertan behera uzteko orduan atzera egiten lehena Espainia ala Erresuma Batua den. Gibraltarko bizilagunek EBren babesik ez dutela jasotzen igertzen badute, kezka eta zalantza nagusituko da Batasuneko beste herriarren ar-

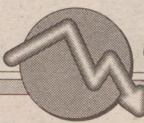
tean», nabarmendu zuen Bossanok 'The European' aldizkariari eskainitako elkarrizketan.

Ildo horretan, Gibraltarren ez dute begi onez ikusi bertan droga trafikoari aurre egiteko Erresuma Batuen eta Espainiaren arteko lan taldea sortzea. Joe Bossano haserre agertu zen atzo 'The Independent' Londresko egunkariari egindako adierazpenetan. Bere irudikoz, ez da beharrezkoa legez kanpoko droga trafikoari aurre egiteko bitarteko berririk abian jartzea, eta gaiari buruz ezer ez zekiela gaineratu zuen.

Gibraltar aldean legez kanpoko trafikoaren arazoa, batik bat droga trafikoak dagoela aitortu

zuten herenegun Londresen Douglas Hurd eta Javier Solana Erresuma Batuko eta Espainiako Kanpo Arazoetarako ministroek. Horrenbestez, Gibraltarko agintarien laguntzarekin «bitarteko zorrotza» abian jartzea onetsi zuten bi ministroek.

Espainiako komunikabideek gaiaren inguruan izandako jarrrera gaitzetsi egin zuen Bossanok: «Solaren garaipen handi gisa azaldu dute lan taldearen sorrera; hain zuzen, Espainiak Gibraltarrekin dituen mugetan kontrol zorrotzak ezarri, britainiarrek Gibraltarko agintariok droga trafikoari aurre egitera behartu gaituztela esan dute».

Berlusconiren gobernuaren desegitea

Berlusconik amaitutzat eman du Italiako Gobernuko koalizioa

Zentsura mozioak eztabaidatzen hasterako dimititu egin zuten Lega Nordeko lau ministrok

Silvio Berlusconi Italiako lehen ministroak atzo Parlamentuan bere hitzaldia egin ostean, ez zuen dimisioa aurkeztu. Hala ere, egungo Gobernuko koalizioa amaituta dagoela esan zuen eta hauteskunde aurreratuak egin beharko direla gaineratu. Berlusconi atzo dimititu ez zuenez, beronen gobernuaren aurka ezarritako hiru zentsura mozioak eztabaidatzeari ekin zioten jarraian Parlamentuan. Eztabaida hasi baino lehen, halaber, Lega Nordeko lau ministrok dimititu egin zuten.

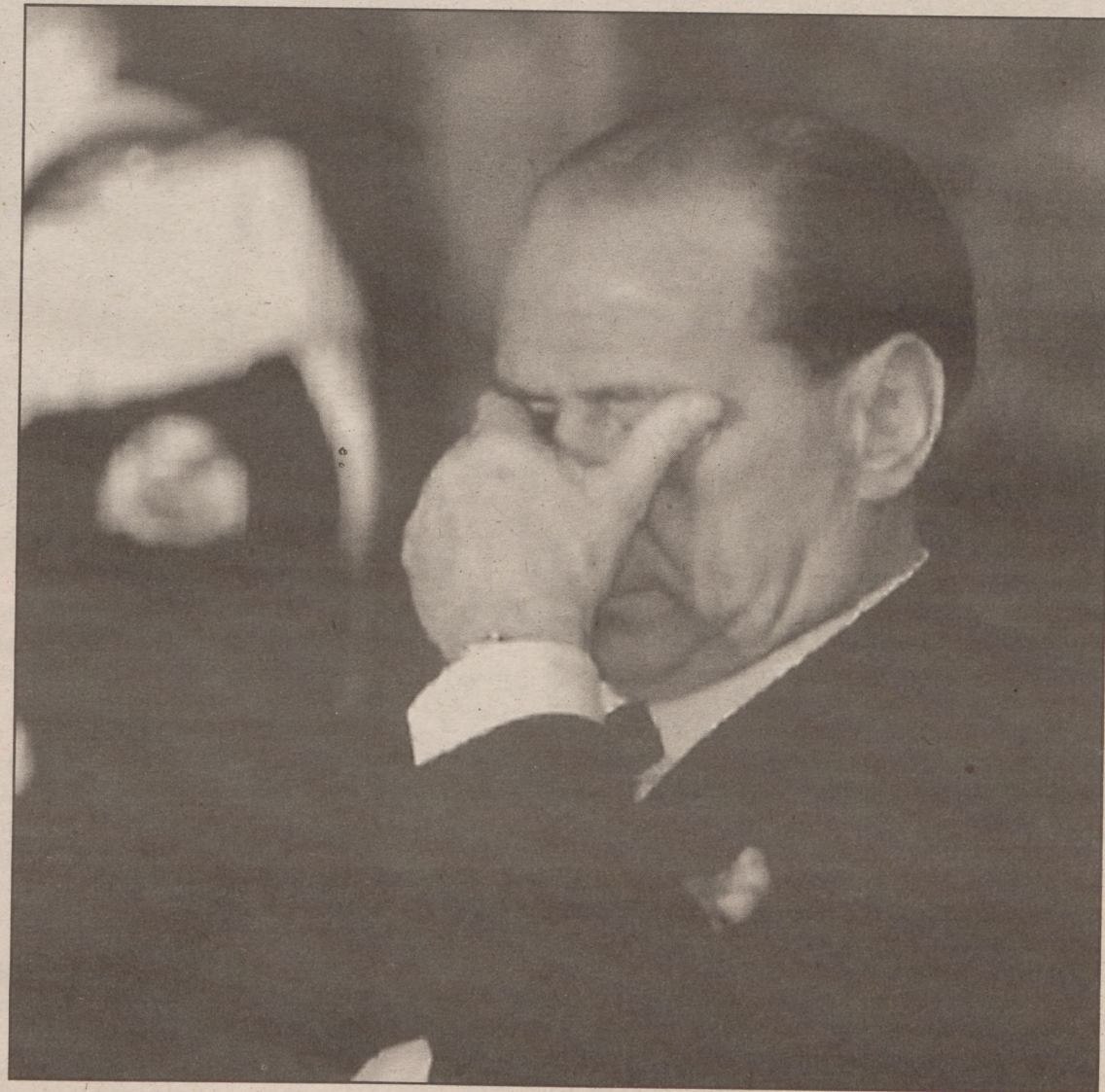
ERROMA

Silvio Berlusconi Italiako lehen ministroak hitzaldi luzea bota zuen atzo Parlamentuan. Gobernuko koalizioak bereak egin duela esan zuen Berlusconi. Horri helduta, hitzik gehienak Umberto Bossi Lega Nordeko liderrarentzat (Gobernuko koaliziokidea) izan ziren. Ez ziren, ez, Bossi goraipatzeko moduko adierazpenak izan. Gogor kritikatu zuen Berlusconi Bossi. Berlusconiaren berbetan, «Bossirengan konfiantza izatea izan da nire akatsik handiena».

Gobernuak «gauza on asko egin ditu eta huts batzuk ere izan ditu», azpimarratu zuen Berlusconi berak. Berorren arabera, «zoritxarrez, ingenuitatea eta fede ona izatea izan da akatsik handiena. Gauzak horrela, haserretzen erraza baina leiala zela uste genuen bitartekari politiko batengan konfiantza izatea izan da hutsik handiena», azpimarratu zuen hitzok Bossiri zuzendu nahian.

«Egia esan, nortasun bat, bi, hiru, baina lau ere dituen pertsona baten aurrean gaude», esan zuen Berlusconi. Horri helduta, «pertsona hori ez da nik hasieran ezagutu nuena, hasierakoarekin konparatuta ezezaguna da», gaineratu zuen. «Horrek, noski, ez dio onik egin herriari».

Lega Nordek joan den astelehenean Berlusconiaren gobernuaren aurka Parlamentuan aurkeztu zuen zentsura mozioa «arau demokratikoen aurkako belarrondokoaren antzekoa izan da», baieztatu zuen Berlusconi. Atzoko hitzaldiaren hasieran,

Berlusconi gobernuburu gisa Parlamentuaren aurrean egindako azken hiltzaldia zuen atzokoa.

eta hasieran baino gehixeago, Umberto Bossi eta beronek zuzentzen duen Lega Nord baino ez zituen kritikatu Berlusconi. «Italiarrek irainak eta gezurrak baino ez dituzte jaso azken zazpi hilabeteotan. Egun badakigu jada, zazpi hilabete luze hauetan azken erasoak prestatzen ari direla, hautesleak lapurtzeko era-

soa prestatzen ari direla, alegia», esan zuen Berlusconi. Beronek, hain zuzen, orain dela zazpi hilabete hartu zuen Italiako Gobernu zuzentzeko ardura, lehen ministro kargua.

«Politiko suntsitzaile baten moduan, erreparatu barik, larri zauritu ditu gure instituzioen sinisgarritasuna eta oreka», esan

zuen Berlusconi, Bossiren gainean hitz egiten ari zenean.

Bossi eta Lega Nordentzat ezezik, oposizio alderdientzat ere izan zituen esatekoak. Ikerketa judizialak «helburu politikoak lortzeko asmoz» erabili izana leporatu zien Berlusconi Ezkerreko Alderdi Demokratikoko komunista ohiei.

Diputatuak erabat sututa

ERROMA

Italiak bizi duen tentsio politikoa lehertu egin zen atzo diputatuak Parlamentuan bildu orduko. Herenegun, talde politikoei saioa telebistaz ez eskaintzea erabaki zuten eztabaida eta manipulazioak gerta ez zitezen, baina atzo Berlusconi babesten duten alderdiek gai hori harrotzea erabaki zuten. Eztabaida hastear zela, Marco Taradash erreformatzaileak saioa bertan

behera uzteko eskatu zuen telebista kateek Berlusconiaren kontrako zentsura mozioa zuzenean eskaintzeko modua izan zezaten.

Horrek Parlamentuko diputatuaren arteko eztabaida gori-gorian jarri zuen. Forza Italia, Aliantza Nazionalea eta Zentro Kristaude-mokratako diputatuaren txaloean «lotsagarria da hau, lotsagarria» oihu egin zuen Tradeshek. Lega Nordeko Pivettik isilarazi egin behar izan zituen, hainbat diputatu eta beste zen-

baiti ukatu egin zien eskatua zuten hitza.

Kongresuko lehendakariak saioa telebista kateek jaso zezaten baimentzeko prest zegoela jakinarazi zuen, baina emisioa etenik gabea izan zedin exigituko zuela. Eztabaidak 20 orduetik gora iraungo zuela zegoen aurrikusita, eta teknikoki zaila ikusten zen Pivettik eskatutakoa betetzea. Xehetasun teknikoak lortzeko, Pivettik bertan behera utzi zuen saioa.

PUNTUZ PUNTU

Zortzi hilabete krisitik krisira

Hauteskundeetan italiarren babes zabala jaso ondoren, «Italia salbatu» egingo zuela agindu zuen Berlusconi. Italia krisi politiko larrienean murgilduta utzi du ordea.

● **MARTXOAK 27:** Hauteskundeetan eskuineko koalizioak (Forza Italia, Lega Nord eta Aliantza Nazionaleko neofaxistek) gehiengo osoa lortu zuen behe ganbaran, eta atarian geratu zen goikoan.

● **APIRILAK 5:** Lehen ministro hautatuak eten egin zituen Gobernu osatzeko negoziatzioak. Umberto Bossi Lega Nordeko burua zentroko alderdiekin lehenik eta neofaxistekin gero hasi zen negoziaketan. Baina haizearen norabidea aldatu orduko Berlusconiarekin Gobernu osatzeko elkarriketan hasia erabaki zuen federalistak.

● **APIRILAK 28:** Gobernu osatzeko agindua eman zion Oscar Luigi Scalfaro Italiako lehendakariak Berlusconi. Handik hamar egunera osatu zuen enpresariak Lega Nord, Aliantza Nazionalea eta Forza Italiako ministroekin osatutako gobernu berria.

● **UZTAILAK 14:** Silvio Berlusconiaren Gobernuak ustelkerian nahastutakoentzat badaezpadako kartzelaratzeari bertan behera uzten zuen dekretukada agindu zuen. Oposizioa berehala jarri zitzaion kontra eta hilaren 19an erretiratu egin zuen egitasmoa.

● **UZTAILAK 23:** 'Esku Garbiak' operazioko epaileek Fininvest taldeko lokalak miatu zituzten eta auzibidean jarri zuten Berlusconiaren anaia Paolo. Horren ondoren agintea eta Fininvest banatzeko lege proiektua iragarri zuen lehen ministroak. Orduan ere kontra jarri zitzaizkion Bossi, oposizioa eta baita Scalfaro lehendakaria bera ere.

● **URRIAK 14:** Berlusconiaren politika ekonomikoaren aurka greba orokorra egin zen. Harrezkero, Gobernuaren kontrako manifestazioak izan ziren non-nahi. Azaroaren 12an handiena: milioi bat lagun bildu ziren Erroman.

● **URRIAK 22:** 'Esku Garbiak' operazioko epaileek sumaria ireki zioten Berlusconi. Harrezkero krisia atzerazina bihurtu zen.

● **AZAROAK 19:** Lega Nordek eta oposizioak hiru zentsura mozio aurkeztu zituzten Berlusconiaren kontra.

Errusiaren eskuhartzea

Txetxenian

Moskuk ekintza militarrek behar adina luzatuko direla agindu du

Tropek duten misioa «nahi baino astiroago» doala aitortu du Kozirevek

Txetxenian ordena konstituzionala berrezartzeko ekintza militarrek «behar adina» iraungo dutela jakinarazi zuen atzo Andrei Kozirev Errusiako Atzerri ministroak. Baina Grozni itxi eta bonbardaketen bidez haren defenditzaileak suntsitzeko Kremlinetik agindutako misioak ez du oraindik arrakastarik lortu. Txetxeniako indarrek «azkeneraino» borrokatuko direla agindu dute gainera.

MOSKU-GROZNI

Saio horretan lortu dute, oraingoz, errusiarrak geldiaraztea. Kremlinako diplomazia buroak onartu egin behar izan zuen atzo Defentsa eta Barne ministerioak tropei emandako misioa «nahi baino astiroago» doana. Hala eta guztiz ere, Kozirevek ez zuen estrategiak porrot egin duenik adierazi nahi izan. Tropa errusiarrak herritar zibilekiko erruki direla arrazoitu zuen, eta horrek eragin duela Moskutik agindutako helburua atzeratzea.

Herenegungo gauean Errusiako gerra hegazkinak etengabe bonbardatu zituzten Txetxeniako indarren posizioak. Staropromyslovski eta Oktiabrski Grozniko iparraldeko herrien kontrakoak izan ziren erasorik gogorrenak. Indar txetxeniarrak ahultzeko saio horietan hainbat zibil hil ziren, ez Moskutik ezta Groznetik ere kopuru zehatzik eman ez zuten arren.

Bonbardaketak egunsentian ahuldu ziren, eguna argitzearekin batera hasi baitziren txetxeniarrak artilleria eta kohetez errusiarrak aurre egiten. Gauaren ilunean arma horiek erabiltzea alferrikakoa gertatzen den arren, «soldadu bakoitzak bere armaz» errusiarrak kontra ahal zen moduan egin zuela jakinarazi zuen Txetxeniako armadaburuak.

Gaua gainera etortzearekin bat Errusiako hegazkinen lana erraztu egiten den arren, lehorekoena zaildu egiten da nabarmen. Txetxeniarrak minaz josi dute inguru hura, eta horrezaz gain, eskualdea errusiarrak baino askoz hobeto ezagutzen dute. «Alde guztietatik aritzen dira sabotai talde eta frankotiratzailak; horrek ugaritu egiten ditu hildakoak», aitortu zuen atzo Errusiako Gobernuak.

Emakume txetxeniarr bat bonbardatutako etxean zituen ondasun apurrak bizkarrean hartuta.

AP

Kremlinetik atzo zabalduak ohar ofizialak dioenez, Errusiako indarrei «behin baino gehiagotan eraso zien», eta «jada kontrolpean dituzten herrietatik botatzeko ahaleginak egin zituzten» txetxeniarrak.

GERRILA GERRA BIHURTU DA

Txetxeniako gerraren izaera aldatu egin da joan den astetik hona. Hasiera batean tropa txetxeniarrak hiriburua defenditzen jarri zituzten indarrik gehienak, baina jada gerran

ari dira buru-belarri. Estrategia horrek indar errusiarrak ahuldu ditzan eragozteko, Grozni (iparraldetik, mendebaldetik eta ipar-ekialdetik ari dira hiriburuari erasotzen) ahalik eta azkarrin inguratzeko saioan ari dira Moskutik bidalitako tropak. «Oraindik blokatu gabe dagoen Grozniko hegoaldea laguntza indarrak ekartzeko aprobetxatzen dute errebelde txetxeniarrak», azpimarratu zuten atzo Errusiako Armadako buruzagitzako iturriek.

Txetxeniako hiriburua hegoaldeko ixteko estrategia arrakastatsua gertatuko bada, nahi-tazkoa da hego-ekialdetik eraso egiteko agindua zuten zutabe militarrek aurrera egitea. Eta atzo artean behintzat joan den asteko posizio berberetan zeuden.

Dibisio haren arduraduna Ivan Babitxev jenerala da, eta behin eta berriz azpimarratu du azken egun hauetan bere tropak dauden horretan geratu eta ez dutela tiro bakar bat ere egingo.

Ieltsinek txetxeniarrak mezua

MOSKU

■ Boris Ieltsin Errusiako lehendakariak mezu bat igorri zien atzo Txetxeniako herritarrei. «Txetxenia errusiarrak menpe geratzen denean, zer gertatuko da txetxeniarrarekin?». Horixe da, hain zuzen, Ieltsinek atzoko mezuan azaldu zuena. Mezu horretan zehaztu zuenez, «ez da berriz txetxeniarrak deportatuko». 1944an jazotakoa ostera ere «ez da gertatuko» azpimarratu zuen Ieltsinek. Txetxeniako biztanle erdiak Siberia eta Kazakhstanera deportatu zituzten 1944an.

«Egoera modu batekoa edo bestekoa izan, ez ditugu Txetxeniako herritarrek deportatuko», azaltzen du Kremlingo prentsa zerbitzuak atzo zabaldu mezuek.

Txetxeniarrak berriz deportatuko dituzten ustea eta beldurra zabaldu izan omen da aspaldi honetan txetxeniarraren artean. Horri helduta, «etxea utzi eta alde egin behar izan duten guztiek berriz ere etxera bueltatu ahal izango dute, inolako eragozpenik gabe», azpimarratzen du atzo kaleratutako mezuek.

Horrez gain, «Txetxenia Errepublikako herritarrek beren ka-

buz aukeratu ahal izango dute beren etorkizuna», adierazten zuen mezuek, eta «Txetxeniako Errepublika Errusiako Federazioaren partaide izango da berriz ere», azpimarratzen zuen.

Hala ere, mezu hori kaleratu eta gutxira beste bat argitaratu zuten. Lehenengoan argitaratutako puntu batzuk zuzentzeko edo aldatzeko asmoz kaleratu zuten bigarrena. Gauzak horrela, lehenengo mezuan azaltzen zen «txetxeniarrak beren etorkizuna erabakitze aukera izango dute» puntua esaterako, kendu egin zuten bigarren mezuan.

LABURREAN

GUTXIENEZ 15 lagun hil dira Burundin borroken ondorioz

Azken egunotan borroka gogorrak izan dira Burundin hutu eta tutsien artean. Ondorioz gutxienez hamabost lagun hil dira. Halaxe adierazi zuten atzo erakunde humanitarioetako iturriek. Tutsien eta hutuen arteko borrokek herenegun hasi ziren, asteartean, Burundiko hiriburuko merkatuan. Lerro hauek idazteko garaian artean ez ziren borrokek eten. Hori dela eta, litekeena da hildakoak gehiago izatea.

IPAR Korearen eta EEBBen arteko bilera kolokan

Ipar Korearen eta Estatu Batuen arteko elkarrizketak kolokan dira. Joan den larunbatean tiroz lurrera bota zuten Ipar Korean EEBBetako helikoptero bat. Ezbehar hori eztabaidatzeko asmoz eta helikoptero hartan ziren bi pilotuak aske uzteko asmoz, hasi zituzten bilerak bi aldeek; izan ere, pilotuak Ipar Korea dituzte bahituta. Bestalde, kasualitate hutsa bada ere, EEBBetako beste helikoptero bat erori zen atzo Korean, baina kasu honetan, Hego Korean. Bertan ziren pilotuak onik atera ziren eta etxera bidean ziren atzo.

IPAR Irlandako bake prozesuari heltzeko prest dago Bruton

John Bruton Dublingo lehen ministro berria Ipar Irlandako bake prozesua aurrera eramatearen alde dago; hau da, John Major Londresko lehen ministroak eta Albert Reynolds Dublingo lehen ministro ohiak orain urtebete hasi zuten prozesua. Halaxe adierazi zuen atzo Brutonek berak, Majorrekin bildu ostean.

KUBAN Parlamentuak onartu du 1995eko aurrekontua

Kubako Parlamentuak datorren urteko aurrekontua onartu zuen herenegun. Aurrekontu horren arabera, 11.682 milioi pesoko ingresoa eta mila milioi pesoko defizita izango da datorren urtean.

Bosnian su-etena indarrean jartzen lagunduko dute NBEko babes indarrek

Musulmanek eta serbiarrek hitzartutako su-etena bihar da abian jartzekoa

Bosnian su-etena indarrean jartzen laguntzeko eskatu zion atzo Radovan Karadzic Bosniako serbiarren buruak Yasushi Akashi Nazio Batuetako babes indarrek (Unprofor) Sarajevon duten ordezkariari. Honek onartu egin zuen Palera joateko gonbitea eta, bihar indarrean sartzekoa den su-etenaren ondik-norakoak aztertu zituzten.

BELGRAD

Jimmy Carter Estatu Batuetako lehendakari ohiaren bitartez, Alija Izetbegovic Bosniako lehendakari musulmanak Bosniako serbiarrek proposatu zuten lau hilabeteko su-etena onartu zuen herengun. Horri gehituta, su-eten hori indarrean jartzen laguntzeko eskatu zion atzo Radovan Karadzic Bosniako serbiarren buruak Yasushi Akashi Nazio Batuetako babes indarrek (Unprofor) Sarajevon duten ordezkariari. Karadzicek hala eskatu eta Akashik onartu egin zuen. Gauzak horrela, Karadzicek Palera joateko egin zion gonbitea onartu zuen Akashik. Hain zuzen, Palera dute Bosniako serbiarrek goitza administratiboa. Bertan, Carterren bidez lortutako akordioa indarrean jartzea aztertu zuten, su-etena abian jartzea, Bosniako serbiarrek eskatuta dutekari misio «pribatuari» eratu zion Carterrek joan den

Serbiarrek musulmanei Carterren bidez helarazi zieten herenegun su-etenerako proposamena.

igandean. Gauzak horrela, Palera eta Sarajevora joan zen astelehen eta asteartean. Bisitaldi horietan Bosniako serbiarren buruekin eta musulmanen buruekin mintzatu zen. Hitz egiteaz gainera, akordio bat ere lortu zuen; alegia, Bosnian lau hilabeteko su-etena indarrean jartzea onartu zuten Bosniako serbiarrek eta musulmanek. Lortutako akordio horren arabera, bihar jarri beharko litzateke indarrean su-etena.

Horrezaz gainera, borrokak betiko bertan behera geratzearen aldera negoziazioak hasi beharko lituzkete; eta horretarako kontaktu Taldeak joan den uztailan Bosnin gerran ari diren aldeei proposatu zien bake egitasmoa hartu beharko lukete aintzat.

Alemaniko hegazkinak

BONN

Il. Mundu Gudaz geroztik lehen gerra ekintzan parte hartzeko prest dago Alemania, atzo Bonnekko Gobernuak NATOk aginte militarari helarazitako oharra dioenez. Kide aliatuek hitzetik hortzera izan zuten duela bi aste kasko urdinak Bosniatik erretiratzea beste erremediorik ez zela izango, eta misio horretan parte hartzeko ea prest egongo zen galdetu zioten Bonnekko Gobernuari, gainontzeko kide alia-

tuei bezala. Horrek sekulako polemika piztu zuen Alemanian, bertako Armadak herrialdetik kanpo aritzeko Auzitegi Konstituzionalaren baimena behar baitu. 1992 urtetik Alemaniako hegazkinak Bosnian misio humanitariotan baino ez dira aritu. Oposizio alderdiekin kontsultan aritu ondoren, baina, Gobernuak Bosniako kasko urdinen balizko erretiratzea babestea erabaki zuen. «Ezin ditugu zoko batean baztertu aliatuak», azpimarratu zuten Bonnen.

Armada eta zapatistak aurrez aurre topatzea saihesten ari dira

MEXIKO

Chiapasen azken egunotan gori-gorian egon den tentsioak bere horretan dirau, gerra lehertu ez dadin zapatistek eta Mexikoko Armada federalak elkarrekin aurrez aurre topatzea saihestu egin baitute orain artean. Askapen Nazionalerako Armada Zapatistak (EZLN) kontrolpean zituena lurretatik irten eta 38 herritan operazio militarra egin dituela iragarri zuen astelehen gauean, baina atzo iluntzera bitartean behintzat, tiro bakar bat ere ez zuten egin ez zapatistek ezta Armada federalesoldaduek ere. Ernesto Zedillo Mexikoko lehendakariak agindua dio Armadari su-etinari eutsi diezaion.

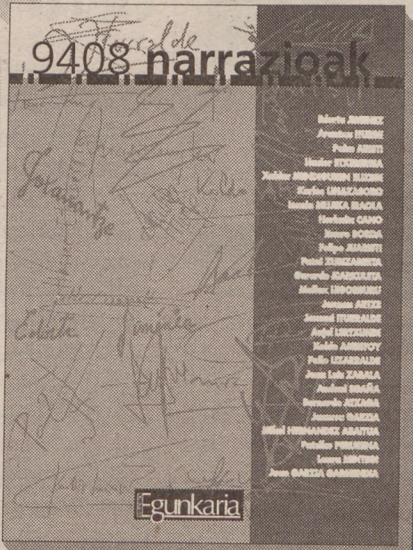
Estatuburuaren aginduei jarraiki, Armadak zapatisten jarraitzaileak Chiapasko herriak lotzen dituen errepideetatik erretiratu artean itxaron zuen herenegun leku haietara gerturatzerakoan enfrentamendurik gerta ez zedin.

Hogei auto militarrez osatutako zutabea Simojovel herrian sartu zen herenegun gauean. Herri hura da, hain zuzen ere, zapatistek hasi berria duten kanpaina militarreko gunerik garrantzitsuenak. Hala eta guztiz ere, joan den astelehenetik bertan ez da EZLNko indarrik, eta enfrentamendurik ez zen izan beraz. Tanke eta autoetan iritsitako soldaduek errepideetako barrikadak baztertu baino ez zuten egin.

GABONETAKO OPARIAK

EGUNKARIAren Estilo Liburua

Badira bi urte gure Estilo Liburua argitaratu genuela eta dagoeneko hirugarren edizioa dago katean. Euskaraz zuzen, txukun eta aberats idazteko sortua da eta ahal den neurrian irizpideak bateratu eta euskara estandaritzeko. Egileek bere garaian ohararazi zuten bezala, liburu honetako idaztarauak EGUNKARIAren lan egiten dutenentzat bakarrik dira arau. Beste guztiak, gomendio, aholku edo proposamen izan litezke gehienera ere. Edozein modutan, kazetariatzat ezezik, liburu baliagarria izan liteke hau, irakasle, idazle, itzultzaile eta, oro har, hizkuntza lan tresnatzat erabili behar duten guztiak ere. Opari erabilgarria, beraz.

9408 Narrazioak

Edorta Jimenez, Arantxa Iturbe, Pako Aristi, Hasier Etxeberria, Xabier Mendiguren Elizegi, Harkaitz Cano, Itxaro Borda, Andoni Egaña, Bernardo Atxaga, Anjel Lertxundi eta Juan Luis Zabala bildu ditu beste askoren artean EGUNKARIAren narrazio liburu honek. Euskal literaturako izen eta izar nagusiak. Abuztuan zehar kultura orrialdeetan agertutako ipuinen bilduma da '9408 Narrazioak'. Durangoko azokan arrakasta handia izan zuen eta Gabonetarako ere erregalia polita duzue.

Zure gustoko liburudendan

SASKIBALOIA

Taugresek gaur Coreni nagusituta erregularitasunari heldu nahi dio

Ourenseko taldean jokalaria guztiak ariko dira, Thompson barne

Taugresek Coren taldeari irabazi nahi dio gaur Ouresen jokatu den partiduan, berandu izanik ere, behin-betiko erregularitasunari heldu eta bigarren bueltan goiko postuetan ibiltzeko. Coren taldean Chandler Thompson ariko da, zigorraren aurka errekurtsioa aurkeztu baitute.

LUIS KARLOS GARCIA / GASTEIZ

Erregularitasunez noiz ariko zain daude denak Gasteizko taldean, eta Festina eta Estudiantes irabazi ondoren, baita gaur Ourense aipatuak baino ahulagoa den talde baten aurka nola erreakzionatzen duen ikusteko ere bai. «Gure arazoa hasieratik izan da oso partidu onak jokatzu garaipen bikainak lortu ondotik behera egin dugula ikaragarri», esan du behin eta berriz Manel Comas Baskoniako entrenatzaileak porrotak adierazteko asmoz.

Corenek, beraz, beste azterketa bat jarriko dio Taugresi. «Orain oso komenigarria zaigu Coreni nagusitu eta gero etxean Amway eta Pamesa taldeei irabaztea, era horretara postu onean kokatuko garelako», esan dute Baskoniako entrenatzaileak berak eta taldeko guztiek; izan ere, Taugresek hiru garaipeneko ziklo txikia egin nahi du ahalik eta lasterren, sailkapeneko aurreneko zortzi taldeen artean ibiltze-

Comasen ustez entrenamendu onak egitea da garaipenak lortzeko gakoa.

OLALDE

ko, azken faserako uztea arriskutsua izan daitekeelakoan.

Comasen jokalariai sasoiko dabilta, Marcelo Nicolaren kasua alde batera utzirik. Santi Abad momentu onean dabil, eta Nicolarekin «bateragarria» dela esan arren, hegalarren postua kataluniarrari dagokio gaur egun zalantzarik gabe. Lasok, Perasovicek, Greenek eta Rivasek osatuko dute bosteko titularra.

Baskoniak Coren zailarekin egingo du topo. Kalitate handiko jokalariai ditu eta bostekoak edozeini egin diezaioke aurre: Armstrong, Thompson, Javi Pe-

rez, Juan Aisa eta Bryson. Gainera, Real Madriden eta Corenen arteko partiduko amaiera istilutsuan parte hartu zutenek —Armstrongek eta Thompsonen— jokatu ahal izango dute gaur. Epailak zigorra jarri zien, baina Ourense errekurtsioa aurkeztu dutenez, zigorra ez da oraindik indarrean jarri eta Thompsonen geroago bete beharko bu bi partiduko zigorra.

Coren eta Taugres taldeen arteko partidua hasiera jarriko dio Liga erregularreko bigarren bueltari. Talde biok elkarren kontra aritu ziren Araba pabilioian eta Baskoniak bi puntuz soilik (89-87) irabazi zion buru-hauste dexte eman zion talde galiziarri.

LIGAKO JARDUNALDI GARRANTZITSUA

Coren-Taugres partidua gainera, badago gaur non ikusi saskibaloia neurketa interesgarriarik. Esaterik, Unicaja-Barcelona neurke a koska izango da ACB-ko liderra zein den erabakitzeko.

Baina behealdeko postuetan ere izango da gaur nahikoa lehia. Estudiantes-Leon partidua jokatu da, etxekoek argi gorria bete-betean piztuta dutelarik. Baina alarmerik handiena Badalona dago, Joventut-San Fernando partiduan. Kataluniarrek herenegun gauean jokatu zuten Festinaren aurka atzeraturik zeukaten neurketa eta egundoko astinaldia jaso zuten (56-84), 16 puntu eginez bigarren zatian.

Jordi Villacampa:
«Joventuten arazoak konponbide errazik ez dauka»

BADALONA

Egungo Europako txapel-duna den Joventut oso egoera txarrean dago. Europako Ligagan galdu egin ditu jokatu dituen partidu guztiak eta Ligagan ere ez darama batera martxa ona, 10 partidu irabazi eta 9 galdu baititu lehene itzulian. Asteartean 28 puntuko aldeaz galdu zuen Festina Andorraren aurka. Francesc Cairo taldeko nagerra kritika asko jasaten ari da. Batetik, FIBAren Smithen izena espainiar gisa ez ematea kritikatzeko diote. Bestetik, Villacampak eskatzen zuena ordaintzeko Ferran Martinezek alde egitea uztea eta maila handikoa atzeritarrak ez ekartzea.

Cairok dimisioa aurkeztu du azken egunetan baina ez diote onartu eta oraingoz bere karguan jarraitzen du. Villacampa taldeko kapitainak ez dauka batera argi taldearek etorkizuna, «txarrena da arazoak ez daukala konponbide errazik». Berak atzo esan zuenez, «egungo egoera, joventut ahala handiagoa egiten den elur pilotaren antzekoa da; inork ez daki nola gertatu». Bere ustez larriena krisia eta krisi ekonomikoak batera gertatzea da.

Jordi Villacamparen ustea emaitza onak lortzeko talde ona izatea ezinbestekoa da baina, egun Joventutek ez daukala talde onik esan du atzo. «Baliteke gure indarra zuena baino garrantzi handiagoa eman izana, eta egoera beheraka goaz, joka dezagun baino okerrago jokatu ari galarako».

Joventutet gaur jokatu du Ligako 20. jardunaldi partidua Caja San Fernando aurka.

Gero eta giro nahasiagoa Warriors taldearen

DONOSTIA

Golden State Warriors taldeak burua altxa ezinik segitzen du. Atzo, etxean eta Dallas Mavericksen aurka, Don Nelsonen gizonak porrot egin zuten berriro (107-110). Kaliforniakoek azken 14 partiduetatik 13 galdu dituzte, eta 8-15eko marka kaskarrekin geratu. Baina hori baino okerragoa da taldearen barruan bizi den giro txarra.

Chris Webber izan zen Don Nelson teknikoaren metodoak kritikatzeko lehena, Warriors utzi eta Washingtonera joan zenean. Aste honetan bertan, orain Miami jokatzeko duen Billy Owens (Seikalyren ordez aldatu zuen

Nelsonen denboraldia hastean) izan da kritikak egin dituenak, «jokalaria umeak bezala» tratatzen dituela esanez. Taldearen barruan, Latrell Sprewell egungo izar nagusia ere ez dirudi oso pozik dagoenik, eta azken zurrumurruren arabera baliteke hurrengo denboraldian taldez aldatzea. Denboraldi hasieran Golden State Warriors faboritoen artean ageri zen aditu askorentzat. Orain, Pacific Divisioneko azkenaurreko tokian dago, Clippersen aurretik soilik, eta ez dirudi oraingoz postu hori hobetzeko moduan daudenik ere.

New York Knicks iazko txapeladunordea ere nahikoa kaskar dabil. Atzo, 83-85 galdu zuen

Madisonen New Jersey Netsen aurka, partidu kaskarrean. Riley teknikoa oso haserre dago zenbait jokalarirekin, eta atzeratzen dituzte. Zurrumurruren arabera, Dennis Rodman hurrengo egunetan New Yorkeko Anthony Mason eta Hubert Davisen ordez.

EMAITZAK

Atlanta	115	Bucks
Hornets	99	Indiana
Sixers	88	Utah
Knicks	83	Nets
Portland	104	Orlando
Seattle	110	Clippers
Warriors	107	Dallas
Lakers	108	Minnesota
Kings	105	Bullets

ABENDUAK
23
an
DICIEMBRE

EUSKADIKO FUTBOL FEDERAKUNDEA
FEDERACION VASCA DE FUTBOL
GU MUNDURA ETA BALOIA SARERA

CAMPO DE **SAN MAMES** ESTADIUMEAN
EUSKADI - RUSIA

VENTA DE ENTRADAS / SARREREN SALMENTA

LUGAR/LEKUA	DIAS/EGUNAK	HORARIO/ORDUTEGIA
BIZKAIA		
SAN MAMES	22	17 - 20,30
	23	10,30 - 13,30 • 17 - 20,15
	22	10 - 21
EL CORTE INGLES		
GIPUZKOA		
GIPUZKOA FUTBOL FEDERAKUNTZA	22	10 - 13 • 16-19
(San Bartolomé 21-23 • Telf: 46 30 22)		
ARABA		
ARABAKO FUTBOL FEDERAKUNDEA	22	10 - 13 • 16-19
(Manuel Iradier 60, 1º • Telf: 26 81 55)		

NOTAS / OHARRAK

- Personal de campo: Plantilla reducida.
- Estadiumeko Langilegoa: Plantilla murriztua.
- Athleticoko Bazkideak: Estadiumera sartzeko sarrera eta indarrean dagoen kameta aurkeztu behar dira.
- Socios del Athletic: Para acceso al campo es necesaria la entrada y el carnet vigente.

ESKUBALOIA

Barcelona taldea izango du aurkari Bidasoak Asobal Kopako finalerdian

Trundarrek gaintitu egin dute Barça azken norgehiagoka guztietan

Igorriaga-Bidasoa eta
 Pilotes Posada-Teka
 ango dira Asobal Kopako
 finalerdiak, atzo Vigon
 giniko zozketaren arabera.
 eurketak urtarrilaren
 an jokatuko dira eta
 mala, berriz, egun bat
 eroago kantxa berean.
 titulua lortzen duenak
 HF Kopa jokatzeko
 artela eskuratuko du.

PELO AIESTARAN / DONOSTIA

Elgorriaga Bidasoa eta Tekak
zerrendaburuak zozketan,
Ligan posturik onena lor-
taldeak zirelako. Beraz,
zenekoa zen biek elkarren aur-
jokatzea eta Barcelona eta Pi-
Posada ziren irundarren
kari posibleak. Azkenean,
darrak kataluniarren aurka
tutuko ditu Elgorriagak.

ez dago batere argi Elgorriaga
dusoarentzat zozketa ona izan
gen ala ez. Alde batetik, Barce-
lona Asobal Ligako talderik in-
teruenetarikoa dela ezin za-
tutan jarri. Baina kontuan har-
behar da Pilotes Posada tal-
deak etxean jokatu duela eta
horrelako abantaila izaten
horrelako torneoetan. Gaine-
galiziarrek denboraldi bikai-
tegiten ari dira, eta beste par-

FUTBOLA

Domantxev: «Errusiako selekzioko jokalaririk ez da Bilbon izango»

MOSKU

gungo Errusiako futbol selekzioa jokalaria bat bera ere ez duela bihar San Mamesen izango zela zuen atzo Moskun Oleg Romantxev Errusiako selekzionatzaileak. Romantxev-ek esan zuenez, nahastuta dauden Bilbon jokatuiko duen Errusiako taldeari buruz heltzen diren informazioekin. Berak esan zuenez, bihar Bilbon jokatuiko duen taldea San Petersburgeko Zenith taldeko jokalariek, Moskuko Lokomotive taldekoak eta A mailako beste hainbat jokalarik osatuko dute. «Nire jokalariek guztiak programatutako jarduerak jarraitzen ari dira eta Eskoziaren aurkako partidua prestatzen ari dira» adierazi zuen atzo Oleg Romantxev selekzionatzaileak. Romantxev-ek esandakoak Karpinekin joan den astean jarraitukoak zala zela gehia-

go sortu dute Euskadiko selekzioaren aurka jokatzeko duen taldeari buruz. Karpin Realeko jokalaririk atzo Romantxevek esandako gauza beretsua adierazi zuen, Errusiako jokalarionenak ez direla Bilbon izango. Orduan partidua antolatuko duen Euskadiko Federazioak, Errusiak maila handiko taldea aurkeztuko zuela adierazi zuen. Karpinen adierazpenak Errusiako taldea zuzenduko duen Sadyrinekin dituen harreman txarren ondorioztat jo dituzte.

EEBBetako Mundialean Errusiako selekzioa zuzendi zuen Pavel Sadyrine izango da bihar Errusiako taldearen entrenatzailea. Sadyrinek arazo asko izan zituen jokalaria ugariarekin Mundialean, horietako bat Karpin zen. Mundialean egindako lan txarraren ondoren, Oleg Romantxev-ek bete zuen berak zuen hautatzaile postua.

Bogdan Wenta poloniarra (17) bere taldekide ohien aurka ariko da berriro ere.

GILGENEA

taideek bezain izen ospetsua izan
ez arren, lanak emango ditu.

Elgorriaga Bidasoa eta Bar-
celonaren arteko lehia partiku-
larra kontutan hartzen badugu,
esan daiteke talde irundarrak
neurria ondo hartu diela katalu-
niarrei azkenaldi honetan. Iaz,
Villarrealen mutilek kanporatu
egin zuten Barça Ligako finaler-

dietan eta aurren, elkarren kontra
jokatutako partidu bakarrean
garaile izan da Elgorriaga.

BI KANPORAKETA GAINDITUTA Hona ailegatzeko, talde bakoitzak bi kanporaketa jokatu behar izan ditu. Bidasoak Teucro eta Grannollers gainditu zituen, Barcelo-

nak Conquense eta Cadagua Galdar bidean uzten zituen bitartean. Tekak errazago izan zuen, Ademar Leon eta Puleva Maristasen aurka. Pilotes Posadari dagokionez, lan gehiago izan du; Huetor Tajar menperatu zuen atariko fasean, gero Asobal Kopan sartuta Alzira eta Seguros Soliss kanporatzeko.

Andres Martinez, Olentzeroren opari bikaina Osasunarentzat

IRUÑEA

Andres Martinez, Osasuna-ren fitxaketa berria, heldu den 25eko gauean, Olentzeroaren eskutik seguru asko, helduko da Iruñera, Gaztelu plazako taldearekin hiru urtez lotuko duen kontratua sinatzera. Talde nafarrak 60 milioi pezeta inguru ordainduko dizkio Peñarol bere talde ohiari, eta 40 inguru jokalaria hiru denboraldien truke.

Martinez Uruguayko Pando hirian, Montevideo hiriburutik 30 kilometrotara, jaio zen, duela 22 urte, hain zuzen ere 1972ko urriaren 16an. Egun 186 zentimetroko altuera du, eta 82 kiloko pisua. Montevideoko Peñaroleko talde gazteetan hasi zen jokatzeko, eta eskailerako maila guztiak igo zituen lehen taldera heldu arte. Horretan, Ligan ezezki, Libertadores kopan, Superkopan eta Conmebol

hartu du parte. Horretaz landara Urugayko selekzioko elastikoa jantzidu behin baino gehiago-tan. Hector Nuñez, selekzionatzailea, erdilari gaztea Urugayn bertan jokatu den 1995ko Copa American zelairatzeko asmoa dauka. Hori dela medio, Martinezek bere aita A Coruña ondoan dagoen Andrella herri-koa denez nazionalidade espai-niarra badu ere, atzerritar pos-tua beteko du Osasunan.

Bide profesional luze eta azkar horretan bi hankak hagitz ongi erabiltzen ikasi du. Horri esker, zelai erdian zailtasunik gabe aritzen da erdi-erdian bertan, ezker hegalean edo eskuintean. Dena dela, normalean ezker aldean aritzen da gehienbat. Erdilaria bada ere, erasoan ez da makala, eta behin baino gehiagotan bilatzen du gola jaurtiketa bortitzen bitartez.

LABURREAN

LASak hasieratik jokatuko du gaur Valladoliden

Mikel Lasa legorretarra titular izango da gaur Real Madriderk Valladoliden aurka jokatuiko duen Ligako partiduan. Lateralak orain arte partidu bakarra jokatu du denboraldi honetan, eta azkenaldian deialdietatik kanpo ere egon da. Orain ordea, lesioak direla eta aukera ematea erabaki du Jorge Valdano entrenatzaileak ●

DUNGak Brasilera itzuli nahi du

EEBBetako Futbol Mundiala irabazi zuen Brasilgo selekzioaren kapitaina izan zen Dungak ahalik eta azkarren Brasilera itzultzea erabaki duela adierazi zuen atzo. Dunga Europan ari da jokatzeko 1987tik aurrera. Italian, Pisa, Fiorentina eta Pescara taldeetan jokatu du eta egun Stuttgart talde alemaniarrean ari da. Erabakia ia hartuta daukala eta Japonetik jaso duen kontrato handiak ez duela iritzi aldaturazikoa adierazi zuen ●

ERNIE ELS izendatu dute urteko Golf jokalari onena

Golfeko Elkarte
Profesionalak Ernie Els
hegoafrikarra izendatu du
urteko golf jokalaririk onena.
Els-ek 25 urte ditu eta aurren
bost torneo irabazi ditu aurren,
horietako bat EEBBetako
Open-a, bera izan zen torneo
hori irabazi duen Europako
zirkuitoko lehen jokalaria.
Lortu duen azken garaipena
pasa den igandean izan zen
Jamaican jokaturako
munduko txapelketa irabazi
baitzuen Nick Faldo rei
kolpetako aldea atereaz ●

ATLETISMOA:

Clemente Euskadiko
federazioko
zuzendaria

Datorren urtariraren hasieratik aurrera Victor Clemente arabarra izango da Euskadiko atletismo federazioko zuzendari teknikoa. Kargu honen aurretik iraupeneko eta iraupen-erdiko probetako arduraduna izan da. Clemente Gasteizko Aurrera-Vital Kutxa taldeari lotuta egon da azken urteetan ●

XAKEA

Goi mailako xakea Iruñean

Hilaren 27an hasiko da Nafarroako hiriburuko nazioarteko txapelketa

Aurtengo Iruñeko Hiria Nazioarteko Xake Txapelketa, orain arte antolatu direnen artean hoberena izanen da. Oberena xake taldeak antolaturiko bosgarren edizio honek XIII. kategoria berreskuratu du, eta luxuzko partaideak ekarriko ditu Iruña Park hotelera hilaren 27tik aurrera.

JUAN KRUIZ LAKASTA / IRUÑEA

«Inoiz antolatu dugun txapelketarik hoberena da. Partaideen ELO-a (nazioarteko sailkapenean duten puntuazioa) batu eta partehartzaileen kopuruaren artean zatituz gero, inoiz baino koefiziente altuagoa ateratzen da». Modu horretan mintzatu zen atzo Joaquín Pérez Seoane-Garrido batzorde antolatzaileko burua Iruñeko Hiria V. Nazioarteko Xake Txapelketako aurkezpenean.

Perezen hitzak hamar partehartzaileen izenetan oinarritzen dira. Veselin Topalov (ELO 2.645) 19 urteko errusiarra faborito nagusia izanen da. Burutu berri diren Moskuko xake olimpiadetan Kasparov munduko

Victor Kortxnnoi 1990eko edizioan ere jokatu zuen Iruñean.

EFE

txapeladuna garaitu zuen gazte honek. Dena dela, irabazi ahal izateko Alexander Morozevitx (ELO 2.575) xakeko izar berria den 17 urteko errusiarra gainditu beharko du, hala nola Victor Kortxnnoi (ELO 2.615) 30 urte goi mailako xakearen gailurrean daramatzan 64 urteko jokalaria bikaina. Haien maila berean ariko da seguru asko Leonid Yudasin (ELO 2.625) Iruñeko lehiaketa bi aldiz irabazi duen 35 urteko israeldarra. Bestalde, ezin da Vadim Zvaginsev (ELO 2.585) baztertu, Dvoretzky errusiar entrenatzaile ospetsua-

ren irudikoz, bera baita errusiar jokalaria gazteen artean etorkizunik hoberena duena.

Horiekin batera, Espainiako Estatuko beste bost jokalaria ariko dira lehen saria patrikaratu nahian, hori bai, aukera gutxiagoz. Horiek dira Jordi Magem (ELO 2.520), Manuel Rivas (ELO 2.520), Lluís Comas (ELO 2.500), Zenon Franco (ELO 2.495) eta Jesus de la Villa.

Iruñeko lehiaketak iaz une latzak bizi izan zituen Nafarroako Federazioarentzat antolaketa lana mardul eta garestiegia zelako. Aurten Oberena taldeak hartu du

bere gain antolakuntzaren zama, eta Nafarroako Gobernua eta Iruñeko Udalaren laguntzaz, inoiz baino bizkorrago aurrera egitea lortu du. Are gehiago, Perezek berak azaldu zuenez, txapelketak goia jo du. «Iaz galdutako XIII. maila berreskuratu dugu, eta ez dugu gorago joan nahi. Ikuskaria bermatzeaz gain, xakea bultzatu nahi dugu, eta gehiago igotzekotan, ez dago hori egiterik. Hor dago Linaresko lehiaketa. Ikuskari hutsa zen, aurtent dirurik ez dute lortu, eta lehiaketa desagertu egin da».

Iruña Park hotelean jokatu den txapelketa hilaren 26an hasiko da. Egun horretan zozketa eta jokalarien aurkezpena egingen da. 27an, 28an, 29an eta 30ean lau t'erdietatik aurrera lehenengo, bigarren, hirugarren eta laugarren jardunaldiak jokatu dira. Hilaren 31 jaieguna izanen da, eta leian, 2an, 3an, 4an eta 5ean bosgarren, seigarren, zazpigarren, zortzigarren eta bederatzigarren jardunaldiak jokatu dira. Irabazleak 250.000 pezeta patrikaratuko ditu, bigarren sailkatuak 150.000, eta hirugarrenak 120.000. Halaber, aldi berean lehiaketa irekia jokatu da. Horretan irabazleak 200.000 jasoko ditu, bigarrenak 150.000 eta hirugarrenak 120.000.

PILOTA

Urkiak eta Juan Pablok finalerdietarako txartela lortuko dute gaur irabaziz gero

A.U. / DONOSTIA

Lehen mailako Euskadiko pala txapelketako lehen faseko azkenaurreko partidua jokatu da gaur Bilboko Deportivon. Iriondok eta Gorostiagak Urkia eta Juan Pablore aurka jokatu dute. Azken bikote honentzat oso partidu garrantzitsua da, irabaziz gero finalerdietarako txartela lortuko du eta. Gaur euren aurkariak izango diren Iriondo eta Gorostiaga ere sailka daitezke finalerdietarako, baina horretarako gaur Urkiak eta Juan Pablok 19 tanto edo gutxiago egin beharko dituzte. Beraz, oso zail dute finalerdietan sartzeko.

Urkia eta Juan Pablo hobetuz joan dira txapelketak aurrera egin duen neurrian. Bi lehen partiduetan ez ziren elkarrekin ondo moldatu eta uste baino errazago galdu zituzten norgehiagokak. Hurrengo bietan, ordea, Urkiak hobetu egin zuen jokoa eta irabazi egin zituzten. Iriondok eta Go-

rostiagak, berriz, garaipen bakkorra lortu dute.

Gaurkoa eta datorren ostegunean jokatu den partidua besterik ez dira falta txapelketa honetako lehen fasea amaitzeko. Jadanik bi bikote daude finalerdietarako sailkatuak, Goitia-Torre eta Arribillaga-Langarika.

IGANDERAKO
PILOTEN
AUKERAKETAK

Bergaran eta Eibarren egin ziren atzo aipatu bi leketan igandean jokatu diren lehen mailako eskuz binakako txapelketako partiduetarako piloten aukeraketa. Goizean Bergaran egin zen hautaketan Alustiza eta Santik 105, 105,6 eta 106,4 gramoko pilotak aukeratu zituzten. Urionaguena eta Errastik, berriz, 105, 105,3 eta 106,3 gramokoak. Hasiera batean larunbatean jokatzekoa zen partidu hau igandera pasatu dute azkenean. Egun berean Capellan-Mendiak Ortiz-Azkaratzen aurka (Azkaratek Oliden or-

dezkatuko du) jokatu duten bigarren mailako partidurako ere aukeratu ziren pilotak.

Arratsaldean Eibarren izan zen aukeraketa. Titin-Arretxek 104,9, 105,5 eta 106,4 gramoko pilotak aukeratu zituzten. Unanue-Zezeagak, berriz, 104,5, 106,6 eta 107 gramokoak. Astelena pilotalekurako pilota egokiak omen dira, irteera ona dutenak. Ikusmin handia sortu du partidu honek eta Astelena igandean goraino beteko dela ziurtatuta dago. Bigarren mailako partidua ere izango da egun horretan, Ariznabarreta-Armenarizek Lejardi-Balerdiren aurka jokatu dutena.

BEREZKOEN
SAILKAPEN
PARTIDA

Urdanpilletak eta Zugastik finalerdietarako txartela segurtza dezakete gaur, Mujika eta Itoizen aurka Baionan jokatu duten partiduan. Urdanpilletak eta Zugastik aurreko bi partidak irabazi dituzte. Gaur galduko

balute, heldu den astelehenean jokatu den Duhau-Fontan eta Larronde-Borda bikotearen emaitza itxaron beharko lukete. Irabaziko balute, aldiz, finalerdietan leudeke. Mujika eta Itoizek, berriz, gaur irabazita ere, heldu den astelehenean partida jokatu arte itxaron beharko dute.

JAIALDIAK

Gaurko partidua

DEPORTIVO. 17.00. Arrillaga - Astola / Egibar - Nuñez. Txapelketako partidua: Iriondo - Gorostiaga / Urkia - Juan Pablo. Insausti - Otero / Arribillaga - Torre. Ziskar II - Thierry / Landea - Maruri.

GALARRETA. 16.00. J. Lekunberri - Zandio / Urrutia - Ekiza. Altuna - Agerre / Elizalde - Eizaguirre. Noain - Saldias / Lezea - Iriarte. Salaberria - Imaz / Kalonje - Lizaso.

EUSKAL. 16.00. Garate - Soto / Zubeldia II - Adin. M. Lekunberri - A. Lekunberri / Ezkurra - Zubeldia. Aseginolaza I - Auzmendi / Ollo - P. Lekunberri. Zeberio - Astrain / Bitoria - Aranburu.

Alberto Tombak
irabazi egin zuen
berriro ere

DONOSTIA

Alberto Tomba eskia-tzaile italiarrak bere bide bikainarekin segitzen du denboraldi honetan. Saihetsezur bat hautsita duen arren, agerian utzi zuen bere nagusitasuna Austriako Lech am Arlberg-en jokaturako proban. Hau da, hain zuzen ere, Tombak jarraian irabazi duen laugarren proba.

Lehen txandan bigarren denbora onena egin zuen Alberto Tombak, Thomas Sykorarengandik bi miletara. Bazirudien Sykora garaipena lortzeko moduan izango zela, baina, berriro ere, jaun eta jabe izan zen italiarra bigarren txandan, garaipena bere alde erabakitzeko. Sykora austriarrak ere proba bikaina egin zuen, baina azkenean bigarren postuarekin konformatu behar izan zuen. Hirugarren tokia Michael Tritscher austriararentzat izan zen. Aipatzeko da Kjetil-Andre Aamodt norvegiarrak eginiko 18. tokian amaitu baitzuen. Alberto Tombak ia lau segunduko kendu zitzaion Aamodti bi txanda horietan, bien arteko aldearen adierazgarri.

Slalomoko sailkapen orokorrean, nola ez, Alberto Tomba da lehena, 400 punturekin. Orain arte espezialitate honetan jokaturako proba guztiak irabazi ditu italiarrak, beste inori aukerarik eman gabe.

Munduko Kopako sailkapen nagusiari dagokionez, Tombak 450 puntu ditu, Michael von Grunigen bigarren sailkatuak baino 156 puntu gehiago. Kjetil-Andre Aamodt norvegiarra da hirugarren sailkapen honetan.

SAILKAPENA

1. A. Tomba (Ita)	1.43.57
2. T. Sykora (Aut)	1.43.59
3. M. Tritscher (Aut)	1.44.34
4. T. Fogdøe (Sue)	1.44.52
5. O. Furuseth (Nor)	1.44.51

Slalomoko orokorra

1. A. Tomba (Ita)	400 puntu
2. M. Tritscher (Aut)	210
3. T. Sykora (Aut)	190
4. T. Fogdøe (Sue)	157
5. O. Furuseth (Nor)	

Munduko Kopa

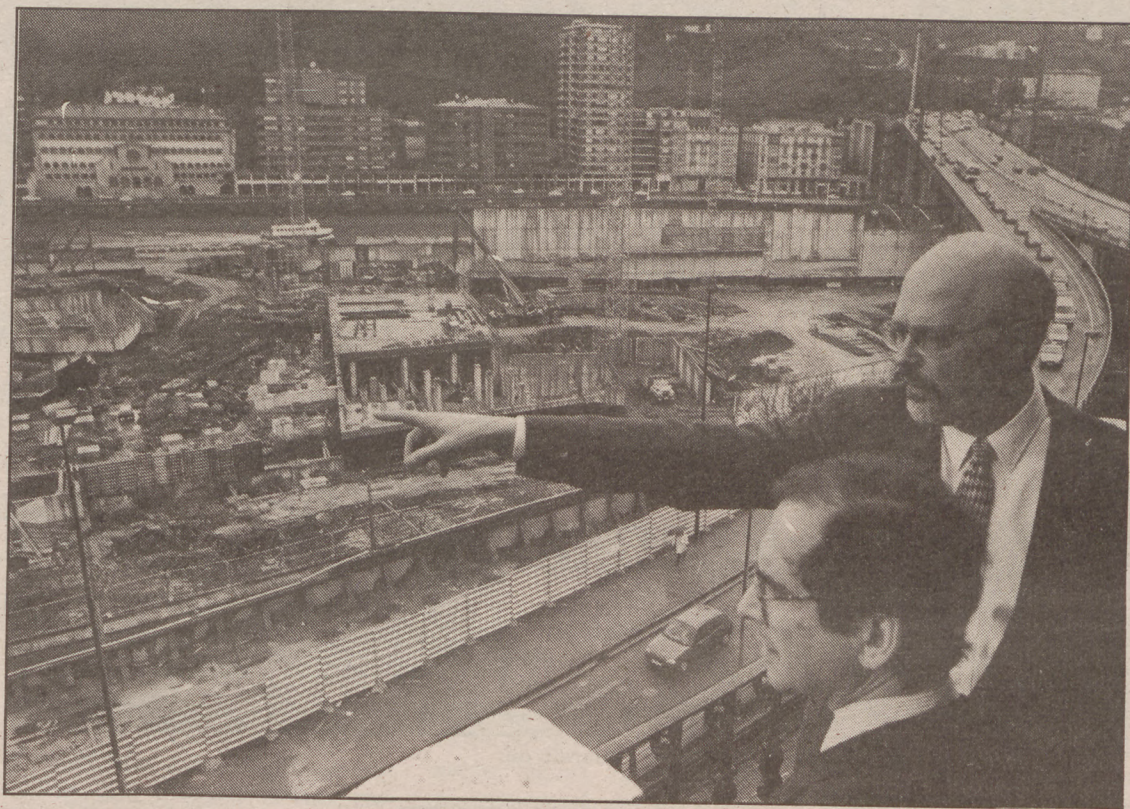
1. A. Tomba (Ita)	450 puntu
2. Von Grunigen (Sui)	201
3. K. Aamodt (Nor)	250
4. M. Tritscher (Aut)	250
5. P. Ortlieb (Aut)	

Guggenheim Bilbao Museoa kudeatzeko akordioa sinatu zuten atzo Bilbon

1997 urteko udaberrian zabalduko dela esan zuen Joseba Arregik

Guggenheim Bilbao Museoa kudeatzeko akordioa sinatu zuten atzo Bilbon, Guggenheim Bilbao proiektuaren Partzuergoak eta Solomon R. Guggenheim Fundazioak. Joseba Arregi Eusko Jaurlaritzako jarduneko Kultura sailburuak, Tomas Uribeetxebarria Bizkaiko Foru Aldundiko Kultura diputatuak eta Thomas Krens Fundazioko zuzendariak izenpetu zuten akordioa.

RAMON BASALDUA / BILBO

Thomas Krens, Guggenheim Fundazioko zuzendaria, museoaren kokalekua erakutsiz.

XOUSE SIMAL

Atzo Bilbon hitzartutako akordioak Guggenheim Bilbao Museoaren kudeaketa eta funtzionamendua arautuko ditu. Joseba Arregik atzo esan zuenaren arabera, museoak 1997. urteko erdialdean zabalduko da. Hasiera batean akordio honek hogeitauko iraupena izango du, baina bi aldeek nahi izanez gero berriztatua ahal izango da, gehienez hamar urteko epealdietarako. Epealdiak nahi bestekoak izango dira. Oraingoan, hirurogeita hamabost urtez luzatuko dela uste dute proiektuaren arduradunek.

Guggenheim Bilbao Museoaren Fundazioa aurrikusten du atzo sinatutako kudeaketarako akordioak. Fundazio horren esku geratuko da Museoaren kudeaketa eta zuzendaritzaren erantzukizuna. Eusko Jaurlaritza, Bizkaiko Foru Aldundia eta Guggenheim Fundazioa izango dira Fundazioaren kide iraunkorrak. Nolanahi ere, Joseba Arregik esan zuenez, Bilboko Udalak ere atea zabaltzen du. Era berean Fundazioari dirulaguntza han-

diak ematen dizkieten erakunde publikoek, pribatuak eta norbanakoek ere bertako kide izateko aukera edukiko dute. Fundazio horren eskuetan geratuko da, museoaren aurrekontuaren onespina, egitasmoak eta egutegiak. Hamar kidek osaturiko batzorde eragilea izango da eta Museoaren lagunen elkarte bat sortzeko aukera aurrikusi dute.

HIRU ERAKUSKETA URTERO

Museoaren funtzionamendua arautzeko sinatutako akordioaren arabera, Guggenheim Fundazioak New Yorkeko Museoarako egiten duen mailako programazio artistikoa eta erakusketak eskaintzeko konprometua hartu du. Horrekin batera, fundazio honek urtero hiru erakusketa eskainiko dizkio

Bilboko Museoari. Hauetariko bakoitzean, Bilboko aretoan urte osoan ikusgai ez daudenak izango dira nagusi. Fundazio amerikarrak lau urterako ekinbide egitasmoa aurkeztuko du 1995. urtea amaitu baino lehen. Horrez gain, koordinazioa izango da New York, Venezia eta Bilboko Guggenheim museoaren artean.

Guggenheim Fundazioaren bildumei dagokienez, Thomas Krensek zuzentzen duen erakundeak ez du aldatuko bere bildumen eremua, kalitatea, helburuak eta arte modernoaren, garaikidearen eta ez-objetiboaren arteko oreka, Bilboko Museoaren kudeaketan parte hartzen duen bitartean behintzat. Era berean, Fundazioak Europako beste museo baten kuadeketan parte ez hartzeko konprometua

hartu du, Salzburgen edo Vienan duen zabaltzeko egitasmoa izan ezik. Nolanahi ere, erabakitzeke dago oraindik bi aukera hauetarikoa batek bideragarritasunik duen.

Artelanen bildumei lotutako produktuen salmenta ere arautu da atzo Bilbon sinatutako akordioan. Horren arabera, Guggenheim Bilbao Museoaren Fundazioak bakarrik jasoko ditu Espainian, Guggenheim Bilbao Museoaren produktuak eta berarekin zerikusirik dutenak ekoizteko, zabaltzeko eta saltzeko beharrezkoak diren baimenak eta eskubideak. Azkenik, bi aldeetako ordezkariak osaturiko batzordea eratuko da akordioa betetzen den egiaztatzeko.

Garcia Marquez ez da Argentinara joango Menem dagoen bitartean

DONOSTIA

Gabriel Garcia Marquez ez da Argentinara joango bertan Carlos Menem boterean dagoen bitartean. «Argentinak ez du lehen-dakari hau merezi» esan du Literaturako Nobel sari-dunak Argentinako 'La Maga' kultur astekariari Habanan.

Garcia Marquez Kubako hiriburuan zegoen bertan egin den nazioarteko zinemaldian. Idazleak *gusano* —har— deitu zion Argentinako lehendakariari, Fidel Castoren aldeko kubatarrek Miami bizi izatera joan diren exiliatu antikastristak arbuia-tzeko erabiltzen duten mesprezuzko hitz bera. Menemek kritika gogorak egin zituen Castoren kontra hilaren 9a eta 11 bitartean Miamin egin zen estatu amerikarren arteko goi bileran.

«A, Argentina, Menem harraren herria!», esan zion Garcia Marquezek kazetariari. 'Cien años de soledad-en' egilea Iraultzaren Jauregian zegoen orduan, Fidel Castrok zinemaldira joandako kazetari eta beste herrietako ordezkariak egindako harreraren. Kolonbiarra Argentinako zenbait lagun eta kazetariarekin mintzatu zen: «Ez naiz zuen herrira joango Menemek agintzen duen bitartean. Eta zoriturrez berriro aukeratuko dutenez, seguru asko urte asko pasatuko dira ni berriro Buenos Airesera joan arte».

Erabakiak hartzeko tresna juridikoa

R.B. / BILBO

Guggenheim Bilbao Museoa kudeatzeko akordioa sinatzeko arrazoiak azaldu zituen atzo Joseba Arregik, Eusko Jaurlaritzako jarduneko Kultura sailburuak. «Oinarritzako akordioan zeuden aurrikuspenak argitu, osatu eta zehazten ditu kudeaketarako akordio honek. Bestalde, museoaren inaugurazioak erabaki garrantzitsu batzuk hartzea eskatzen du. Erabaki hauek ezin dira hartu baliabide juridiko hau barik», azaldu zuen.

Bi aldean arteko orekari eustearen garrantzia azpimarratu zuen Arregik: «Oinarritzako akordioan egin genuen legez, euskal erakundearen eta fundazio amerikarraren arteko oreka gorde nahi izan dugu. Alde bakoitzaren eskubide eta beharren arteko oreka dago. Egitura paraleloa dago fundazio amerikarraren eta euskal fundazioaren artean».

Thomas Krens, Solomon R. Guggenheim fundazioko zuzendaria, pozik azaldu zen atzo Bilbon sinatutako akordioaren ostean izan zen prentsaurrekoan.

EAEko erakundeei eskerrak eman ostean, Bilbon 1997. urtean zabalduko den museoak Europako garrantzitsuenetakoa izango dela adierazi zuen. «Europako kultur erakunde inportanteenetakoa izango da Bilboko, inolako zalantzarik gabe. Gure aldetik goi mailako programazioa eskainiko dugula ziurta dezaket». Bilboko museoak eraikitze lanak martxan daude, Frank O. Gheryk eginiko proiektuaren arabera. Lan hauek guztiek 20.000 milioi pezetako aurrekontua dute.

XVI. GABONETAKO KONTZERTUA

**UDAL MUSIKA BANDA,
ARITZETA ABESBATZA,
ORKESTA SINFONIKOA eta
BERGARAKO ORFEOIAREN
PARTAIDETZAREKIN**

* San Pedro Parrokian

* Abenduaren 23an, ostirala, gaueko 10.30etan

antolatzailea

Begarako Udala

laguntzailea

Gipuzkoako Foru Aldundia
Kultura eta Turismo Departamentua

Euskadiko XII.

Antzerki Topaketa

Berriro ere Maskarada garaile

Bilboko taldeak, iaz bezala, antzerkialdiko sari nagusia eskuratu du Wilderen lan batekin

Maskarada antzerki taldearen azken antzezlan, 'Ernesto izatearen garrantzia', Azpeitiko Antzerki Topaketetara hurbildu diren ikusleek gustukoan izan dute eta beraz aurtengo edizioako sari nagusia jaso du. Iaz ere, Azpeitian bertan estreinatu zuen 'Monstruo sakratuak' lana izan zen garaile.

L. AGIRRE / DONOSTIA

Maskarada Bilboko antzerki talde ezagunak berrehun mila pezetako (zortzi mila libera hor nonbait) saria eta garaikurra eskuratu zituen atzo gauean Zelaitxo antzokian egin zen azken ekitaldian. Bigarren lekuan Azpeitiko Antxieta izan da, In Frangiti eta Bederen Bat taldeen aurretik. Amaitu berri den hamabigarren edizioa arrakastatsua izan da jendearen partehartzearen aldetik. Antolatzaileen arabera, antzezlan bakoitzera batez beste 500 lagun hurbildu dira. Herrikoa izaki, marka Antxieta antzerki taldeak hautsi zuen eta antzokia lepo bete zen 700 bat inguru ikuslerekin. Epaimahai gisa ikusleak aritu dira eta saio bakoitzeko 300-325 inguru lagunak eman izan dute botoa eta boto horien zenbaketatik irten da irabazle Maskarada taldea. Esan behar Maskaradak tarte nahiko nabarmenarekin irabazi duela boto kopuruari begiratzen badiogu.

Sariketa orok izan dezaketen subjektibotasunarekin ere, beldur gabe esan daiteke Maskarada taldea euskarazko antzergintzan azken urteotako lanik onenak ematen ari dela. Azpeitiko topaketetan iaz eta aurtun saritua izan irakurketa horretara garmatza, are gehiago oinarrian ikuslearen iritzi orokorra dagoe-lu ikusita.

Maskarada taldeak Oscar Wilderen klasiko bat taularatu du.

XOUSE SIMAL

Antxieta taldeak erakarri zuen jende gehien antzokira.

KOPRODUKZIOAREN BALORAZIO POSITIBOA

Topaketen antolatzaileek modu positiboan baloratu dituzte aurtun martxan jarri duten koprodukzioaren bideak eman dituen emaitzak. Lau antzezlan ikusi dira eta laurek antzerkialdi bera taldearekin batera

produktore izan dute. Formula honekin antzerkialdia lan berrien sorreran eragile gertatzen dela iritzi diote antolatzaileek eta aurrerantzean bide berari jarraituko diote. Dena den antzerki taldeen iritzia jakin asmo dute ekimena modu orokorrago batean baloratu ahal izateko eta izan diren kri-

tikak —besteak beste talde kopuruaren murrizketa, iaz hamabi izan baitziren Azpeitian— aztertuta eta konpondu ahal izateko.

WILDEREN TESTU KLASIKOA

Testu klasiko batekin ausartu da oraingo honetan Maskarada taldea. Oscar Wilderen 'Ernesto izatearen garrantzia' antzezlan ezagunaren bertsio propioa osatu du talde bilbotarrak. Patxo Telleriak euskaratu eta Carlos Panerak zuzendu du antzezlan. Antzezpenean Maite Arrese eta Aitor Argoté taldeki-deez gain, casting bat dela medio sei aktore gazte agertu dira taula gainera: Axier Ormaza, Jokin Oregi, Ane Aseginolaza, Esther Uria, Txetxu Antolagirre eta Eneritz Artetxe.

Ez da lehen aldia Maskaradak klasiko bat taularatzeko duela baina hala ere Wilderekin ausartu izana erronka garrantzitsutzat dute taldekideek. «Nahiko umore fina erakusten du, ironikoa eta azkarra, eta hori euskaraz ematea nahiko zaila da. Hizkera bera ere zailtasuna izan da, ironikoa delako eta bigarren intentziorik ere baduelako. Dena den, ez du inork beldurrik izan behar alde aurretik. Komedia bat da. Baditu gauza batzuk ulertzeko zailak direnak, baina beste asko ulerterrazak dira». Karlos Paneraren hitzak dira honako hauek, antzezlanaren estreinaldi bezperan EGUNKARIARI adierazitakoak.

Iaz komedia tankerako antzezlan kritiko bat osatu zuen Maskaradak. Testuak, taldeak berak sortua, antzerkiaren inguruko hainbat munstro sakratu ironia finez agertzen zituen. Aurtun moldaketa bat izan du langai baina hau ere komedia eta ironiaren gainean osatua.

Arrasate'94 eta Jokin Zaitegi lehiaketetako sariak banatu dira

ARRASATE

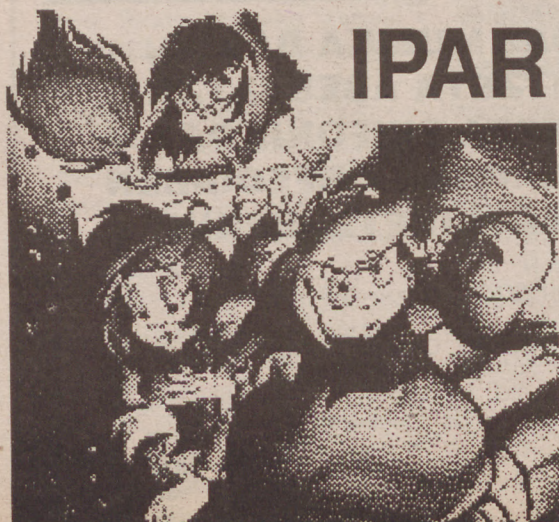
Jokin Zaitegi eta Arrasate'94 literatur sariketetako irabazleak nortzu diren erabakia du epaimahaiak. Itzulpen laburren alorrean banatzen den Jokin Zaitegi saria Mikel Garmendiak eskuratu du.

Arrasate'94 lehiaketan zazpi kultur alor saritzen dira. Poesiaren atalean Iñaki Aldai eta Jon Aiausti saritu dituzte helduen artean, gazteen artean Garzen Anduago eta Iñigo Ezkibel eta gaztetxoaren artean berriz Lorea Arantzeta. Bertso-paper onena berriz Saioa Arandok idatzi du helduen artean. Maider Osak gazteen taldean eta Larraitx Iñurategi, Kepa Barbarias, Eneritz Vazquez, Nerea Zabarte eta Ainara Otamendik gazteen artean. Oihana Garmendiak eta Amaia Arregik argazkiari dagokion saria eskuratu dute eta Unai Loidik dispositibaren esparrukoa. Komiki onena Luis Olaizolak osatu du eta baita Maialen Eguesek ere gazteen artean. Bideo saritua Maribi Cidek eta Luisa Cibajak eginikoa izan da. Azkenik ipuin saritua gaztetxoaren mailan Ekhiñe Landa, Laura Madinabeitia eta Nerea Garcíarenak izan dira; gazteen artean Larraitx Uribealzo, Marta Gomez eta Iñigo Muruamendiaraz eta helduen taldean Aitor Payros eta Jon Aiausti.

Narruzko Zezen antzerki sarirako deialdia zabaldu da

EIBAR

Hamagarren aldia da Narruzko Zezen antzerki sariketa antolatzen dena. Gazteei zuzenduriko lehiaketa honetan 13 urtetik 25 urtera bitarteko gazteek har dezakete parte. Bi alorrean dago banatua: antzerki artikulua, bizpauru orrikoak izan beharko dutenak, eta antzerki gidioak, 6-10 orrialdekoak. Lanak gaztelaniaz eta euskaraz egin daitezke. Artikuluen alorrean sei sari banatuko dira eta gidioen alorrean bi. Euskarazko eta gaztelazko epaimahai bana izango da. Lanak datorren urteko otsailaren 15a baino lehen bidali beharko dira.

IPAR HAIZEAREN ITZULERA

Larunbatetik aurrera 31 arte
ANTZOKI ZAHARRA
Arratsaldeko 4etan
Sarrera: 400 pta.

Donostiako Udala
Ayuntamiento de San Sebastián

KULTUR
UDAL
HERKOA

Erakusketa historiko hau urtarrilaren 22ra arte bisita daiteke.

XIX. mendeko Nafarroa erakusgai

Geronimo de Ustariz Institutuak 'Ehun urte' erakusketa zabalduko du

Geronimo de Ustariz Institutuak 'Ehun urteko historia' izeneko erakusketa zabalduko du gaur arratsaldean Gotorlekuko arma aretoan. Horretan eta urtarrilaren 22ra arte, XIX. mendeko Nafarroa ezagutzeko parada izanen da, elkarteko historialariek eskainitako ikuspegi berri orokorretik abiaturik.

JUAN KRUIZ LAKASTA / IRUÑEA

Geronimo de Ustariz Institutuak 1984. urtean jaio zenean bi xede nagusi jarri zizkion bere buruari. Batetik, elkartek XIX. mendeko Nafarroaren historian, hau da, Nafarroa garaikidearen hasmentan sakondu behar zuen; izan ere, institutuko kideen irudiko historia politikoa nola edo hala aztertutik bazegoen ere, ordu arte egin gabe zegoen mende hartako bizimodu ekonomiko eta sozialari buruzko ikerkuntza. Bestetik, sakonketa horren ondorioz lortutako datuen zabal-kuntza eta hedapenerako bideak ireki behar zituen.

Aurten, elkartearen hamargarren urtebetetzean, institutuko historialariek azken hamar urteotan egindako lana jendaurrean aurkeztu nahi izan dute. Horre-

tarako gaur Alli lehendakariarekin batera zabalduko duten erakusketa erabiltzea egokiena iruditu zaie, Joseba de la Torre erakusketako zuzendariak atzo azaldukoaren arabera, «produktu honek egin dugun ikerkuntza lanaren zati guztiak erakusten baitizkio kaleko jendeari, ikuspuntu dibulgatibo batetik abiaturik». De la Torrek gehitu zuenez, «XIX. mendeko ehun urteak Nafarroa garaikidearen oinarria dira. Iraultza burgesak gurean arlo politiko, ekonomiko, kultural eta sozialean joko arauen aldaketa eragin zuen, eta guk hori guztia ikuspegi orokor batetik aztertzen eta azaltzen saiatu gara».

ZORTZI IKUSPUNTU EZBERDIN Aipatu ikuspegi orokorra emateko, zortzi ikuspuntu ezberdin erabili dituzte garai hartako errealitate aztertzeke, eta horien arabera zortzi zatitan banandu dute erakusketa. Lehendabiziko lau zatiek ekonomiarekin lotura estua dute, eta azken laurek, berriz, gizarte gaiekin. Estreinako zatia nekazaritzari dagokio, eta, De la Torreraren hitzetan, «horretan iraultza burgesaren ondorioz lurraren jabetzan izandako aldaketa aztertzen da». Bigarrenak merkaturia eta aduanak aztertzen ditu, «gehienbat mugen lekualdaketa,

eta bide sarearen modernizazioa». Hirugarrenak, industria du ardatz nagusi, «artisansu industriaren arazoak, eta lehendabiziko modernizazio saioak». Lauugarrenak hazienda eta finantza sistema hartzen du gai nagusi, eta horretan «1841ko foru aldekari garrantzi handia ematen zaio».

Azken lau zatiek, esan bezala, gizarte gaiekin estu loturik daude. Bosgarrena populazioan oinarritzen da, «hazkunde demografiko txikian, eta inmigrazio eta emigrazioan». Seigarrenak gizarteari eta giza mugimenduei erreferatzen die, «giza gatazka gehienak lurraren ingurukoak izan zirela azpimarratzeko». Zazpigarrenak politika eta gerra ditu aztergai, hau da, «liberal eta karlisten arteko borrokak, eliteko alderdien hauteskunde borrokak, eta abar». Azkenik, kulturari buruzko zatia azkena ematen dio erakusketari, eta azaltzen du nola «populazioa gaztelaniaz alfabetizatu eta koalifikatzeak beste hizkuntzaren funtsa zokoratu zuen». Zati bakoitzean aski adierazgarriak diren hainbat objektu bildu dituzte, guztiak eguneroko bizitzarekin erlazionaturikoak. Horretaz guztiaz landara, eta erakusketaren behin-behinekotasuna gainditu ahal izateko, horren katalogoa den liburu mar-dul bezain interesgarria karrikaratu du Geronimo de Ustarizek.

'Altxor Uharte' erakusketa ireki egingo dute gaur KMKn

DONOSTIA

'Altxor Uharte' erakusketa irekiko da gaur Koldo Mitxelena Kulturunean bertan Robert Louis Stevensoni buruz eratzten ari den zikloaren barruan.

Bisitariari Stevensonen obra famatuaren kokaguneak eskaintzen zaizkion erakusketa 1995ko otsailaren 1 ira arte izango da zabalik.

Abenturazko eleberri honen mamia agertarazten duen ekimena Robert Louis Stevenson heriotzaren mendeurrena gogoratzeke eratu diren ekintzen aurrean kokatu du Koldo Mitxelena Kulturuneak. Erakusketa elementu berri eta ez estatikoak ekartzeagatik nabarmentzen dela adierazi dute ekimenaren antolatzaileek.

Erakusketa honen ezaugarri aipagarriena, antolatzaileen arabera, ikus-entzunezko leku handi bat bezala agertzea da ekintza eta sentsazio desberdinak nahasiz. Ingurune honek lau leku nagusi agertzen ditu, nobelako protagonista nagusiak mugitzen zirenak: ostatua, itsasontzia, altxor uharte eta altxorra bera.

Ibilbidea hasi bezain laster erakusketaren alde garrantzitsuen bihurtzen da bisitaria, berak parte hartzen baitu inguruko elementu guztiekin zuzeneko erlazioa izanez.

Hau lortzeko entzungailu batzuk eskainiko zaizkio publikoari erakusketaren sarreran bertan eta tresna hauei esker pertsona bakoitzak altxorraren bila daraman bidaia horretan bere ikuspegi eta interpretazio berezia

Robert Louis Stevenson.

egiteko aukera edukiko du. Modu honetan gure mundu erreale-tik altxor uharteak erakusten duen abentura eta fantasiazko mundu zoragarri horretara igarotzeko behar bezainbat irudi, soinu, hitz nahiz sentsazio mordo oparoa eskaintzea lortu nahi dute.

Koldo Mitxelena Kulturuneak erakusketa berri eta desberdin baten aldeko apustua egin du. Era berean, Robert Louis Stevenson bizitza eta obra ezagutzeko bide berri bat zabaldu gura da.

Idazlearen liburuak ezezik erakusketa irekiago eta eragin-korragoa ere bada egitasmo honen oinarria.

'La cambra daurada' erakusketa Artelekun

DONOSTIA

'La Cambra daurada. Ideiak, objektuak eta esparruak' izeneko erakusketa zabalik dago joan den ostiraletik Donostian. Artelekun antolatu den erakusketa hau Kataluniako zenbait artista gazteren lanean oinarriturik dago.

'La Cambra daurada' Gustavo Marrone, Jaime Parera, Permindar Kaur, Carme Saumell,

Marc Palau eta Sebastia Olivak osatutako taldearen agiri bat da, Bartzelonako Capella de l'Antic Hospital de la Santa Creu-n artista euskaldun batzuek egin zuten 'Atalaseko zeharbideak' izeneko erakusketari dagokiona, hain zuzen. Hau guztia gure artisten lanari hedapena emateko asmoz egin da eta Artelekuk abiarazi duen jokabide berri baten barruan kokatzen da.

Inaugurazioa aurreko ostira-lean, hilak 16, egin zen. Erakusketa datorren urtera arte izango da zabalik, urtarrilaren 22an itxi-ko baititu ateak.

Artelekuko lanak ikusteko aukera zabalik da denborari dagokionez, hamabi orduz baitago zabalik, goizeko zortzietatik iluntzeko zortziak arte, baina astegunetan soil-soil-

PECATA MINUTA

ANTZEZLANA

Aitzpea Goenaga

Elena Irureta

Loli Astoreka

Ana Gabarain

Abenduak 23, ostirala 20.00etan (euskaraz)

IEGAZPIKO LATXARTECI ARTOAN

George Groszen atzerabegirakoa zabalik Berlinen

BERLIN

Berlingo Neue National Galerie aretoak George Grosz pintorearen gaineko omenezko erakusketa zabaldu zuen herenegun. Erakusketa honek artista hiperkritikoaren bostehun lanetik gora bistaratuko ditu, haren adiskide eta garaikideen beste hirurogeiren bat obrarekin batera, eta datorren apirilaren 17ra arte izango da irekita. Muestra bi gerren arteko alemanen irudia erakusten duten marrazki beldurgarriez osatuta dago eta urtebeteko atzerapenarekin zabaldu da Alemaniako hiriburuan.

George Grosz iaz ehun urte jaio zen eta lehen mende Erdiko artista aleman garrantzizkoenetakoa da. Lehen Mundu Gerraren ondorio latzak sendatu eta orbaindu gabe geratu zen Erteuropako belaunaldi artistiko aberatsko kide izan zen. Orduko intelektual asko nihilismo gordin baten biktima bihurtu ziren eta eszeptizismo erradikal batez ikusi eta ilustratu zuten tragedia beltz hori sortu zuen gizartea, haren aurkako salaketa zorrotzak eginez hala idazlanetan nola margoetan.

Belaunaldi kreatzaile horren artean, Grosz artistarik basatiena izan zen. Haren marrazki, akuarela eta grabatuak deformitate ia surrealista daukaten pertsonaiak erakusten dituzte, beti ere ametsaren alderdirik ilunenak agertuz. Garai hartan egundoko iskanbila harrotu zuten, eta derrotari buelta eman ezinean zebilen herri alemanaren muturrean jotako zaplastekotzat hartu zituzten askok Groszen marrazki horiek.

Artista alemanak ihes egin zuen Estatu Batuetara, Hitlerrek boterea eskuratu baino hiru aste lehenago. Naziak haren estudioa suntsitu zuten eta, handik egun gutxi batzuetara, Alemaniara gehiago ez zela itzuliko erabaki zuen. Hala ere, 1959an bueltatu egin zen Berlinera eta bi astera hil zen bertan.

Berlinen zabaldu berri den erakusketak Groszen bilakaeraren hainbat fase agertzen ditu. Batetik, gure artean hain ezaguna den haren epe dadaista-iraultzailea ikus daiteke eta, bestetik, 'modernitatearen erreperitortzat' jo zuten garaia, 1929 eta 1959. urte bitartean baztertu zuena.

ANDER GILLENIA

Toribio Alzagaren omenezko oroigarria

Toribio Alzaga idazle, irakasle eta antzerkigile donostiarraren omenezko oroigarria ezarri zuten atzo eguerdian, Donostiako Abuztuaren 31 kalean dagoen Valle Lersundi enparantzako Kanoietan iturriaren ondoan. Arratsaldean, berriz, Alzagaren lana, euskara eta beste zenbait arlo aztertutako zituzten Martin Etxeberria, Julian Beloki eta Gurutz Larrañagak hiru berriketaldiren bitartez. Hitzaldi horiek eman diote bukaera 'Toribio Alzaga gogoratuz' izenburuko ekitaldi sortari.

Naturalismotik neoplastizismora

Mondrianen erakusketa Hagan pintoreari eskaini urtea bukatzeko

Igandean Hagan irekitako erakusketak amaiera emango dio Holandan eratu den 'Mondrian urteari'. Hiriburuko udal museoan ikusgai jarri diren 187 obrak pintorearen 50 urteko sorkuntzaren eredu dira eta artistaren irudi berri bat eskaintzen dute, askoren ustez zuen geometria eta matematiko jitea hausten baitu.

DONOSTIA

Mondriani buruzko bildumak artista holandarrak naturalismotik neoplastizismora egindako eboluzioa isladatzen du. Washington-eko National Gallery eta New York-eko MOMAren —Modern Art Museum— laguntza izan duen erakusketak 150 milioi dolarreko kostoa du eta berriro ere egin ezina dela adierazi dute hainbat arte kritikariek. Bilduma honetan Hagako Udal Museoko erakusketa iraunkorreko 40 koadro daude; beste zazpi Kruller-Muller fundazioarenak, 17 Suitzako bilduma pribatuetatik hartuta, beste

zazpi Alemaniatic eramanak, lau Italiatic, beste hiru Frantziatic eta MOMAko lanen artean aukeraturako beste hamar obra.

Hala ere, erakusketa honetan ez da ikusiko 1925-1928. urteak bitartean eginiko koadrorik, haietako asko eta asko galdu egin baitziren Bigarren Mundu Gerran. Gatazkaren ondorioetatik salbatu zirenak, gainera, matxuraturuta daude eta ez da beraiek erakusteko biderik izan. Erakusketaren mamia 1930-1940. urteak hartzen dituzten obrek osatu dute. Aro hori ez zaio oso ezaguna publikoari, Holandan erakutsitako bi koadro izan ezik, bata 1933. urtekoa eta bestea 1937koa.

Erakusketak artistaren beste arlo bat utziko du agerian, orain arte oso agerikoa ez zena, bertan bukatu gabeko obrak ageri baitira. Antolakuntzako lau ardura-dunak diren Yves-Alain Bois, Joop Jooasten, Angelica Zander eta Hans Jansenek aditzera eman dutenez, honen bidez Modriani buruz zabaldu izan den mito geometrikoa hautsi da. Bukatu gabeko lan horietan «pintorearen zertzelada eta aldaketak, hobe-kuntzak» azaltzen dira.

Yves-Alain Bois arte irakaslea da Harvard-eko Unibertsitatean. Bois-en arabera, Mondrian artista garaikidea da, «nahiz eta bere lanik gehiena, ekoizpenaren hiru laurdenak, 1880 eta 1907. urteak bitartean egin zituen. Gainera, erakusketan dauden obraren erdiak baino gehiago 1920tik aurrera eginikoak dira».

«ERREALITATEAREN AZTERKETA KONZEPETUALA»

«Mondrianek errealitatearen azterketa kontzeptuala egin nahi zuen bere pinturaren bidez eta berau gizarte osoari aplikatu nahi zion. Mondrian ez zen arrazionalista bat, bere ideiak kolpetik oihalera pasatzen zituen», adierazi du irakasleak. «Erakusketa honek etengabeko garapenean erakutsi nahi du pintorea, lortutakoarekin egonezina eta bere esperimentazioa eta etenik gabeko bilaketa».

Erakusketaren komisiariaren iritziz, artistaren lehen sorkuntza garaia 1890 eta 1908 bitartean suertatu zen eta bertan «iaiotasun handiko postimpresionista izan zen». 1908tik 1912ra arte trantsizio aro bat eduki zuen pintoreak.

IRAGARKI MERKEAK (943)300222

**SEBASTOPOLSKO
TITIRITEROAK**

TF: 908 77 23 47

31 x 33 mm

31x33
MODULOEGUN BAT 2.200 pta/74 l
ASTEBETE 10.700 pta/357 l
BI ASTE 18.900 pta/630 l
HILABETE 26.250 pta/875 l

LABURREAN

Cualladok jaso du Espainiako Argazki saria

Gabriel Cuallado Candelek eskuratu du Espainiako Kultura Ministerioak aurreneko aldiz antolatu duen Argazki Sari Nazionala. Cuallado valentziarra da. jaiotzez eta Estatu Batuetako 'Popular Photography' aldizkari ezagunak ematen duen saria irabazi zuen orain dela urte batzuk. AFAL taldeko kide da eta, besteak beste, Paris, Munich, Londres eta Moskun erakutsi du.

GREGORY PECK

ospitaletik atera da

Gregory Peck aktoreak alta jaso eta ingresatuta zegoen Los Angelesko ospitaletik atera zen herenegun, larrialdi baten ondorioz bertan bi egun eman eta gero. Aktore edadetuak egundoko minak jasan ditu urdailean azken egun hauetan baina, mediku azterketa egin ondoren, minok hotzak eraginda nozitu zituela adierazi zioten medikuek.

LILIA SKALA

aktorea hil da New Yorken

Lilia Skala aktore estatubatuarra hil zen joan den igandean Long Islandeko (New York) bere etxebizitzan, haren senide eta lagunek jakinarazi dutenez. Skalak Oscar saria bereganatu zuen orain dela hogeitaz pasa 'Lilies of the Field' filmean Sidney Poitier aktorearekin batera egindako antzezlanari esker. Interpretatu zituen filme ezagunen artean, 'Call me Madam', 'Roseland' eta 'House of games' nabarmen daitezke.

LONDRESKO

Filarmonikoa utzi du Axkenazik

Vladimir Axkenazi orkestra zuzendariak Londresko Royal Philharmonic Orkestrako zuzendaritza uztea erabaki du ustekabean. Paul Frindlay orkestrako zuzendariak zenbait negoziazio izan du azkenaldi honetan Daniele Gatti italiarrarekin, berau ekarri eta zuzendari karguan jartzeko asmoz. Axkenazik harreman horien berri izan du eta hori jakin bezain agudo zuzendaritza uztea deliberatu du.

ERAKUSKETAK

■ **HENDAIA**
Laretxea. 'Pomme de reinette et Pomme de'ami' erakusketa. Bihar azken eguna.

■ **IRUÑEA**
Arteclio Galeria. Juan Navarro Baldeweg-en obrak. Urtarrilaren 8a arte.
Gazteriaren Etxea (Zango-tza kalea, 30). Txuma Isturizen pintura erakusketa. Urtarrilaren 1a arte.

■ **LASARTE-ORIA**
Kultur Etxea. Egoki taldearen egurrezko tailak.

■ **MIARRITZE**
Jaialdien Jauregia. 'Ben á Biarritz' erakusketa. Urtarrilaren 8a arte.

■ **MUNGIA**
Kiroldedia. 'Euskaldunak munduko tontorrik garaietan' erakusketa. Urtarrilaren 9a arte.

Torrebillera Kultur Etxea. Alejandro Artetxeren 'MCMXCIII - MCMXCIV' argazki erakusketa. Abenduaren 30a arte.

■ **PASAJIA**
Pasai Donibane Victor Hugo Etxea. Victoria Montolivoren obrak. Urtarrilaren 8a arte.

■ **SORALUZE**
Kiroldedia. Juan Antonio Gimenez Idigorasen pintura erakusketa. Abenduaren 30a arte.

JARDUNALDIK

■ **BERGARA**
'Euskara historian zehar' eta 'Ni-aren idazkerak' ikastaroak antolatatu ditu UNEdek. Ikastaroek urtarilaren 14tik apirilaren 8ra iraungo dute. Informazio gehiago 76 13 42 - 76 13 43 telefonoetara deituz.

Futbol ikastaroa. Abenduaren 27an hasiko da. Izena emateko nahiz informazio gehiago lortzeko deitu 76 59 57 telefonora.

■ **BILBO**
Argazkilaritza ikastaroa antolatatu dute Alde Zaharreko Euskal Txokoa. Urtarrilean hasiko da. Informazio gehiago 475 60 95 telefonora deituz.

■ **BUSTURIA**
Enkuadernazio tailerra antolatatu dute Altamirako Kultur Etxean. Tailerra urtarilaren 2an hasi eta Sean amaituko da. Informazio gehiago Udal Liburutegian.

■ **DEUSTUA**
Balet garaikidea eta jazz ikastaroa eskainiko du Carl Fleming Paris koreografo eta dantzari estatubatuarrek La Fundación Aretoan abenduaren 26tik 30a arte. Informazio gehiago 475 33 27 telefonora deituz.

■ **DONOSTIA**
Literaturaz eta laborategiko teknikez ikastaro bana antolatatu dituzte Okendo Kultur Etxean. Bi ikastaroak urtarilean hasi eta maiatza edo ekaina arte iraungo dute. Ikastaroetan parte hartu nahi dutenek urtarilaren 19a arte dute izena emateko epea. Informazio gehiago Kultur Etxean bertan.

Orkestra eta koro zuzendaritza klaseak emango ditu Francisco Navarro Larak 1995eko apirilaren 3tik 9ra bitartean. Vienen ikasteko beka bat ere lortu daiteke bertan. Izen ematea urtarilaren 13a baino lehen egin behar da: A.E.D.O.C. Posta Kutxatila 55. 14.650 Bujalance (Cordoba). Informazio gehiago Orkestra eta Koro Zuzendarien Espainiako Elkartearen.

■ **SORALUZE**
Sexualitate ikastaro mistoa antolatu du Udaleko Gazteria Batzordeak. Ikastaroa partaideek erabakitakoa hasiko da. 17 eta 21 urte bitartekoei zuzendua. Partaide kopuru mugatua. Informazio gehiago Akelarre tabernan.

■ **TOLOSA**
Ikasketa teknikei buruzko ikastaroa antolatu du Kutxa Fundazioak. Ertaintakoa ikasleei zuzendua. Ikasle kopuru mugatua. Abenduaren 27an hasi eta urtarilaren 7an amaituko da. Informazio gehiago Kultur Etxean.

■ **ZARAUZ**
Ikasketa teknikei buruzko ikastaroa antolatu dute Sanz-Enean. Ikastaroa abenduaren 26an hasi eta urtarilaren 5ean amaituko da. Informazio gehiago Sanz Enean.

Enplegu teknikei buruzko orientazio ikastaroa antolatu dute Sanz-Enean. Urtarrilaren 7tik 14a arte. Informazio gehiago Sanz-Enean.

ZINEMA-BIDEOA

■ **ARRIGORRIAGA**
'Lokomotora txikia'. Kultur Etxean 15.00etan.

■ **BARAKALDO**
'El mayorazgo de Bazterretxe' filmea eskainiko dute Barakaldo Antzokian 20.00etan.

'Aladin'. Gurutzetako Kultur Etxean eguerdiko 12.00etan.

■ **BILBO**
'Tres colores: azul'. Zuz: Krzysztof Kieślowski. Arte Ederretako Museoa 17.00etan.

'Videotape Study number 3', 'Free society', 'Home (less) is where the revolution is', 'Tierra', 'Nomads', 'Glue Man', 'Selected City Films', 'Fins demà, no, fin demà no, que demà no n'hi ha', 'Pura fe', 'L. A. Nickel', 'Things I Forget to Tell Myself, 2' eta 'Glances' bideo lanak eskainiko dituzte Rekalde Aretoan 19.30etan.

■ **DONOSTIA**
'Alabama: 2000 Light Years' eta 'Tokyo-Ga' Win Wendersen filmeak eskainiko dituzte Antzoki Zaharrean 20.15etan.

■ **GASTEIZ**
'Delitos y faltas'. Zuz: Woody Allen. Luis de Aju-ria Kultur Aretoan. 19.30etan.

■ **JAKIN BEHARREKOAK:** Ekitaldien berri emateko bidali MAKINAZ IDATZIRIKO mezuak (943) 30 02 55 fax zenbakira edo honako helbide honetara: Gudarien Etorbidea z/g 20140 Andoain, Gipuzkoa. Mezuak gure eskuetara ekitaldia baino BI EGUN lehenago helaraztea eskertuko genizuke. Agenda sailean JENDE GUZTIARI ZUZENDUTAKO HITZALDIAK, KONZERTUAK, ERAKUSKETAK, IKASTARO EZ AKADEMIKOAK, ANTZEZ-LANAK, BERTSO SAIOAK, ZINEMA nahiz IKUS-ENTZUNEZKO EMANALDIAK eta kulturarekin zerikusia duten LEHIAKETAK argitaratzen ditugu; dena den, leku aldetik arazoak izan daitezkeenez, JASOTAKO MEZUEN IRAGARTZEA EZIN DUGU ZIURTATU.

AGUS PEREZ

antherlia

KRITIKA

'LAS ALEGRES CASADAS DE WINDSOR' ANTZEZLANA

Fitxa

Egilea: William Shakespeare. Taldea: Fagot konpainia. Zuzendaria: Carmen Portaceli. Eszenografia eta jantziak: Prunes-Amenos. Argiztaketa: Maria Domenech. Musikaren muntaia: Jose Antonio Gu- tierrez. Antzezleak: Ferran Rañe, Julieta Serrano, Teresa Lozano, Pepa Lopez, Gabriela Flores, Manel Barcelo, Pep Molina, Francesc Garrido, Boris Ruiz, Josep Maria Mestres, Carlos Bermejo, Joan Pau Romani.

Behartuegia

Behartuegia gertatzen zaigu esze- natoki gogor eta adieragabeko ho- ri, sakonean hiru atedun zurezko pareta eta aktoreak dauden tarima soil-soilik dauzkana. Oholtzak ez du inolako fun- tziorik betetzen, ikusle eta aktoreen ar- teko distantzia handitzeaz aparte, eta distantzia hori da justu antzerkian ge- hien gorroto dudan gauza. Zurezko hormak, aldiz, 'ispilu psikologiko' ba- ten legez eragiten du, aktoreen keinu eta ekintzak nolabait isladatuz edo besaul- kietara itzularaziz. Izan ere, ikusleei begira antzeztan dute aktoreek uneoro; pertsonaiei elkarrekin hitz egitea inte- resatzen ez zaiela ematen du, ikusle on arreta gogo biziz bilatzen dute, eta hau, ikusle gisa, bultzatuegia, behartuegia gertatzen zaigu.

Muntaia baten arintasuna ez da abia- durarekin inoiz nahasi behar, nahiz eta lehenengo begiradan antzekoak izan, eta horrexegatik oso behartua suerta- tzen da aktoreak hiru ateetatik eten- gabe, behin eta berriro, bizkor baino bizkorrago irteten eta sartzen ikustea. Zorabiatzeko modukoa benetan eta es- kasa gainera, are gehiago 'Las bo- das de Figaro' taularatzean ikusi berria

dugunean.

Behartuegiak ikusten ditugu era be- rean obra 'gaurkotzeko' tartekatu diren 'adaptazioak'. Gaurkotzea ez da adibi- dez, graziarik gabeko hainbat anakro- nismo erabiltzea jantzetan, ezta len- goaiaren arrunkeiaz abusatzea ere. Nor eta ni ez naiz harrituko birao bat eszenan entzuteagatik, baina neketsu eta behartuegiztat jotzen dut aktore ba- tek hiru aldiz *redios* botatzea ahoa za- baltzen duen bakoitzean. Eta gaurkotze behartuen atal honetan aipagarria dugu bereziki hainbat lekutako gaztelaren erabilera exageratua: katalanen aho- katzeko era itxiaren imitazioak lotsa baino ez zitzaidan sortu, telebistako umore merkeko programak gogorara- ziz; eta ostalariaren tonuera argentina- rraz ez nintzen konturatu tango bat es- zena baten erdian bota arte (Shakespe- are 'gaurkotzearen', suposatzen dut).

Labur esanda, antzezlanaren amaitu arte geratu banintzen, edozein testu klasi- kok duen interesarengatik izan zen ba- karrik. Horrexegatik eta Ferran Rañe- ren aktazioaz gozatzeko, bikain egon zelako, dorpezia hauek guztiek ingu- raturik bazuten ere.

■ **IRURA**

'Ironman Proba' diapositiba emanaldia eskainiko dute Herri Eskolan 19.30etan.

ANTZERKIA

■ **BASAURI**

'Teatro mohicano' antzezlana taularatuko du Tarima taldeak Social Antzokian 20.30etan.

MUSIKA

■ **ALGORTA**

Carmen Aparicio sopra- noak, Santos Ariño bari- tonoak eta Alejandro Za- bala pianojoleak kontzer- tua eskainiko dute Erreden- torearen Elizan 20.00etan.

The Inmates taldeak kon- zertua eskainiko du Gwep- doline dantza lekuan gauetz.

■ **ANDOAIN**

Alberto Agirre abesbatzak, Ola-Gain txistulari taldeak

eta Jose Angel Agirre or- ganojoleak kontzertua es- kainiko dute San Martingo Parrokian 20.00etan.

■ **BARAKALDO**

Mortis Causa taldeak kon- zertua eskainiko du La Katrena tabernan 20.00etan.

■ **BILBO**

Bloque taldeak kontzertua eskainiko du Congreso are- toan 22.00etan.

■ **DONOSTIA**

Kultura Musikaleko kon- zertua eskainiko dute Vic- toria Eugenia Antzokian 19.30etan.

■ **DURANGO**

Mr. Jam Eskolako kideek bertsio emanaldiak eskaini- ko dituzte Txorizoro pubean 21.00etan.

■ **EIBAR**

Sostoa abesbatzak kontzer- tua eskainiko du San An- dresko Elizan 20.30etan.

■ **ELGOIBAR**

Bereziartua Musika Eskola- ko txistulari taldeak kon- zertua eskainiko du Herri-

ko Antzokian 19.30etan.

■ **GETXO**

San Juan Bataiatzailea abesbatzak eta Leioako Udal Kontserbatorioko Ganbara Orkestrak kon- zertua eskainiko dute Areetako Mertzedearen Eli- zan 20.00etan.

■ **HONDARRIBIA**

Eskifaia, Eskifaia Txiki eta Xatz Eskifaia abesbatzek kontzertua eskainiko dute Parrokian 20.00etan.

■ **IRUÑEA**

Club 69 taldeak kontzertua eskainiko du Cotton Club tabernan (San Juan auzoa) gauerdian.

Los Iruñako taldeak trikitixa emanaldia eskainiko du Gazteriaren Etxean 20.30etan.

■ **LASARTE-ORIA**

Udal Musika Eskolako ikas- leek kontzertua eskainiko dute Kultur Etxean 19.00etan.

■ **ORDIZIA**

Gorka Aierbe, Mariano An- dres, Mikel Emezabal eta

Marisa Olanok kontzertua eskainiko dute tronpa, klari- nete eta pianoz Barrena Kultur Etxean 19.30etan.

BESTELAKOAK

■ **ALGORTA**

Ipuin kontaketa eskainiko dute Kultur Aretoan 18.00etan.

■ **ALTZA**

'Altza, hautsa kenduz' libu- ruaren bigarren zatia aur- kezuko dute Kultur Etxean 19.00etan.

■ **BILBO**

Takolo, Pirrux eta Porrotx pailazoei umorez beteriko ikuskizuna eskainiko dute Gabonetako Haurren Jolas Parkean Eusko Jaurlaritzak duen postuan arratsaldez.

■ **DURANGO**

Lubaki Bandaren emanaldia Pinondo Etxean 20.00etan. Berbarok antolatua.

■ **GASTEIZ**

'Oientzaro' ikuskizuna es- kainiko dute Gontzal Men- dibil, Momorrotxoak, Beti Jai Alai dantza taldeak, Kepa Junkerak eta Kukubil- txo taldeak beste hainbat antzezle, musikari eta kan- tarien artean. Principal An- tzokian 20.30etan.

■ **GERNIKA-LUMO**

'Lezio berriak' errezitaldia eskainiko du Bernardo Atxagak Kultur Etxean 19.30etan.

■ **GETXO**

'Zazpi eskale: bertso be- rriak pobrezia jarriak' ikuskizuna eskainiko dute Unai Iturriaga, Igor Elortza eta Txapel Okerrak taldeak Getxo Antzokian 20.00etan.

Getxolandia Gabonetako haurren jolas parkeak ateak irekita izango ditu aben- duaren 31 arte Fadrako Ki- roldegian eta Erromoko Kultur Aretoan.

■ **ORDIZIA**

Liburu, diska, bideo eta jo- ku azoka antolatatu du Goiz- tiri AEK euskaltegiak Aba- ria Etxean (Plaza Nagu- sian). Abenduaren 24a arte iraungo du.

■ **SORALUZE**

Liburu Azoka ikusgai izango da abenduaren 24a arte Lo- ramendi Kultur Elkartean lokalean.

BERTSOLARITZA

■ **ARRASATE**

Bertsio jaialdia. Bertsolariak: Andoni Egaña, Jon Sarasua, Maialen Lujanbio, Angel Mari Peñagarikano eta Se- bastian Lizaso. Amaia An- tzokian 19.00etan.

■ **BASAURI**

Bertsio saioa eskainiko dute Bertso Eskolako kideek Social Antzokian goizeko 11.00etan.

DANTZA

■ **BARAKALDO**

Aikoa-Carmen Vera Estu- dioak dantza klasi-koz osa- turiko balet ikuskizuna es- kainiko du Gurutzetako Kultur Etxean 19.30etan.

ZINEMATOKIAK

ARABA

■ GASTEIZ

AZUL 1. 'La máscara'. Zuz: Chuck Russell. Akt: Jim Carrey 17.30 - 20.00 - 22.30.

AZUL 2. 'Forrest Gump'. Akt: Tom Hanks 17.15 - 19.45 - 22.30.

GURIDI. 'El rey León'. Walt Disney 17.30 - 20.00 - 22.30.

GURIDI. 'La Máscara'. Zuz: Charles Russell. Akt: Jim Carrey, Cameron Diaz 17.30 - 20.30 - 22.30.

GURIDI. 'Las aventuras de Bastian-La Historia Interminable III'. Zuz: Peter MacDonald. Akt: Jason James Richter 17.30 - 20.00 - 22.30.

GURIDI. 'Entrevista con el vampiro'. Akt: Tom Cruise, Brad Pitt, Stephen Rea, Antonio Banderas 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.

GURIDI. 'Stargate'. Akt: Kurt Russell, James Spader 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.

GURIDI. 'La Pasión Turca'. Zuz: Vicente Aranda. Akt: Ana Belen, Georges Corraface 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.

MIKELDI. 'Los peores años de nuestra vida'. Akt: Ariadna Gil, Gabino Diego, Jorge Sanz 17.30 - 20.00 - 22.15. 13 gorak.

MIKELDI. 'Estrevida con un vampiro'. Akt: Tom Cruise, Antonio Banderas, Brad Pitt 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.

MIKELDI. 'El rey León'. Walt Disney 17.30 - 20.00 - 22.30.

MIKELDI. 'Milagro en la ciudad'. Akt: Richard Attenborough 17.30 - 20.00 - 22.30.

MIKELDI. 'Peligro inminente'. Akt: Harrison Ford 17.00 - 19.45 - 22.30. 13 gorak.

MIKELDI. 'Junior'. Akt: Arnold Schwarzenegger, Emma Thompson, Danny DeVito 17.30 - 20.00 - 22.30.

SAMANIEGO. 'Aprendiendo a vivir'. Akt: Nick Nolte 17.30 - 20.00. 'El especialista'. Akt: Sylvester Stallone, Sharon Stone 22.30. 18 gorak.

SAMANIEGO. 'Pesadilla antes de Navidad'. Zuz: Jack Skellington 17.30 - 20.00 - 22.30.

SAMANIEGO. 'Solo Tu'. Zuz: Norman Jewison. Akt: Marisa Tomei, Robert Downey Jr. 17.30 - 20.00 - 22.30.

SAMANIEGO. 'En nochebuena se armó el belén'. Zuz: Terence Hill. Akt: Terence Hill, Bud Spencer 17.30 - 20.00 - 22.30.

BIZKAIA

■ BILBO

ABRA. 'El rey leon'. Walt Disney 17.30 - 20.00 - 22.30.

ABRA. 'Corrina, Corrina'. Zuz: Jessie Nelson. Akt: Whoopi Goldberg, Ray Liotta 17.30. (Euskarazko bertsioan). 'Leon'. Akt: Maryam D'Abo, Mark Frankel 20.00 - 22.30. (Jatorrizko bertsioan). ASTORIA. 'Entrevista con el vampiro'. Zuz: Neil Jordan. Akt: Tom Cruise, Brad Pitt 17.15 - 19.45 - 22.15. 18 gorak.

AVENIDA. 'Las aventuras de Bastian-La Historia Interminable III'. Akt: Jason James Richter 11.15 - 17.00 - 19.30 - 22.00.

AVENIDA. 'El rey León'. Walt Disney 11.15 - 17.00 - 19.30 - 22.00.

AVENIDA. 'Stargate'. Akt: Kurt Russell, James Spader 11.15 - 17.00. 13 gorak.

'Junior'. Zuz: Ivan Reitman. Akt: Arnold Schwarzenegger 19.30 - 22.00.

AVENIDA. 'Milagro en la ciudad'. Akt: Richard Attenborough 11.15 - 17.00 - 19.30 - 22.00.

AVENIDA. 'Entrevista con el vampiro'. Zuz: Neil Jordan. Akt: Tom Cruise, Brad Pitt 11.15 - 17.00 - 19.30 - 22.00. 18 gorak.

AVENIDA. 'Peligro inminente'. Akt: Harrison Ford 11.15 - 17.00 - 19.30 - 22.00. 13 gorak.

CAPITOL. 'Entrevista con el vampiro'. Akt: Tom Cruise 17.00 - 19.45 - 22.30. 18 gorak.

CAPITOL. 'Junior'. Akt: A. Schwarzenegger 17.30 - 20.00 - 22.30.

CAPITOL. 'La Pasión Turca'. Zuz: Vicente Aranda. Akt: Ana Belen 17.15 - 20.00 - 22.30.

CAPITOL. 'Las aventuras de Bastian-La Historia Interminable'. Akt: Jason James Richter 17.30 - 20.00 - 22.30.

COLISEO ALBIA. 'El rey León'. Walt Disney 17.30 - 19.45 - 22.00.

CONSULADO. 'El rey León'. Walt Disney 17.30 - 20.00 - 22.00.

IDEALES 1. 'La Pasión Turca'. Zuz: Vicente Aranda. Akt: Ana Belen 17.15 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.

IDEALES 2. 'La máscara'. Akt: Jim Carrey 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.

IDEALES 3. 'Y en Nochebuena se armó el belén'. Zuz: Terence Hill. Akt: Terence Hill, Bud Spencer 17.15 - 20.00. 'Solo tu'. Zuz: Norman Jewison. Akt: Marisa Tomei, Robert Downey Jr. 22.30.

IDEALES 4. 'Forrest Gump'. Akt: Tom Hanks 17.00 - 19.45 - 22.30. 13 gorak.

IDEALES 5. 'Stargate'. Zuz: Roland Emmerich. Akt: Kurt Russell, James Spader 17.15 - 20.00 - 22.30.

FOTOGRAMAS

Donostiara iritsi da 'Timecop'

Gaurtik aurrera Peter Hyamsek zuzendutako 'Timecop' filmea Donostian pantailaratuko da. 2004. urtera eramango zaituzte Mike Richardson eta Mark Verheidenen komikian oinarritutako istorio honek. Urte horretan denboran zehar bidaia daiteke, eta gaizkile talde batek horretaz baliatuz Historia aldatu nahi du. Baina gaizkile horiei aurre egiten Jean Claude Van Damme aktore indartsua ibiliko da.

IDEALES 6. 'Pesadilla antes de Navidad'. Zuz: Henry Selik 17.30 - 20.00 - 22.30.

IDEALES 7. 'Las aventuras de Bastian-La Historia Interminable'. Akt: Jason James Richter 17.30 - 20.00 - 22.30.

IDEALES 8. 'Timecop'. Akt: Jean Claude Van Damme 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.

MIKELDI. 'Cumbres borrascosas'. Akt: Juliette Binoche, Ralph Fiennes 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.

MIKELDI. 'Milagro en la ciudad'. Akt: Richard Attenborough 17.30 - 20.00 - 22.30.

MIKELDI. 'Peligro inminente'. Akt: Harrison Ford 17.00 - 19.45 - 22.30. 13 gorak.

MULTI 1. 'Caro Diario'. Zuz: Nanni Moretti 11.15 - 17.30 - 19.45 - 22.30. 13 gorak.

MULTI 2. 'Reality Bites'. Akt: Winona Ryder, Ethan Hawke 11.15 - 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.

MULTI 3. 'El especialista'. Akt: Sylvester Stallone, Sharon Stone 11.00 - 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.

MULTI 4. 'Corrina, corrina'. Akt: Ray Liotta, Whoopi Goldberg 11.15 - 17.15 - 19.45 - 22.30.

MULTI 6. 'Cuatro bodas y un funeral'. Akt: Andy McDowell 11.15 - 17.30 - 20.00 - 22.30.

MULTI 7. 'Los peores años de nuestra vida'. Zuz: Henry Selik 11.15 - 17.30 - 20.00 - 22.30.

MULTI 8. 'Todo es mentira'. Akt: Penelope Cruz 11.15 - 17.30 - 20.00 - 22.30.

■ ALGORTA

GUREA. Ez dago emankizunik.

■ AREETA

GRAN CINEMA. 'Kika' 19.00.

■ BARAKALDO

DUPLIX A. 'Timecop'. Akt: Jean Claude Van Damme 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.

DUPLIX B. 'Entrevista con el vampiro'. Akt: Tom Cruise 17.00 - 19.45 - 22.30.

MAX CENTER. 'La máscara'. Akt: Jim Carrey 17.30 - 20.00 - 22.30.

MAX CENTER. 'Forrest Gump'. Akt: Tom Hanks 17.00 - 19.45 - 22.30.

MAX CENTER. 'Juego mortal'. Walt Disney 17.30 - 20.00 - 22.30.

MAX CENTER. 'El rey León'. Walt Disney 17.30 - 20.00 - 22.15.

MAX CENTER. 'Pesadilla antes de Navidad'. Zuz: Henry Selik 17.30 - 20.00 - 22.15.

MAX CENTER. 'Stargate'. Akt: Kurt Russell, James Spader 17.15 - 19.45 - 22.15.

sell, James Spader 17.15 - 19.45 - 22.15.

MAX CENTER. 'Las aventuras de Bastian-La Historia Interminable III'. Akt: Jason James Richter 17.30 - 20.00 - 22.15.

MAX CENTER. 'Peligro inminente'. Akt: Harrison Ford 17.00 - 19.45 - 22.30.

MAX CENTER. 'Entrevista con el vampiro'. Akt: Tom Cruise 17.00 - 19.45 - 22.30.

MAX CENTER. 'La Pasión Turca'. Zuz: Vicente Aranda. Akt: Ana Belen 17.00 - 19.45 - 22.30.

MAX CENTER. 'Junior'. Zuz: Ivan Reitman. Akt: Arnold Schwarzenegger 17.30 - 20.00 - 22.30.

MAX CENTER. 'Timecop'. Akt: Jean Claude Van Damme 17.30 - 20.00 - 22.30.

■ BASAURI

SOCIAL ANTZOKIA. Ikus Antzerkia.

■ ELORRIO

ARRIOLA. 'Ciudadano Bob Roberts' 20.00.

■ GERNIKA

GERNIKA. Ez dago emankizunik.

■ LEKEITIO

ANTZOKI. Ez dago emankizunik.

■ ONDARROA

BIDE ONERA. Ez dago emankizunik.

■ PORTUGALETE

COLISEO JAVA. 'Las aventuras de Bastian' 17.15 - 19.45 - 22.15.

■ SESTAO

AMEZAGA. Ez dago emankizunik.

■ ZORNOTZA

ZORNOTZA ARETOA. Ez dago emankizunik.

GIPUZKOA

■ DONOSTIA

ASTORIA 1. 'Timecop'. Zuz: Peter Hyams. Akt: Jean Claude Van Damme, Ron Silver 17.30 - 20.00 - 22.45. 18 gorak.

ASTORIA 2. 'Maité'. Zuz: Eneko Olasagasti eta Carlos Zabala. Akt: Jose Ramon Soroz, Ileana Wilson 17.30 - 20.00 - 22.45.

ASTORIA 3. 'Entrevista con el vampiro'. Zuz: Neil Jordan. Akt: Tom Cruise, Brad Pitt, Antonio Banderas, Stephen Rea 17.00 - 19.30 - 22.15. 18 gorak.

ASTORIA 4. 'Stargate'. Zuz: Roland Emmerich. Akt: Kurt Russell, James Spader 17.00 - 19.30 - 22.15. 13 gorak.

ASTORIA 5. 'Junior'. Zuz: Ivan Reitman. Akt: Arnold Schwarzenegger, Danny DeVito, Emma Thompson 17.00 - 19.30 - 22.15.

ASTORIA 6. 'El Rey León'. Walt Disney 17.00 - 19.30 - 22.15.

ASTORIA 7. 'La máscara'. Zuz: Charles Russell. Akt: Jim Carrey 17.30 - 20.00 - 22.45. 13 gorak.

PETIT CASINO 1. 'Las aventuras de Bastian-La Historia Interminable III'. Zuz: Peter McDonald. Akt: Jason James Richter 17.15 - 19.45 - 22.30.

PETIT CASINO 2. 'Pesadilla antes de Navidad'. Zuz: Henry Selick 17.00 - 19.30. 'El Especialista'. Akt: Sylvester Stallone, Sharon Stone 22.15. 18 gorak.

PETIT CASINO 3. 'La máscara'. Zuz: Charles Russell. Akt: Jim Carrey 17.15 - 19.45 - 22.30. 18 gorak.

PRINOIPE ANTZOKIA. Ez dago emankizunik.

TRUEBA 1. 'Peligro inminente'. Zuz: Phillip Noyce. Akt: Harrison Ford, James Earl Jones 17.00 - 19.45 - 22.30. 13 gorak.

TRUEBA 2. 'Forrest Gump'. Zuz: Robert Zemeckis. Akt: Tom Hanks, Robin Wright, Sally Field 17.00 - 19.45 - 22.30.

ANTZOKI ZAHARRA. 'Milagro en la ciudad'. Zuz: Les Mayfield. Akt: Richard Attenborough 17.30 - 22.30. 'Tokyo-Ga'. Zuz: Wim Wenders 20.15. (Jatorrizko bertsioan euskarazko azpitituluekin).

VICTORIA EUGENIA. Ikus Musika.

SAVOY. 'La Pasión Turca'. Zuz: Vicente Aranda. Akt: Ana Belen, Georges Corraface 17.15 - 19.45 - 22.30. 18 gorak.

SAVOY. 'La Pasión Turca'. Zuz: Vicente Aranda. Akt: Ana Belen, Georges Corraface 17.15 - 19.45 - 22.30. 18 gorak.

SAVOY. 'La Pasión Turca'. Zuz: Vicente Aranda. Akt: Ana Belen, Georges Corraface 17.15 - 19.45 - 22.30. 18 gorak.

SAVOY. 'La Pasión Turca'. Zuz: Vicente Aranda. Akt: Ana Belen, Georges Corraface 17.15 - 19.45 - 22.30. 18 gorak.

SAVOY. 'La Pasión Turca'. Zuz: Vicente Aranda. Akt: Ana Belen, Georges Corraface 17.15 - 19.45 - 22.30. 18 gorak.

SAVOY. 'La Pasión Turca'. Zuz: Vicente Aranda. Akt: Ana Belen, Georges Corraface 17.15 - 19.45 - 22.30. 18 gorak.

SAVOY. 'La Pasión Turca'. Zuz: Vicente Aranda. Akt: Ana Belen, Georges Corraface 17.15 - 19.45 - 22.30. 18 gorak.

SAVOY. 'La Pasión Turca'. Zuz: Vicente Aranda. Akt: Ana Belen, Georges Corraface 17.15 - 19.45 - 22.30. 18 gorak.

SAVOY. 'La Pasión Turca'. Zuz: Vicente Aranda. Akt: Ana Belen, Georges Corraface 17.15 - 19.45 - 22.30. 18 gorak.

SAVOY. 'La Pasión Turca'. Zuz: Vicente Aranda. Akt: Ana Belen, Georges Corraface 17.15 - 19.45 - 22.30. 18 gorak.

■ EIBAR

RIALTO. Ez dago emankizunik.

UNZAGA. 'Only You' 19.30 - 22.15.

■ ELGOIBAR

HERRIKO ANTZOKIA. Ikus Musika.

■ ERRETERIA

ON BIDE. 'Hook' 20.15.

■ HERNANI

BITERI. Ez dago emankizunik.

■ IRUN

AVENIDA. 'Junior' 17.00 - 19.30 - 22.15.

■ LASARTE-ORIA

KULTUR ETXEA. 'Singles' 22.00.

■ LEGAZPI

LATXARTEGI. Ez dago emankizunik.

■ OÑATI

SANTA ANA. 'Urte ilunak' 20.00.

■ ORDIZIA

HERRI ANTZOKIA. Ez dago emankizunik.

■ TOLOSA

IPARRAGIRRE. Ez dago emankizunik.

LEIDOR. 'Los amigos de Peter' 21.30.

■ ZARAUTZ

MODELO. 'Only You' 19.30 - 22.15.

■ ZUMAIA

AITA MARI. Ez dago emankizunik.

■ LAPURDI

ATALANTE. 'Amateur'. 21.00. (Jatorrizko bertsioan).

VAUBAN. 'Le roi Lion'. Walt Disney 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

VAUBAN. 'Un indien dans la ville'. Zuz: Herve Palud. Akt: Thierry Lhermitte, Patrick Timsit, Miou Miou 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

VAUBAN. 'Le fils prefere'. Zuz: Nicole Garcia. Akt: Gerard Lanvin, Jean Marc Barr 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

VAUBAN. 'Farinelli, il castrato'. Zuz: Gerard Corbiau. Akt: Stefano Dionisi, Enrico Loverso, Elsa Zylberstein 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

VAUBAN. 'Consentement mutuel'. Zuz: Bernard Stora. Akt: Richard Berry, Anne Brochet 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

VAUBAN. 'Consentement mutuel'. Zuz: Bernard Stora. Akt: Richard Berry, Anne Brochet 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

VAUBAN. 'Consentement mutuel'. Zuz: Bernard Stora. Akt: Richard Berry, Anne Brochet 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

VAUBAN. 'Consentement mutuel'. Zuz: Bernard Stora. Akt: Richard Berry, Anne Brochet 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

VAUBAN. 'Consentement mutuel'. Zuz: Bernard Stora. Akt: Richard Berry, Anne Brochet 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

VAUBAN. 'Consentement mutuel'. Zuz: Bernard Stora. Akt: Richard Berry, Anne Brochet 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

VAUBAN. 'Consentement mutuel'. Zuz: Bernard Stora. Akt: Richard Berry, Anne Brochet 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

VAUBAN. 'Consentement mutuel'. Zuz: Bernard Stora. Akt: Richard Berry, Anne Brochet 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

VAUBAN. 'Consentement mutuel'. Zuz: Bernard Stora. Akt: Richard Berry, Anne Brochet 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

VAUBAN. 'Consentement mutuel'. Zuz: Bernard Stora. Akt: Richard Berry, Anne Brochet 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

VAUBAN. 'Consentement mutuel'. Zuz: Bernard Stora. Akt: Richard Berry, Anne Brochet 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

VAUBAN. 'Consentement mutuel'. Zuz: Bernard Stora. Akt: Richard Berry, Anne Brochet 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

VAUBAN. 'Clerks: les employés modèles'. Zuz: Kevin Smith. Akt: Kevin Smith, Brian O'Halloran, Jeff Anderson 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15. (Jatorrizko bertsioan).

MARINE. 'Entretien avec un Vampire'. Zuz: Neil Jordan. Akt: Tom Cruise, Brad Pitt, Antonio Banderas 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Le Client'. Zuz: Joel Schumacher. Akt: Susan Sarandon, Tommy Lee Jones 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Timecop'. Zuz: Peter Hyams. Akt: Jean Claude Van Damme 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'The mask'. Zuz: Charles Russell. Akt: Jim Carrey, Peter Riegert 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Aux bons soins du docteur Kellogg'. Zuz: Alan Parker. Akt: Anthony Hopkins, Bridget Fonda, Matthew Broderick 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Little Nemo'. Zuz: Terence Hill. Akt: Bud Spencer, Terence Hill 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

■ MIARRITZE

COLISEE. 'La merveilleuse légende de la dernière licorne'. 15.00. 'Beethoven'. Zuz: Brian Levant 19.00. 'Forrest Gump'. Zuz: Robert Zemeckis 21.00.

ROYAL. 'Un indien dans la ville'. Zuz: Herve Palud. Akt: Thierry Lhermitte, Patrick Timsit 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

ROYAL. 'Le Roi Lion'. Walt Disney 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

ROYAL. 'Farinelli, il castrato'. Zuz: Gerard Corbiau. Akt: Stefano Dionisi, Enrico Loverso 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

ROYAL. 'Farinelli, il castrato'. Zuz: Gerard Corbiau. Akt: Stefano Dionisi, Enrico Loverso 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

ROYAL. 'Farinelli, il castrato'. Zuz: Gerard Corbiau. Akt: Stefano Dionisi, Enrico Loverso 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

ROYAL. 'Farinelli, il castrato'. Zuz: Gerard Corbiau. Akt: Stefano Dionisi, Enrico Loverso 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

ROYAL. 'Farinelli, il castrato'. Zuz: Gerard Corbiau. Akt: Stefano Dionisi, Enrico Loverso 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

ROYAL. 'Farinelli, il castrato'. Zuz: Gerard Corbiau. Akt: Stefano Dionisi, Enrico Loverso 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

ROYAL. 'Farinelli, il castrato'. Zuz: Gerard Corbiau. Akt: Stefano Dionisi, Enrico Loverso 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

ROYAL. 'Farinelli, il castrato'. Zuz: Gerard Corbiau. Akt: Stefano Dionisi, Enrico Loverso 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

ROYAL. 'Farinelli, il castrato'. Zuz: Gerard Corbiau. Akt: Stefano Dionisi, Enrico Loverso 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

ROYAL. 'Farinelli, il castrato'. Zuz: Gerard Corbiau. Akt: Stefano Dionisi, Enrico Loverso 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

ROYAL. 'Farinelli, il castrato'. Zuz: Gerard Corbiau. Akt: Stefano Dionisi, Enrico Loverso 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

ROYAL. 'Farinelli, il castrato'. Zuz: Gerard Corbiau. Akt: Stefano Dionisi, Enrico Loverso 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

ROYAL. 'Farinelli, il castrato'. Zuz: Gerard Corbiau. Akt: Stefano Dionisi, Enrico Loverso 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

ROYAL. 'Farinelli, il castrato'. Zuz: Gerard Corbiau. Akt: Stefano Dionisi, Enrico Loverso 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

ROYAL. 'Farinelli, il castrato'. Zuz: Gerard Corbiau. Akt: Stefano Dionisi, Enrico Loverso 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

ROYAL. 'Farinelli, il castrato'. Zuz: Gerard Corbiau. Akt: Stefano Dionisi, Enrico Loverso 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

ROYAL. 'Farinelli, il castrato'. Zuz: Gerard Corbiau. Akt: Stefano Dionisi, Enrico Loverso 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

ROYAL. 'Farinelli

Sortu

09.35

Gorde

18.52

ABENDUA

22

OSTEGUNA

Abenduaren
25ean ilbehera

HOROSKOPOA

UXUE AGIRRE

ARIES

martxoak 21 — apirilak 20

Txiza egiten duen panpina nahi duela? Abiadurak dituen? Eta baita tanzotz tanto?

TAURUS

apirilak 21 — maiatzak 20

Eguberriak abantailarik baduela? Sere-naten ordezkopla abesten dizkizula?

GEMINI

maiatzak 21 — ekainak 20

Egunero zazpi telesail eta hamabi foiletok? Bere telebistak frijigailua dirudiela?

CANCER

ekainak 21 — uztailak 21

Grouks! Grouks! Txistorrak errepikatu? Lasai, datorren urtean errepikatuko duzu.

LEO

uztailak 21 — abuztuak 23

Zer egin daitekeen tripa gehiago haz ez dadin? Inflazioaren aukako politika.

VIRGO

abuztuak 24 — irailak 23

Gabonak kontsumismoaren festa direla? Ez kontsumitu obra filosofikoak, txo!

LIBRA

irailak 24 — urriak 23

Urte hau ere hiltzorian dagoela? Lasai, txanpainerapia iraultzailea du.

SCORPIUS

urriak 24 — azaroak 23

Zerrenda amaigabea aurkeztu dizula ilotbatxoak? Olentzero aurpegia izateak...

SAGITARIUS

azaroak 23 — abenduak 23

Oso polita geratu da: piztu eta itzali, piztu... Ez zara nekatzen entxufearekin?

CAPRICORNIUS

abenduak 24 — urtarrilak 20

Etxea leihotik bota behar duzula? Arazo gaindiezina? Ez dela kabitzen?

AQUARIUS

urtarrilak 21 — otsailak 18

Spaghetti western bat egiten ari zarela? Ea badagoen makarroi dendarik Arizonan?

PISCIS

otsailak 19 — martxoak 20

Frantsesporruak frijitzera bidali? Zartagia eman? Zartagia? Nola? (Zart!)agikada...

EFEMERIDEAK

Suleimanek Rodas konkistatu zuen

1522

an Suleiman Bikaina enperadore otomandarrak Rodas irla bere menpe hartu zuen. Rodas bizantiarren esku zegoenean ere, geroztan indar gehiago zuten musulmanek zenbait alditan konkistatu zuten irla. San Joaneko Zaldunek 1310ean konkistatu zuten Rodas. Suleimanek osatu zuen Armada erraldoiak 1522an kanporatu zituen Rodasen zeuden indar kristauak eta XX. mendean, inperio otomandarra desagitean, grekoek Rodas berreskuratu zuten.

1918.

Eusko Ikaskuntza sortu zen.

1870.

Gustavo Adolfo Becquer poeta espainiarra hil zen 34 urte zituela.

SANTUAK.

Leixuri, Demetrio, Honorato, Zenon.

TELEFONOAK

ARABA		GIPUZKOA	
Suhiltzaileak	28 25 25	Donostiako suhiltzaileak	080
Gurutze Gorria	13 47 47	DYA	46 46 22
DYA	28 10 20	Gurutze Gorria	22 22 22
Errepidetako informazioa	25 42 00	Itsasoko Gurutze Gorria	27 22 22
Ertzaintza-Arkaute	28 20 00	Ospitale Probintziala	45 40 00
Miñoiak	13 55 00	Erresidencia	45 38 00
Goardia Zibila	25 61 00	Gurutze Gorria (Donostia)	21 46 00
Txagorritxuko Ospitalea	24 26 00	Gurutze Gorria (Irun)	61 12 03
Santiago O. Orokorra	25 36 00	Poliklinika	46 22 00
Ospitale Militarra	13 65 77	Deba Garaiko erietxea	79 53 00
Poliklinika	22 33 00	Zumarragako ospitalea	72 39 01
Arana Eritetxea	28 28 00	Ertzaintza	28 88 88
"N° S° Esperanza" klinika	25 25 00	Goardia Zibila	21 11 00
Asepeyo klinika	27 46 55	Hondarribiko aireportua	64 22 40
Araba klinika	14 21 00	RENFEko geltokia	28 35 99
Forondako Aireportua	27 33 00	ET/FVko geltokia	45 01 31
Gasteizko RENFE geltokia	23 20 30	Easo Taxiak	46 76 66
Autobus geltokia	25 84 00	Santa Clara Taxiak	46 64 55
"Radio Taxi"	27 35 00	Radio Telefonoa	42 66 42
Elbarrituentzako taxiak	908870144	Suital Taxiak	39 80 18
	908870244	Donosti Gas	45 02 00
		Tolosagasa	65 07 82
		Gas Hernani	33 09 28
		Informazio sexuala	32 04 44

BIZKAIA		NAFARROA	
Diputazioako suhiltzaileak	492 28 00	SOS Deiak/Foruzingoa	088
Bilboko suhiltzaileak	423 30 00	Iruñeko suhiltzaileak	22 22 22
Gurutze Gorria	422 22 22	DYA	17 17 17
DYA	431 92 00	Gurutze Gorria	088
Ertzaintza	444 14 44	Errepidetako informazioa	22 91 17
Larrialdiak (Osakidetza)	475 75 00	Goardia Zibila	22 11 00
Basurtoko ospitalea	441 88 00	Eguneko Psikiatri O.	27 38 12 / 61
Galdakaoko erietxea	456 88 16	Nafarroako Ospitalea	10 21 00
Santa Marina	446 20 66	Bideko Ama Birjina O.	10 94 00
Gurutzetako ospitalea	490 31 00	Noaingo aireportua	31 75 12 / 51
Sondikako aireportua	453 13 50	RENFEko Autobus geltokia	22 38 54
RENFE	423 86 33	RENFEko geltokia	12 69 81
ET/FV Atxuri	433 95 00	Radio Taxi	21 00 00
ET/FV San Nikolas	416 13 12	Teletaxi	23 23 00
ET/FV Unamuno plaza	415 50 26	Goardiako Farmaziak	22 21 11
Bizkaia irratia taxiak	416 22 22		
"Radio Taxi"	444 88 88		
"Tele Taxi"	444 23 33		
Naturgas	902-1234 56 / 900-40 05 23		

IPARRALDEA

Donostiako ospitalea 59 44 35 35

AMU 15 / 59 63 33 33

Errepidetako kasuetan 56 96 40 80

Suhiltzaileak 18

Suhiltzaileak BAmen 59 63 55 55

17

Donostiako Suprefetura 59 59 09 19

Errepidetako arazoak 14 / 59 52 10 18

Donostiako berri 56 96 33 33

Donostiako Orokorra 59 25 78 40

Donostiako aireportua 59 23 90 66

Donostiako trenbidea 59 55 50 50

Donostiako Ganbara 59 29 50 43

Donostiako telefonoa 36 99

Donostiako agria (grabatua) 59 22 03 30

Donostiako zerbitzuak 59 23 84 15

HEGOALDEA

Donostiako Deiak 088

Donostiako Foruzingoa 092

Donostiako Nazionala 091

Donostiako telefonoa 093

Donostiako argibideak 003

EGURALDIA

Eguzkia

Lainotua

Estalia

Euri zaparrada

Euria

Ekaitza

Kazkabarra

Elurra

Itsas barea

Itsaskirria

Itsaskia

Itsas handia

Denboralea

Haize leuna

Haize gogorra

Ekaitz haizea

ITSASALDIAK (Portugaleten)

Itsasgora

08.43-21.08

Itsasbehera

02.34-15.03

Elurra hemen dugu

Neguan bete-betea sartu gara. gaur euria egingo du Euskal Herria osoan eta zenbait lekutan zaparrada bortitzak izango dira. Elurra egingo du 400 metrotik gora. tenperatura nabarmen jaitsiko dira. Haizeak iparretik joko du indarrez, tarteka haize boladak ere izango dira han-hemenka. **Bi-har:** euria egingo du Euskal Herria osoan; dena den, zaparradak ez dira hain ugariak izango. Elurra 500 metrotik gora egingo du. Giroa apur bat hoztuko da. Haizeak iparretik joko du indarrez.

Itsasoa

Haizeak iparmendebaldetik joko du 4-6ko indararekin, tarteka 7ko indararekin; gaur iparretik joko du 3-4ko indararekin. Bisibilitatea: Erdipurdikoa. Itsas hondoa: Iparmendebaldekoa 3-4 metroko olatuekin. Itsasoaren egoera: Itsaskitik itsas handira.

Atzoko minimoak aireportuetan

Miarritze	8
Iruñea	6
Donostia	8
Gasteiz	6
Bilbo	9

DENBORAPASA

ENBIDO

GOITIBEHERA

A

1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					

B

1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					

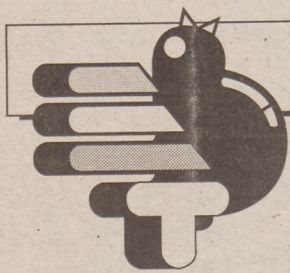
Aurkitu beharreko hitz bakoitza letra gehiago edo gutxiago duen aurreko edo ondorengo hitzaren anagrama da. Zer da anagrama bat? Hitz baten letrak beste era batera ordenatu ondoren lorturiko hitza: naiz/zain/zina.

A.- 1. Lana. 2. Irria. 3. Kolore iluna. 4. 100 m². 5. Modua. 6. Zuhaitz mota. 7. Gela nagusi. 8. Alea ehotzeko tresna. 9. Ogi saskia.

B.- 1. Erailketa. 2. Teilatuetakoz buztinezko piezak. 3. Bilokak. 4. Karrika. 5. Bihi. 6. Gurrupilik gabeko gurdia. 7. Soro. 8. Ilada. 9. Modu horretan.

●	A	●	L	●	M	●	M
E	S	K	U	B	I	D	E
●	T	A	M	A	L	E	Z
K	A	R	E	L	A	●	A
●	K	O	R	A	N	A	●
Z	I	B	A	K	●	R	A
●	L	I	●	U	R	R	I
K	O	A	L	A	●	E	A

E-1246

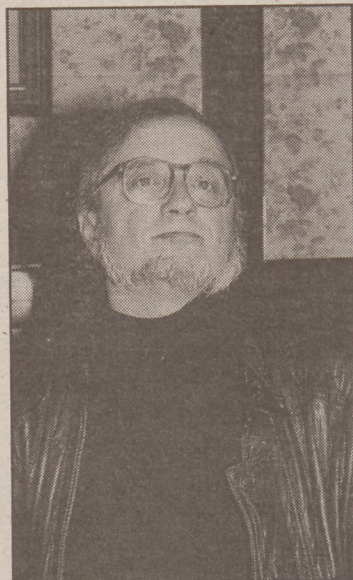

EITB 1

TXORITXOARI MOKOKA

INES INTXAUSTI

Ez dira diruditena

Pedro Ibarra.

tuenak, aholkulari lan hori onartu eta kobratu ondoren.

Nork asma dezake halaber nor edo zer den Juan Luis Bikuña, honen jardura profesional hutsa ikusi ondoren? ETB da berori. Gainera, oso zaila da ETBn kazetari izarrak ikustea, ETB izeneko erdiko-medio horretan kazetari izatea exigitzen ez dutelako eta egunero azaltzen diren kazetariak ere medio direla nahitanahiez erakusten digutelako. Zorritzarrez, inork ez digu inoiz ezer berezirik azaldu medioez, hauen ideologia sinplea eta agerikoa erakusteko ez bada. Juan Luis Bikuña gizon zuria eta lastozkoa bezain ikustezina dela esan dezakegu, adibidez, batek edo bestek iritzi pertsonalik gabekoa dela helerazi digulako. Bestetik, Francisco Umbral oso berea da baina, hala eta guztiz, hura ere bere egunkariaren irudien atzean dago. Bikuña, ordea, ez baitago. Soina eta off-a besterik ez da.

Dena dela, horrelako eztabaida mota Tele 5eko 'Mesa de redacción' saioan antolatuko balute askoz ere sinesgarriagoa izango litzateke, benetako iritzia entzutea ohitu gaituztelako. Baina light-en pare kobratu bai, baina lana gogo gutxiagorekin egiten duten light-enei hori entzutea, zinez islamiko bihurtzeko modukoa da, telebista boki hitz eginda, noski.

ki bizidunak.

14.45: **GOENKALE**. Umorezko telesaila.

'Sorpresak'. (Errepikapena).

15.25: **EUSKADI ZUZENEAN**.

16.20: **DOT ETA KEETO**.

17.40: **GABON IPUIN BAT**.

18.05: **IPARRALDEAREN ORENA**. Albistegia.

18.15: **SUPERBAT**. Haur eta gazteentzako saioa.

Doraemon, katu kosmiko.

Hattori Ninjaren abenturak. 'Ze egun da gaur?'.

Ninja Dortokak. 'Donatelloren larrialdia'.

Helene eta bere lagunak. Marrazki bizidunak: 'Rock gaua II'.

Beakmanen mundua. Marrazki bizidunak.

Lau izugarriak. Marrazki bizidunak.

20.50: **GOENKALE**.

21.25: **FUTBOLA: VALLADOLID-REAL MADRID**. Espainiako Liga.

23.20: **TXOKO LATEX**.

23.30: **GAUR EGUN**. Albistegia.

00.05: **ZINEA: 'ENPERADOREAREN GONBIDATUAK'**. Filmea.

01.50: **GAUR EGUN**. Albistegia.

02.00: **JAUZI KUANTIKOA**.

'Gabon lastana'.

Kazetaria berez komunikazio-bidea da: medioa. (Barra: heda-bidea, informazio-bidea komunikazio-bidea baino). Eta nork ez daki, nola ez, medioa bera eta ez beste ezer dela mezua. Halako kontuen eta kazetari izarren gainean aritu ziren astelehenean 'Actual' saioko gonbidatuak, kazetariak gutxienezko duintasunari errespetu ote dioten aztertzeko asmoz. Inozoa benetan planteamendua. Kazetari izarrak ez baitago. Kazetariak ez lirateke zeruan existituko, erruz ordaintzen dieten 'medio' horietan idatziko ez balute. Haien esentzia baino askoz ere lehenago, medioen existentziaren berri izan genuen berrien mundu honetan. Hedabideak kazetari ausartenak baino lehenago agertu ziren historiaren balkoira gizaratearen lehen agurra egiteko, noski. Eta hau guztia, materialitatearen materialtasuna kazetari-tzarena dela aztertu aurretik.

Nire zutabea, esate baterako, ez litzateke berdina izango 'El Mundo' egunkarian argitaratuko balute, adibide soil bat jartzearen. Ezta gutxiago ere. Hedabide ezberdinetan informazio erabat denotatua idazten duten kazetariak salbu —hauek zorritzarrez gero eta kopuru handiago betetzen dute—, gainontzekoak medioak gara, medioak dira eta medioak zarete, zeuen egogramaren beheranzko lerroa oraindik marka-

tuta azaldu arren.

Orain arte egindako saio bitxiak eskaini zigun Juan Luis Bikuñak. Berarekin batera, Antonio Petit Caro Vasco Presseko zuzendaria, Angel Garcia Trevijano IU alderdiko kongresuko koordinatzailea, Jose Felix Azurmendi 'Deia' egunkariako zuzendariordea, Gurutz Jauregi EHUKo irakaslea eta Pedro Ibarra i Guell 'El Mundo' egunkariako kontseilu editorialeko aholkularia agertu ziren. Azken honek, egia esan, txarto, oso txarto defendi zitzakeen duintasun eta sinesgarritasunez Kazetaritza Fakultatean esaten di-

08.20: **AURKEZPENA**.

08.25: **22RA**. Lehiaketa.

09.20: **EUSKAL HERRITIK**. Erreportaia. (Errepikapena).

09.50: **DOMMEL**. Marrazki bizidunak. 'Umezaintzan'.

10.15: **FLY-REN ABENTURAK**. Marrazki bizidunak. 'Teran erreinu misteriotsua'.

10.40: **HAURTZOAREN GO-GOETAK**. Telesaila.

'Atzazalak eta hortzak'.

11.05: **SIMBAD GAZTEA**. Marrazki bizidunak.

11.10: **TXIRRI, MIRRI ETA TXIRIBITON**.

11.55: **EUSKADI ZUZENEAN**. Albistegia.

12.50: **IPARRALDEAREN ORENA**. Albistegia.

13.00: **GAUR EGUN**. Albistegia.

13.30: **SUPERBAT**. Haur eta gazteentzako saioa.

Isidoro. Marrazki bizidunak: 'Erperik gabeko bihurria'.

Gadget Inspektorea. Marrazki bizidunak: 'Wanbinik agertzen du'.

Mamorro mamu txikia. Marraz-

EITB 2

10.24: **Aurkezpene**.
10.25: **Teleberri**. Errepikapena.
10.40: **La Sombra de Piera**. Telenobela.
11.25: **El ecualizador**. Telesaila.
12.15: **Magnum**. Telesaila.
13.10: **La cocina de Pedro Subijana**. Sukaldaritza saioa.
13.30: **Euskadi Directo**. Albistegia.
14.30: **Teleberri**. Albistegia.
15.00: **Teleberri kirolak**. Kirol albisteak.
15.30: **Cine 2: 'Profesores de hoy'**. Filmea.
17.25: **Cine 2: 'Otro sabado noche'**. Filmea.
19.35: **Loco por ti**. Telesaila.
20.05: **La cocina de Pedro Subijana**. Sukaldaritza saioa.
20.20: **Rompecabezas**. Lehiaketa.
20.58: **Teleberri**. Albistegia.
21.30: **Cine 2: 'Regreso al lago azul'**. Filmea.
23.25: **El pelotazo**. Eztabaida saioa.
01.05: **Teleberri**. Albistegia.
01.20: **Amaiera**.

tve 1

07.30: **Ring-ring**.
07.30: **Mofly, el último Koala**.
08.00: **Moomin**.
08.30: **Gabonetako Loteriaren Zozketa**.
12.00: **Pasa la vida**. Magazina.
13.30: **El menu de Karlos Argiñano**. Sukaldaritza saioa.
14.00: **Albistegia**.
14.30: **No te rías que es peor**. Lehiaketa.
15.00: **Telediario 1**. Albistegia.
15.30: **El desprecio**. Foiletoia.
16.30: **Corazón salvaje**.
17.00: **Marielena**.
18.00: **Sin fronteras**.
18.50: **Albisteak**.
18.50: **¿Como lo veis?**.
19.20: **Juguemos a trivial**.
19.50: **La familia Torkelson**. Telesaila.
20.20: **Las historias de Clarissa**. Telesaila.
21.00: **Telediario 2**.
21.30: **No te lo puedes perder**.
22.15: **Especial cine: 'La mujer de rojo'**. Filmea.
00.00: **Luz Roja**.
01.30: **Telediario 3**.
02.00: **La ley de los Angeles**. Telesaila.
02.50: **Alta tensión**.
03.15: **Telediario 4**.
04.45: **Amaiera**.

2 tve

07.00: **La 2. Noticias**.
09.10: **Los desayunos de Radio 1**.
10.00: **Preguntas y respuestas**.
11.00: **TV Educativa. La aventura del saber**.
12.10: **Corazones salvajes**.
13.00: **Pinnic**.
13.00: **El pájaro loco**.
13.30: **La Tierra del Arco Iris**.
14.00: **Muppet Babies**.
14.30: **Beetlejuice**.
15.00: **Cifras y letras junior**. Lehiaketa.
15.30: **El mundo de la naturaleza**. Dokumentala.
16.30: **La película de la tarde: 'La mujer biónica'**.
18.40: **Alfred J. Kwak**.
19.00: **Barrio Sesamo**.
19.30: **Clip, clap, video**.
20.00: **La 2. Noticias**.
20.30: **En la costa**.
20.55: **Futbola: Valladolid-Real Madrid**.
22.00: **Ana Belen y Victor Manuen**. Mucho más que dos.
22.50: **La estrella es...** **Rock Hudson: 'La espada de Damasco'**. Filmea.
00.30: **Cuentos asombrosos**.
01.45: **Cine club: 'French Can-Can'**. Filmea. (Jatorrizko bertsioan).
03.20: **Cine club: 'Album de familia de Jean Renoir'**.

TF1

06.00: **Mésaventures**.
06.30: **Club mini zig-zag**.
06.55: **Météo**.
07.00: **TF1 matin**.
07.25: **Disney Club Noël**.
08.30: **Télé shopping**.
09.05: **Club Dorothée Noël**.
11.25: **La roue de la fortune**. Lehiaketa.
11.55: **Une famille en or**. Lehiaketa.
12.20: **Le juste prix**.
12.50: **A vrai dire**.
13.00: **Le journal de la une**.
13.35: **Les feux de l'amour**. Foiletoia.
14.30: **Côte ouest**. Telenobela.
16.15: **Le miel et les abeilles**.
16.45: **Club Dorothée**.
17.55: **Premier baisers**.
18.25: **Beverly Hills**.
19.20: **Les garçons de la plage**.
19.50: **Le bébé show**.
20.00: **Le journal de la une**.
20.50: **Michel Sardou**.
22.35: **Famille, je vous aime**.
23.50: **Le cirque pinder**.
01.05: **Le bébé show**.
01.10: **TF1 nuit**. Albistegia.
01.20: **Embarquement porte n°1**.
01.55: **La mafia II**.
04.30: **Passions**.
05.00: **Musique**.
05.10: **Histoire naturelles**.

2 France

05.55: **Dessin animé**.
06.05: **Les craquantes**.
06.30: **Télématin**.
08.35: **Amoureuement votre**.
09.00: **Amour, gloire et beauté**.
09.25: **Kung Fu**. Telesaila.
10.10: **Chez chalu maureen**.
11.15: **Motus**.
11.50: **Pyramide**.
12.20: **Tout tout rire**.
12.55: **Rapport du loto**.
13.00: **Journal**. Albistegia.
13.45: **Inc**.
13.45: **Secrets de famille**.
15.15: **Tiercé**.
15.30: **La chance aux...**.
16.15: **Des chiffres et des...**.
16.50: **Les années collège**.
17.20: **Le prince de Bel Air**.
17.45: **La fête a la maison**.
18.15: **Que le meilleur gagne**.
18.55: **Studio Gabriel**.
20.00: **Journal**. Albistegia.
20.55: **Envoyé spécial**.
23.05: **'Casse-noisette'**.
00.40: **Journal**. Albistegia.
01.05: **Journal des courses**.
01.10: **Le cercle de minuit**.
01.15: **Les heures chaudes**.
02.05: **Studio Gabriel**.
02.35: **Bas les masques**.
03.45: **Que le meilleur...**.
04.20: **24 heures d'info**.
04.40: **Pyramide**.
05.05: **Dessin animé**.
05.15: **La chance aux...**.

3 France

06.00: **Euronews**.
07.00: **Premier service**.
07.15: **Bonjour Babar**.
07.45: **Mon ane**.
07.50: **Spécial Noël**.
08.10: **Tintin**.
08.55: **La légende l'île au trésor**.
09.20: **Doug**.
09.50: **Les contes merveilleux**.
10.20: **Au cœur des toiles**.
10.25: **Les mystères de l'ouest**.
11.10: **Emplois du temps**.
11.45: **La cuisine des mousquetaires**.
12.00: **Le 12-13 de l'information**. Albistegia.
12.45: **Journal**.
13.05: **Vincent à l'heure**.
14.40: **La croisière s'amuse**.
15.35: **Magnum**.
16.30: **Minikeums**.
16.40: **Peter Pan**.
17.10: **Le fantôme 2040**.
17.40: **Une pêche d'enfer**.
18.20: **Question pour un...**.
18.50: **Un livre, un jour**.
19.00: **Le 19-20 de l'information**. Albistegia.
20.05: **Fa, si, la... chanter!**.
20.35: **Tout le sport**.
20.45: **Keno**.
20.55: **'La conquête de...**.
23.40: **Le soir 3**. Albistegia.
00.00: **L'heure du golf**.
00.30: **Les incorruptibles**.
01.20: **Cadran lunaire**.

GAURKO FILMEAK

Renoirren lanaz ezezik, bere bizitza pertsonalaz ere ikasiko dugu

ANE MUÑOZ

Gaztetxoei zuzendu dizkie Euskal Telebistak ostegun honetarako prestatu dituen filme guztiak. Arthur Hillerren eskutik datorrigun 'Profesores de hoy' lanak, adibidez, joan den hamarkadan txurroak bezala egiten ziren komedien imitazio frakasatua dirudi. Beharbada Hillerren esku trebeek galarazi zuten komedia dramatiko honen azken emaitza kas-karragoa izatea.

'Regreso al lago azul' Randall Kleiserren 'El lago azul' arrakastatsuen ondorioz Grahamek erre-alizaturiko remake txápu-zero eta aspergarriada: izan ere, lehena txarra bazen, gaur emitituko den honi buruz ez dut zer esanik. Hala ere, gaztetxoren bat entretenituko du.

FRENCH CAN CAN

(French Can Can)

Zuzendaria: Jean Renoir.
Aktoreak: Jean Gabin, Françoise Arnoul, Maria Felix.

Frantziar zinemagile ospetsuaren filmografiari erreparatzen badiogu inola ahaztu ez genezakeen komedia zoragarri hau eskaintzeko ordua iritsi zaio, azkenean, zikloaz arduratu den La 2 kateari. Eta bai eskaintza zorionekoa! Ha-

13.30	M6	○○○	LES LEGIONS DE CLEOPATRE	1959	Vittorio Cottafavi	100 m.
15.30	ETB2	○○	PROFESORES DE HOY	1984	Arthur Hiller	102 m.
15.35	A3	○	VIRGINIA Y SANTA CLAUS	1991	Charles Jarrott	90 m.
16.30	LA2	○	LA MUJER BIONICA	1989	Alan J Levi	92 m.
17.25	ETB2	○	OTRO SABADO NOCHE	1986	Dennis Klein	-
17.45	A3	○○	EL HOMBRE VESTIDO DE SANTA CLAUS	1980	Corey Allen	93m.
20.35	C+(f)	○○	UNE FAMILLE FORMIDABLE	1992	Mario Monicelli	100 m.
20.50	M6	○○	L'ARME ABSOLUE	1988	Eric Karson	90 m.
20.55	F3	○○○○	LA CONQUE DE L'OUEST	1962	H. Hathaway, J. Ford, G. Marshall	145 m.
21.30	ETB2	○	REGRESO AL LAGO AZUL	1991	William A. Graham	98 m.
22.00	C+(e)	○	AGUILA DE ACERO III	1992	John Glenn	93 m.
22.50	LA2	○○○	LA ESPADA DE DAMASCO	1953	Nathan Juran	77 m.
23.00	A3	○○	SEDUCCION PELIGROSA	1992	Russel Mulcahy	101m.
23.05	F2	○○	CASSE-NOISETTE	1993	Emile Ardolino	95 m.
23.35	T5	○○	LA ESCOPETA NACIONAL	1977	L. Garcia Berlanga	98 m.
00.05	ETB1	○○	ENPERADOREAREN GONBIDATUAK	1992	Anthony Page	92 m.
01.45	LA2	○○○○○	FRENCH CAN-CAN (J.B.A.)	1954	Jean Renoir	99 m.
01.55	T5	○○	MANOLO GUARDIA URBANO	1956	Rafael J. Salvia	90 m.
02.00	A3	○○	EL EMBRUJO DE PARIS	1958	Gerd Oswald	94m.
03.20	LA2	○○○○	ALBUM DE FAMILIA DE JEAN RENOIR (J.B.A.)	1956	Roland Griffi	24 m.
04.20	LA2	○○	HISTORIAS DE LA ACERA	1989	Charles Lane	95m.
05.30	A3	○○	DOÑA FRANCISQUITA	1952	Ladislao Vajda	79m.

○ TXARRA

○○ ESKASA

○○○ BALEKOA

○○○○ ONA

○○○○○ BIKAINA

sieratik amaierara une hunkigarri zosita dagoen istorio alai da, ederra, benetan ikuskizun handia.

Diru eta baliabide askorekin, joan den mendearren amaierako Parisen kokatu zuen Renoirrek kolore biziko filmea, garai hartako giro eta ingurunea txukun eta bikain berrera-

kiz. Aktore talde erakargarrian Edith Piaf topatuko dugu, bigarren mailako rolean baizik ez bada ere. Eta jatorrizko hizkuntzan hitz eginez, Jean Gabin eta Maria Felixek, mundu bixi hartan sartuz, une entretenigarria igaro dezagun lagunduko dute, hala-

ALBUM DE FAMILIA DE JEAN RENOIR

(Album de famille)

Zuzendaria: Roland Grifti. **Aktoreak:** Jean Renoir.

Jean Renoirren lanari buruzko atzerabegirakoarekin jarraituz, 50eko ha-

markadaren erdialdean Roland Grifti zinemagile frantziararen bizitzari buruz erre-alizaturiko dokumental bitxia ikus dezakegu. Gauzaleoi zuzendua dagoen arren, gaurkoa grabagailua kontuan hartzea komenigarria izaten den okasioetakoa dela abisatu nahi dizuet.

Batik bat, Renoir jaunaren lanaz eta bizitzaz zertxobait gehiago jakin nahi duenak ikusi beharreko zinta da, hogeita bost bat minutu besterik irauten ez duen laburmetraia gomendagarria. Bertan, argazki albumaren orriak pasatuz doan bitartean, haurtzaroko eta gazte denborako oroitzapenak gogora datozkio Jean Renoirri, eta bere burua eta familia oso modu bitxian baina guztiz ongi deskribatuko dizkigu.

LA ESPADA DE DAMASCO

(The Golden Blade)

Zuzendaria: {N 9

Nathan Juran.

Aktoreak: Rock Hudson, Pipe Laurie, George MacReady.

Rock Hudson zenaren jarraitzaileentzat badu La 2 kateak gaur zer eskainia; izan ere, aktore honen filmografiako beste lan asko bezala, 'abenturazko zinta entretenigarria emitituko baitu afalondoa. Universal ekoiztetxeak luxu handiz eginiko dekoratu exotikoetan lasai-lasai murgilduko da Hudson protagonista, oraingoan Piper Laurie izanik berarekin bikotea osatzeko Juran zuzendariak aukeraturikoa.

TVE1

GABONETAKO LOTERIA
Zuzenean 08.30

F2

ENVOYE SPECIAL
Azken 5 urtetako laburpena 20.55

C+(e)

PADRES FORZOSOS
Telesail berria 21.00

LA 2

IFUTBOLA
Valladolid-Real Madrid 21.25

M6

09.05: M6 boutique. 09.30: Info conso. 09.35: Boulevard des clips. 11.00: L'odyssée imaginaire. 12.00: Papa Schultz. 12.30: La petite maison dans la prairie. 13.30: 'Les légions de Cléopâtre'. Filmea. 16.00: Allo Caut. 17.00: Hit machine. 17.30: Rintintin junior. 18.00: Booker. 19.00: Code quantum. 20.00: Les mamans cool. 20.35: Passé simple. 20.50: 'L'arme absolue'. 22.30: L'invasion des cocons. 00.15: Les Professionnels. 02.00: Rock express. 02.25: Jazz 6. 03.20: Culture rock. 04.15: Harley Davidson. 05.10: Culture pub.

CANAL+

07.00: CBS evening news. 07.30: Canaille peluche. 07.55: Les Simpson. 08.25: Le journal du cinéma du mercredi. 08.55: 'Le pigeon'. 10.40: Surprises. 11.00: Une mort à petites doses. 13.35: 'Peter's Friends'. Filmea. 15.15: La Pin-Up: un siècle de fantasmes. 16.10: 'Pas d'amour sans amour'. 18.40: Nulle part ailleurs. 20.30: Le journal du cinéma. 20.35: 'Une famille formidable'. 22.20: 'Sommersby'. Filmea. 00.10: 'Justinien trouvé ou le batard de dieu'. 02.45: Surprises.

CANAL+

06.15: Clip musical, le parole aux télé-spectateurs, le

journal du temps. 06.30: Eurojournal. 07.00: Jeunesse. 07.30: Ça déménage. 08.00: Emploi. 09.00: Les écrans du savoir. 11.15: Dé-tours de France? 11.45: Qui vive. 12.30: Atout-savoir. 13.30: Défis. 14.00: Le monde de l'invisible. 17.30: Les enfants de John. 18.00: Les grands châteaux d'Europe. 18.30: 'L'Arbre aux Calaos'.

arte

19.00: Confetti. 19.30: Le monde merveilleux des astres. 20.00: Germaine et Benjamin. 20.30: 8 1/2 journal. 20.45: Un pays en exil. 21.40: L'ambassadeur de la tolérance. 22.30: Débat. 23.30: Une brève histoire du Tibet. 00.00: Maintenir la flamme.

5

06.15: Entre hoy y mañana. 07.00: Tele vi que te vi. 08.00: Gabonetako Loteria. 12.45: ¿De que parte estas? 14.00: Veredicto. 14.30: Albistegia. 15.00: Veredicto. 15.30: La vida alrededor. 16.30: Milagros. 17.30: Patrulla X. 18.00: Power Rangers. 18.30: Tarzan. 19.00: La ruleta de la fortuna. 19.30: Su media naranja. 20.30: Albistegia. 21.00: Telecupón. 21.10: Karaoke. 21.30: Especial Humor (1 zatia). 23.35: 'La escopeta nacional'. 01.55: 'Manolo, guardia urbano'. 03.30: Novedades increíbles. 03.55: Dos contra el crimen.

CANAL+

06.45: Albistegia. 07.15: La llamada del oeste. 07.45: Tras Tres Tris. 10.30: Punky Brewster. 11.30: Colmillo Blanco. 12.00: Somos 10. 13.00: El coche fantástico. 14.00: Salvados por la campana. 14.30: Cosas de casa. 15.00: Albistegia. 15.35: Telecine: 'Virginia y Santa Claus'. 17.45: Cine: 'El hombre vestido de Santa Claus'. 20.00: Los Simpsons. 20.30: A toda página. 21.00: Albistegia. 21.30: Farmacia de guardia. 23.00: El peliulón: 'Seducción peligrosa'. 00.30: Bodas reales. 01.30: Albistegia. 02.00: Cine de madrugada: 'El embrujo de Paris'. 04.00: Televenta. 05.30: Cine de madrugada: 'Doña Francisquita'.

5
La Cinquième

08.05: Albistegia. 08.10: ABC world news. 08.35: Charlie Brown y Snoopy. 09.00: Albistegia. 09.05: Buenos días, buenos clips. 09.52: Albistegia. 10.00: 'Muerte en Venecia'. 12.05: 'La estación'. 13.30: Albistegia. 13.35: Los 40 principales. 14.00: Entrenador. 14.30: Roc. 15.00: 'Sin escape'. 16.32: 'La maté porque era mía'. 17.58: 'Pasión por el triunfo'. 19.35: Animaniacs. 20.05: Los 40 principales. 20.30: El trebol azul. 21.00: Padres forzados. 21.30: Albistegia. 22.00: 'Aguila de acero III'. 23.33: 'Malcolm X'. 02.48: 'Lorenzo's Oil'. 04.58: Fútbol amerikarra.

IRRATIA

Arrate Irratia.	FM 87.7	Gure Irratia.	FM 106.6
ia Irratia.	FM 102.6	Irulegi Irratia.	FM 91.08
Egin Irratia.	FM 103.0 / 102.0	Segura Irratia.	FM 89.2
Euskadi Irratia.	OM 1.161	Xiberoko Botza.	FM 88.8
Euskalerria Irratia.	FM 91.4	Xorroxin Irratia.	FM 107.5
Gipuzkoa Herri Irratia.	FM 99.8	Iruñeko Herri Irratia.	FM 87.6

Segura Irratia. Goizean zehar loteria eta joko kontuak jorratuko dira hainbat adituekin. Sukalde, dekorazio eta beste kontu batzuk ere izango dira. Arratsaldeko ordu bi t'erdietan Olga Pedrok aurkezturiko poesi, ipuin eta kondairen kontaketa. Arratsaldeko zazpitan, Xabier Barandiaranek Juan Mari Irigoien idazlea elkarriketatuko du.

Euskadi Irratia. Abenduaren 22a. Askorentzat urteko egunik desiratuena. Zergatik den ez dago esan beharrik ala? Gabonetako Loteria zozketatuko da gaur, eta askoren ametsak egi bihurtuko dira. Goizeko zortzietan hasi eta eguerdiko hamabiak arte irauten duen 'Goizean behin' saioan zozketa bereziaren berri izango duzue zuzen-zuzenean. 'Mari Karmenen ordua' saioaren ondoren Toribio Alzagaren 'Antzoki Iluna' irratinobelaren laugarren atala entzuteko aukera izango duzue. Gaur, osteguna denez, Antton Aranbururen 'Lagunartean' saioa izango da iluntzeko zortzietatik aurrera.

Arrate Irratia. Euskal musika alai eta entzuleen deiak tartekatuko dira 'Kalejira' saioan goizeko zortzi t'erdietatik aurrera. Hamaiketan Arrasateko Santamasei eskainitako irratsaio berezia eskainiko da. Bestalde, iluntzeko zortziak eta laurdenetan 'Jolasean' haurrentzako saioa izango da entzungai.

GANBARATIK

GAltzagorri
esnatu zaigu

KOLDO GOITIA

Felipe Gonzalezen Gobernuak jada arazo gutxi bazituen, orain Baltasar Garzon epaileak mamu zahar bat berpizteari ekin dio: 'GAL aferak', telebistako foiletoien moduan, badu jarraipenik. Eta protagonista berriak ere hor daude: Amedo eta Dominguez jada gastatu samarrak zeudenez, orain Sancristobal, Planchuelo, Hierro eta beste hainbat azaldu dira. Alvarez bera ere, Roldanek egin nahian, Bartzelonako aireportuan harra-patu dute.

Garzon epaileak Gabonak lana eginez emateko asmoa du nonbait; bestela ez zion Espainiako historia judizialeko auzi zikinenari helduko. Oraingo badirudi Amedo eta Dominguezek «kantatu» egin dutela. Dakiten guztia Garzoni esan badiote, eta hala dirudi, Alderdi Popularrak gutxien espero duen moduan eskura dezake boterea. 'GAL aferak' aurrera egiten badu, jada Amedo eta Dominguez maila edo katebegia gaingitu du, eta Barrionuevoren egoera asko korapilatuko da. Bera da hurrengo domino-fitxa eta Barrionuevoren ginetik 'Isidoro' baino ez da gelditzen.

Gauzak horrela, Garzonek presio handiak jasango ditu; jada indizio askotxo pilatu dira: grain arte gauzak zeuden moduan utz zitezkeen arren, orain urrunegi joan da auzia. Batzuk honekin guztiarekin asko poztuko dira, baina poztekotan bere burua demokratizatzen duen edonork poztu beharko luke. Hobe da etxea garbitzea, alfonbra gainetik ibiltzean «koxkak» sumatzea baino.

J.R. Arteta: «Nire produktua da Ainhoa»

A. ITURRIOTZ / TOLOSA

«Euskaltzalea bai, baina oso praktikoa naiz». Eta gaztelaniaz mintzo zaigu etxeko erantzungailuan. «Normalean deitzen dutenak erdaldunak dira, kanpoko jendea, eta horregatik; ze, euskaraz jartzen baduzu, 'ze esan ote du?'. Niri gertatzen zait Ainhoari deitzen diodan». Telefonoz deitu ezezik, alabari faxez ere igortzen dizkio mezuak New Yorkera, emanaldi garrantzitsuen atarian. 'Ainhoa, se tũ!' aholkatu zion Metropolitan Opera Housen debutatu zuen gau ez hain urrun hartan.

Ez zen bertan izan, baina aurrez bazekien publikoa bereganatuko zuela. «Ainhoaren *pianissimo*-ak Metropolitan aretoa puntatik puntara betetzen du eta kontu egizu *pianissimo*-a oso xuabea dela. Baina hainbestearainoko oihartzuna du! Ahots betea du, Maria Callasen estilo berekoa. Ahots paregabeak dira, sekulakoak!». Arrazoia eman zion Mexikoko egunkari batek iragan udazkenean; bertako Bellas Artes antzokian 'Fausto' opera kantatu ostean, 'azkenean, *diva* bat ikusita hilko naiz' idatzi zuen kronikariak.

Aitaren produktua da Ainhoa. «Berak, nik uste, hori esango du; nerekin aritu zela nik nekien guztia ikasten. Gero joan zen Donostiara eta gero, bere ahotsak gehiago behar zuela ikusita, Italiara. Handik New Yorkera. Eta han dauzka profesore famatuak». Alaba zela bitarteko, elkar ezagutu eta lagun egin zituen. «Esaten didate, 'zuk ahots ona baldin badaukazu etorri gugana'. Eta nik eramaten badut ahots bat, derrepentean hartzen dute. Prestigio pixka bat badut bai beraien artean».

Lekeitioko 17 urteko neskatila da Naroa. «Hau ez da sopranoa, mezo-sopranoa baizik, eta dauka

ANDER GILLENEA

SOSLAIA

Musikari emana

Sakramentinoekin hasi zen ikasten, Ipazterretik Tolosara eginda, eta 22 urterako lizentziatu zen kantu gregorianoan eta polifonian. Escuderoekin egin zuen konposizioa, zortzi urtez, «eta azkeneko esan zidan joateko, zer irakatsi ez zekiela eta». Urteak eman zituen irakasle Andoainean, eta eskolaz eskola ahotsak probatu eta abesbatzak sortzen. Ikastetxeetan musika ondo irakastea nahi luke eta horretan ahalegintzen da Ordiziako bulegoan. «Musika ez da guztietan ematen eta ematen denetan nahiko gaizki. Nere lana da planifikatzea, liburuak egitea, ikastaroak ematea». Euskal Herrian operarako azpiegiturak izatea du amets eta irrika, Ainhoak arrakasta izaten jarrai dezan.

egundoko eskala, beheko do-tik mi altu gainekora; hiru eskala eta lau nota. Lasai iristen da, izugarriko ahotsarekin. Hango profesoreek nola maite duten!». Laster egingo dute hirugarren joan-etorria. «Ni beti joaten naiz berarekin, haiek ematen dizkieten klaseak, gero hemen segitzeko, ez galtzeko». Astean hamabost bat ordu ematen dituzte Jose Ramonek eta Naroak ahoskatzeko, kantuak ikasten eta gisakoetan.

Kantatzeko tradizioa bada gurean. Ahots onak eman ditu Euskal Herriak. «Nik ez nuke esango, ze, orain bertan ere nik ez dut ikusten Ainhoa besterik. Behar den bezalako proiektzioa bakarrik izan du Ainhoak. Hori baliteke izatea guk profesoreekin-eta asmatu egin dugulako, bere bidea behar den lekutik jarri dugulako». Sabino Padilla, Indurain artatzen duen mediku berberarekin dabil tolosarra. «Izugarri zaindu behar du; analisiak, kontrolak, bata eta bestea. Muskulu bat da ahotsa eta gorputzaren atal guztiak horrekin harremanetan daude. Gorputza gaizki badago muskulo horrek ez du funtzionatzen».

Hala, Metropolitan-ekoa baino lehen emaztea bidali zuen hara, amaren babesa ezezik, alabak otorduak nork prestatuko zizkion beharko zuelakoan. «Gorputzak aktuatzen duenean indarra galtzen du izugarri, eta indar hori berreskuratu egin behar du berehala. Hori dena kontrolatu egin behar da».

Opera kantaria aktorea ere bada, jakina. Ainhoak berezko dohaia omen du. «Anaia eta lehengusina hartu eta bere gelan teatroa egiten zien», ekarri du gogora. Gaitasuna duenak ere ikasi egin behar izaten du eta, beka bati esker, tolosarra ere aritu zen Actor's Studio entzute-tsean. «Zoragarri aktuatzen du», dio aitaren harrotasuna ezin disimulatu.

LERRO GUTXITAN

irrimarra

© Jon Zabaleta

□ HAMAZAZPI URTE KARTZELAN EGIN DITUEN GRA-

POko Josefa Alarcon Lapuente presoak gaur kaleratuko dute. Espainiako espetxeetan urterik gehien egin dituen presoak da berau, Preso Politikoen Senitarteko eta Lagunen Elkartearen (AFAPP) arabera. Vallecaskoa da, Pozo del Tio Raimundo-ko bizilaguna, eta seme bat du. PCE(r) sortu zuen 1975ean eta Grapokide egin zen 1977an, 'Galicia' komandoaren buru izanik. 1978an atxilotu zuten, Jesus Hadda Espetxe Erakundeetako zuzendari nagusia atentatuan hil izanaz akusatuta, eta 25 urteko kartzela zigorra ezarri zioten. Dozena bat kartzelatik pasatu da eta hamabost gose greba egin ditu.

□ LA FRANÇAISE DE JEUX, LOTO, TAC O TAC, Morpion eta

antzeko jokoak kudeatzen dituen sozietate publikoko zuzendari izandako Gerard Collet «gizarte ondasunen abusuagatik» auzipetu eta justizi kontrolpean ezarri zuen atzo Nantesko (Hauts-de-Seine) auzitegiko Isabelle Orsini epaileak. Honek, afera berarengatik auzipetu zuen iragan urriaren 26an, diseinu agentzia baten zuzendaria den Alain Carre.

□ BERE MAITASUNA LAU HAIZEETARA plazaratzeko asmotan

eta bizilaguna berriz bereganatu nahian, J.P.B.k Orleans (Loiret) hiriko autobus guztietako publizitate eremuak erosi ditu. Chris deritzanari hainbesteko amodioa azaldu diona, 45 urteko gizona da eta nahiz langabezian izan, aurreztutako diru guztia xahutu du ekitaldi horretan.

□ **HEGALAREKIN BIDAIARI** autobus bat ukitu zuen Iberiako hegazkin batek herenegun arratsaldean Sondikan, baina ez zen zauriturik izan. Atzo Bilboko aireportuko iturriek jakinarazi zutenez, Boeing 727-a aparkalekutik pistara zihoanean jazo zen gertaera.

1995eko Autoa

Renault-en 'Laguna' da Espainiako Urteko Autoa, Prentsa Española-k ('ABC' eta 'Blanco y Negro') antolatutako bozketan hala aukeratuta. Autoen informazioan aditu diren 66 kazetarik hartu dute parte bozketan eta 'Laguna-k' lortu du aldeko boturik gehien, Fiat 'Punto' atzetik duela. Iragan otsailean merkaturatu zuten eta honezkero 20.639 unitate saldu dira.

ONCE

ASTEAZKENA

54.656

ASTELEHENA	68.291
ASTEARTEA	63.570
OSTEGUNA	
OSTIRALA	KUPOITZARRA